

Præsteaffæren i Skaarup.

Søren Martin Sørensen, sognepræst i Skaarup sogn 1894 – 1923.

I løbet af hans embedsperiode blev der rejst stærk kritik af hans fortsatte virke som præst i sognet. Sagen blev omtalt i landets mange aviser og bragte for alvor Skaarup ”på landkortet”. Sagens gang og udfald kan følges gennem avisernes reportager. Her bringes blot et beskedent udvalg af de mange artikler og indlæg.

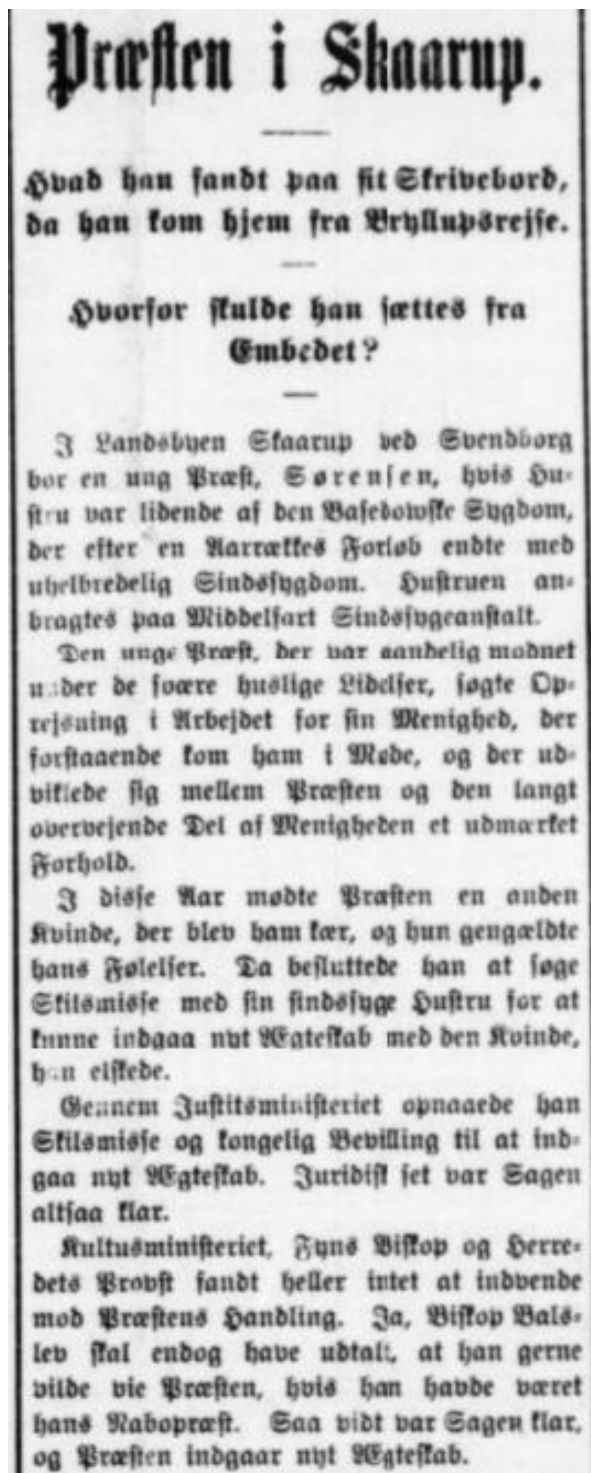
Det var tilsyneladende Skaarup Seminariums forstander, J. F. L. Klingemann, der stod bag kravet om, at Søren Martin Sørensen, skulle fjernes som sognepræst i Skaarup.

(I G. Schmidt Nielsens bog: ”SKÅRUP SEMINARIUM 1803-1953” skriver Schmidt Nielsen i en fodnote: ”Muligvis udgik initiativet dog fra biskop Rørdam (Sjælland), der via biskop Balslev (Fyn) påvirkede Klingemann.”)

Pastor Søren Martin Sørensen i Skaarup Kirke.

Nedenstående artikel blev bragt i "Aalborg Amtstidende" den 13. september 1906. Dermed startede en længere landsdækkende debat – med argumenter for og imod – om, hvad en præst kunne (måtte) foretage sig i sit privatliv.

Præsten i Skaarup.

Hvad han fandt paa sit Skrivebord,
da han kom hjem fra Bryllupsrejse.

Hvorfor skulde han sættes fra
Embedet?

I Landsbyen Skaarup ved Svendborg bor en ung Præst, Sørensen, hvis hustru var lidende af den Basedotiske Sygdom, der efter en Aarrækkes Forløb endte med uhelbredelig Sindssygdom. Hustruen anbragtes paa Middelfart Sindssygeanstalt.

Den unge Præst, der var aandelig modnet under de svære huslige Lidelser, søgte oprejning i Arbejdet for sin Menighed, der forstaaende kom ham i Møde, og der udviklede sig mellem Præsten og den langt overvejende Del af Menigheden et udmærket Forhold.

I disse Aar mødte Præsten en anden Kvinde, der blev ham kær, og hun gengældte hans Følelser. Da besluttede han at søge Skilsmisse med sin sindssyge Hustru for at kunne indgaa nyt Ægteskab med den Kvinde, han elskede.

Gennem Justitsministeriet opnaaede han Skilsmisse og kongelig Bevilling til at indgaa nyt Ægteskab. Juridisk set var Sagen altsaa klar.

Kultusministeriet, Fyns Biskop og Herredets Provst fandt heller intet at indvende mod Præstens Handling. Ja, Biskop Balslev skal endog have udtalt, at han gerne vilde vie Præsten, hvis han havde været hans Nabopræst. Saa vidt var Sagen klar, og Præsten indgaar nyt Ægteskab.

Fortsættes>>

Da han efter en kort Bryllupsrejse vender tilbage til sin Menighed, møder der ham to Overraskelser. En talrig Forsamling byder de nygifte Velkommen i Præstegaarden og overrækker Præsten en med ca. 600 Underskrifter forsynet Adresse, hvori man takker ham for hans Arbejde i Menigheden og ønsker ham Held og Lykke til at fortsætte det igennem mange Aar.

Paa sit Skrivebord finder han en Skrivelse fra Biskop Balslev, og Skrivelsen meddeler ham, at han er suspenderet fra sit Embede.

Saaledes fremstilles denne Affære i en Artikel i „Nakskov Folkeblad“. „Fyns Social-Demokrat“ tilføjer den Oplysning, at det er Seminarieforsøger Klingemann, Skaarup, der er Skyld i, at Pastor Sørensen er bleven suspenderet.

Han skal have sendt en motiveret Klage over Præstens Giftermaal til Biskoppen, og han skal deri have hævdet, at Præsten burde fjernes af Hensyn til Seminariets Religionsundervisning.

Endvidere skal Biskoppen have modtaget nogle Breve, hvori der rejses en Del Beskyldninger mod Pastor Sørensen.

Affæren har vakt stor Opsigt i vide Krese.

I Venstrebladet „Svendborg Avis“ findes en Bekræftelse paa Nakskovbladets Fremstilling.

Da han efter en kort Bryllupsrejse vender tilbage til sin Menighed, møder der ham to Overraskelser. En talrig Forsamling byder de nygifte Velkommen i Præstegaarden og overrækker Præsten en med 600 Underskrifter forsynet Adresse, hvori man takker ham for hans Arbejde i Menigheden og ønsker ham Held og Lykke til at fortsætte det igennem mange Aar.

Paa sit Skrivebord finder han en Skrivelse fra Biskop Balslev, og Skrivelsen meddeler ham, at han er suspenderet fra sit Embede.

Saaledes fremstilles denne Affære i en Artikel i „Nakskov Folkeblad“. „Fyns Social-Demokrat“ tilføjer den Oplysning, at det er Seminarieforsøger Klingemann, Skaarup, der er Skyld i, at Pastor Sørensen er bleven suspenderet.

Han skal have sendt en motiveret Klage over Præstens Giftermaal til Biskoppen, og han skal deri have hævdet, at Præsten burde fjernes af Hensyn til Seminariets Religionsundervisning.

Endvidere skal Biskoppen have modtaget nogle Breve, hvori der rejses en Del Beskyldninger mod Pastor Sørensen.

Affæren har vakt stor Opsigt i vide Krese.

I Venstrebladet „Svendborg Avis“ findes en Bekræftelse paa Nakskovbladets Fremstilling.

Aalborg Amtstidende, 13. september 1906.

Renskrift.

„Nakskov Folkeblad“ er en ikke-indscannet avis, hvorfor den originale artikel ikke kan bringes.

Artiklen i "Svendborg Avis" som foranstående artikel i "Aalborg Amtstidende" henviser til:

En Suspension. Pastor Sørensen i Skaarup har i nogen Tid været suspenderet fra sit Embede af — forekommer det os — ganske ufattelige Grunde. Sagen forholder sig i Korthed saaledes:

Pastor Sørensen blev for kort Tid siden gift, efter at han er bleven skilt fra sin første Hustru, der i flere Aar har været indlagt paa Middelfart Sindssygeanstalt og erklæret uhelbredelig.

Baade Pastor Sørensens Skilsmisse og Tilladelse til at indgaa nyt Ægteskab var i den fuldkomneste Orden fra Autoriteternes Side, og da Kirken baade tillader Skilsmisse og fraskilte at indgaa nyt Ægteskab, skulde man tro, at denne Sag dermed var afsluttet.

Ikke des mindre har Biskop Balslev nu suspenderet Pastor Sørensen, der, som ses, intet ulovligt har gjort. Omtrent hele Menigheden og hele Menighedsraadet staar paa Præstens Side i denne Sag. Pastor Sørensen har altid staaet i det bedste Forhold til Sognets Beboere og gør det fremdeles.

Svendborg Avis, 12. september 1906.

En suspension. Pastor Sørensen i Skaarup har i nogen Tid været suspenderet fra sit Embede af — forekommer det os — ganske ufattelige Grunde. Sagen forholder sig i Korthed saaledes:

Pastor Sørensen blev for kort Tid siden gift, efter at han er bleven skilt fra sin første Hustru, der i flere Aar har været indlagt paa Middelfart Sindssygeanstalt og erklæret uhelbredelig.

Baade Pastor Sørensens Skilsmisse og Tilladelse til at indgaa nyt Ægteskab var i den fuldkomneste Orden fra Autoriteternes Side, og da Kirken baade tillader Skilsmisse og fraskilte at indgaa nyt Ægteskab, skulde man tro, at denne Sag dermed var afsluttet.

Ikke des mindre har Biskop Balslev nu suspenderet Pastor Sørensen, der, som ses, intet ulovligt har gjort. Omtrent hele Menigheden og hele Menighedsraadet staar på Præstens Side i denne Sag. Pastor Sørensen har altid staaet i det bedste Forhold til Sognets Beboere og gør det fremdeles.

Renskrift.

Søren Martin Sørensen er født i Roskilde den 11. april 1863.

Han er søn af "Capellan pro persona", **Hans Sørensen** (senere Stiftsprovst ved Aarhus Domkirke) og hustru **Johanne Frederikke Bolette**, født **Koch**.

Han bliver theologisk kandidat i 1888, gifter sig samme år med **Marie Pouline Cecilie**, født **Dohn**. Hun er født den 3. november 1852 i Roskilde (11 år ældre end sin mand).

Hun er datter af cand. theol. **Peter Christian Dohn** og hustru **Nielsine Cecilie**, født **Mogensen**.

Samme år (1888) bliver **Søren Martin Sørensen** kaldet som sognepræst i Sebber sogn, Ålborg amt.

Marie Pouline Cecilie Sørensen føder den 12. august 1889 en dødfødt datter.

Den 4. marts 1893 fødes datteren, **Ellen Marie Sørensen** i Sebber sogn.

Året efter (1894) bliver **Søren Martin Sørensen** kaldet som sognepræst i Skaarup sogn.

Udnævnelse. Sognepræst for Sebber-Aistrup, S. M. Sørensen, er under 1. Septbr. beskikket til Sognepræst i Skaarup.

Udnævnelse. Sognepræst for Sebber-Aistrup, S. M. Sørensen, er under 1. Septbr. beskikket til Sognepræst i Skaarup.

Svendborg Avis, 3. september 1894.

Renskrift.

Hans første år i Skaarup overskygges af den personlige tragedie, der ramte hans hustru. Hun får konstateret "Basedows Sygdom", der efterhånden udvikler sig til en sindssygdom, hvilket betyder, at det bliver umuligt at beholde hende i hjemmet. Ved folketællingen 1901 er hun stadig registreret boende i Skaarup sogn, men hun er allerede i 1900 blevet indlagt på "Sindssygeanstalten ved Middelfart" (som institutionen hed på det tidspunkt). Her er hun registreret som patient ved folketællingerne 1906, 1911 og 1916.

Søren Martin Sørensen får i 1906 opløst ægteskabet på grund af hustruens sindssygdom og efter at sindssygeanstaltens overlæge, **Frederik Lange**, han erklæret hende uhelbredelig syg.

Marie Pouline Cecilie Sørensen dør den 6. maj 1917 i Middelfart, 64 år gammel. Hun bliver gravlagt på "Graabrødre Kirkegaard", Roskilde.

Søren Martin Sørensen indgår nyt ægteskab den 15. juni 1906. Vielsen foregår i Nazaretkirken i Ryslinge og foretages af pastor, **Morten Pontoppidan**.

Hans nye hustru hedder **Marie Dorthea Langkilde Lauesen**, født den 27. december 1877 i Ringe sogn (14 år yngre end sin mand).

Hun er datter af forpagter på Boltinggaard, **Hans Lauesen** og hustru **Kirsten Mathilde Sophie Langkilde**.

Dette nye ægteskab sætter sindene i kog hos enkelte af Skaarup sogns beboere bl.a. seminarieforsker, **J. F. L. Klingemann**, gårdejer **J. P. Rasmussen** og Proprietær **Hansen**, Ny Klingstrup.

Som beskrevet i artiklerne på de foregående sider bliver pastor, **Søren Martin** suspenderet fra sin stilling som sognepræst, hvorfor han i første omgang i en kort periode udelukkes fra at afholde gudstjenester i Skårup Kirke. Han får dog tilladelse til at fortsætte (suspensionen ophævet) sit virke i kirken fra og med søndagsgudstjenesten den 16. september.

Han udsender en åben invitation til sognets beboere om at deltage i et møde i præstegården mandag aften den 17. september 1906.

Dette møde refereres i en længere artikel i "Svendborg Avis" den efterfølgende dag, tirsdag den 18. september.

Skaarup Præstegaard

Pastor M. Sørensen

Skaarup

havde i Aft. 8 indbudt Sognets Beboere til et Møde i Præstegaarden for at gøre dem bekendt med de kendte Begivenheder, der nu har ført til, at han nu skal stilles for en Provsteret.

Der var mødt ca. 150 Mennesker fordelt i 3 Stuer. Mødet aabnedes med, at Pastor Sørensen traadte frem med sin unge Hustru ved sin Side og bød Forsamlingen hjærtelig velkommen paa egne og Hustrus Vegne.

Derefter udtalte han meget bevæget:

Jeg siger Skaarup Menighed en dybtfølt Tak for den Støtte, den har ydet mig i mit Livs vanskeligste Forhold. Tak for alle de mange Beviser paa Kærlighed, jeg har modtaget. Det har gjort mig det langt lettere at bære Vanskelighederne, end jeg havde tænkt mig. Det var et af mit Livs store Glæder, at jeg i Gaar atter prædikede i Skaarup Kirke, hvoraf man havde jaget mig ud.

Naar jeg nu skal give en Redegørelse, vedrørende min Skilsmisse og mit andet Ægteskab, maa jeg desværre røre ved de intimeste Ting.

Pastor M. Sørensen

Skaarup

havde i aftes indbudt Sognets Beboere til et Møde i Præstegaarden for at gøre dem bekendt med de kendte Begivenheder, der nu har ført til, at han nu skal stilles for en Provsteret.

Der var mødt ca. 150 Mennesker fordelt i 3 Stuer. Mødet aabnedes med, at Pastor Sørensen traadte frem med sin unge Hustru ved sin Side og bød Forsamlingen hjærtelig velkommen paa egne og Hustrus Vegne.

Derefter udtalte han meget bevæget:

Jeg siger Skaarup Menighed en dybtfølt Tak for den Støtte, den har ydet mig i mit Livs vanskeligste Forhold. Tak for alle de mange Beviser paa Kærlighed, jeg har modtaget. Det har gjort mig det langt lettere at bære Vanskelighederne, end jeg havde tænkt mig. Det var et af mit Livs store Glæder, at jeg i Gaar atter prædikede i Skaarup Kirke, hvoraf man havde jaget mig ud.

Naar jeg nu skal give en Redegørelse, vedrørende min Skilsmisse og mit andet Ægteskab, maa jeg desværre røre ved de intimeste Ting.

Fortsættes>>

Jeg begyndte Forhandlingerne om Skilsmisse fra min uheldbredelig sindssyge Hustru allerede i Februar 1905. Jeg har lagt Sagen siden 17. Februar 1905 aaben for mine foresatte, Kultusministeriet, Biskoppen, Herredets Provst og Skaarup Menighedsraad. Jeg har handlet i denne Sag, som jeg vil forsvare for Gud, naar Regnskabs Dags kommer. Jeg har intet at skjule, og jeg vil være bekendt, hvad jeg har gjort, for enhver, og hvad jeg har gjort, det har jeg gjort i Bøn til Gud. Jeg hørte her i Sognet ikke en misbilligende Udtalelse, mens de forberedende Forhandlinger stod paa.

Til dette Møde har jeg skriftlig indbudt mine Modstandere Seminarieforsstander Klingemann, Gdjr. J. P. Rasmussen og Propt. Hansen, Ny Klingstrup, og bedt dem komme for at optage en Forhandling om de kirkelige Forhold her i Sognet. De to første har været benegtende, den sidste har ikke svaret.

Der er bleven sagt, at der ikke forelaa nogen Lægeerklæring om, at min

første Hustru var uheldbredelig sindssyg. Det er ikke Tilfældet. Allerede i Midten af Juni 1905 foreligger to Lægeerklæringer herfor. Foruden disse foreligger endvidere Overlæge Langes Erklæring for, at min første Hustru er uheldbredelig sindssyg, og da denne er et offentligt Aktstykke, tillader jeg mig at offentliggøre den, den lyder saaledes og er dateret 31. August 1905:

Jeg begyndte Forhandlingerne om Skilsmisse fra min uheldbredelige sindssyge Hustru allerede i Februar 1905. Jeg har lagt sagen siden 17. Februar 1905 aaben for mine foresatte, Kultusministeriet, Biskoppen, Herredets Provst og Skaarup Menighedsraad. Jeg har handlet i denne Sag, som jeg vil forsvare for Gud, naar Regnskabs Dags kommer. Jeg har intet at skjule, og jeg vil være bekendt, hvad jeg har gjort, for enhver, og hvad jeg har gjort, det har jeg gjort i Bøn til Gud. Jeg hørte her i Sognet ikke en misbilligende Udtalelse, mens de forberedende Forhandlinger stod paa.

Til dette Møde har jeg skriftlig indbudt mine Modstandere Seminarieforsstander Klingemann, Gdjr. J. P. Rasmussen og Propt. Hansen, Ny Klingstrup, og bedt dem komme for at optage en Forhandling om de kirkelige Forhold her i Sognet. De to første har været benegtende, den sidste har ikke svaret.

Der er bleven sagt, at der ikke forelaa nogen Lægeerklæring om, at min

første Hustru var uheldbredelig sindssyg. Det er ikke Tilfældet. Allerede i Midten af Juni 1905 foreligger to Lægeerklæringer herfor. Foruden disse foreligger endvidere Overlæge Langes Erklæring for, at min første Hustru er uheldbredelig sindssyg, og da denne er et offentligt Aktstykke, tillader jeg mig at offentliggøre den, den lyder saaledes og er dateret 31. August 1905:

Fortsættes>>

„Paa Begæring af Svendborg Amt skal jeg her udtale, at Fru P. Sørensen, f. Dohn, af Skaarup, som Patient opholder sig her i Anstalten lidende af en kronisk forløbende Sindssygdom, der allerede har bestaaet i en Tid af mindst 7 Aar. Denne Sygdom har i en væsentlig Grad svækket Patientens aandelige Evner, saaledes at hun, skønt hun fuldt ud er i Stand til at opfatte og forstaa alle Kendsgerninger efter deres virkelige Betydning, dog maa betragtes som lidende af en uhelebredelig Sindssygdom.

Fr. Lange,
Overlæge.“

„Paa Begæring af Svendborg Amt skal jeg her udtale, at Fru P. Sørensen f. Dohn, af Skaarup, som Patient opholder sig her i Anstalten lidende af en kronisk forløbende Sindssygdom, der allerede har bestaaet i en Tid af mindst 7 Aar. Denne Sygdom har i en væsentlig Grad svækket Patientens aandelige Evner, saaledes at hun, skønt hun fuldt ud er i Stand til at opfatte og forstaa alle Kendsgerninger efter deres virkelige Betydning, dog maa betragtes som lidende af en uhelebredelig Sindssygdom.

Fr. Lange,
Overlæge.“

En kgl. Resolution af 25. Maj 1844 udtaler, at naar den ene Ægtefælle er affindig, og Afsindigheden antages at være uhelebredelig, eller der ikke kan næres synderlig Haab om Helbredelse, er Skilsmisse tilladt

Der har været udspreedt det Rygte, at min første Hustru var i Færd med at komme sig. Tal. oplæste — Lægeerklæring, hvori dette benegtedes. Min første Hustru har udtalt Ønsket om Skilsmisse.

Tal. oplæste den kgl. Bevilling og tilføjede: Hvis det havde været Avtoriteternes Mening, at jeg ikke kunde være Præst i den danske Folkekirke, hvis jeg opnaaede Skilsmisse og indgik nyt Ægteskab, havde denne Betingelse været knyttet til de øvrige Betingelser, der stillede i Bevillingen, men det er den ikke. Tal. oplæste Bevillingen og tilføjede: den er givet uden Forbehold til Sognepræsten i Skaarup og ikke til Statsborgeren Søren Martin Sørensen

En kgl. Resolution af 25. Maj 1844 udtaler, at naar den ene Ægtefælle er afsindig, og afsindigheden antages at være uhelebredelig, eller der ikke kan næres synderlig Haab om Helbredelse, er Skilsmisse tilladt.

Der har været udspreedt det Rygte, at min første Hustru var i Færd med at komme sig. Tal. oplæste — Lægeerklæring, hvori dette benegtedes. Min første Hustru har udtalt Ønsket om Skilsmisse.

Tal. oplæste den kgl. Bevilling og tilføjede: Hvis det havde været Avtoriteternes Mening, at jeg ikke kunde være Præst i den danske Folkekirke, hvis jeg opnaaede Skilsmisse og indgik nyt Ægteskab, havde denne Betingelse været knyttet til de øvrige Betingelser, der stillede i Bevillingen, men det er den ikke. Tal. oplæste Bevillingen og tilføjede: den er givet uden Forbehold til Sognepræsten i Skaarup og ikke til Statsborgeren Søren Martin Sørensen.

Fortsættes>>

Angaaende mine Forhandlinger om Sagen med Biskop og Provst skal jeg ikke udtale mig. Nu, da Sagen gaar til Provsteret, vil disse Forhandlinger komme frem.

Angaaende mine Forhandlinger om Sagen med Biskop og Provst skal jeg ikke udtale mig. Nu, da Sagen gaar til Provsteret, vil disse Forhandlinger komme frem.

Tal. = taleren (Søren Martin Sørensen)

Man har sagt, at hvad jeg har gjort, strider imod det ny Testamente. For ca. 12 Aar siden holdt jeg nogle Bibellæsninger i Seminariets Sal, hvor jeg bl. a. talte over Bjærgprædikenen, og hvad deri staar om Skilsmisse og Ægteskab mellem fraskilte. Jeg havde samme Opfattelse af de Ting, som jeg nu har, uden at jeg den Gang kunde tænke, at hvad jeg da gjorde gældende, vilde faa Anvendelse paa mig selv. En Mand her fra Sognet var ikke tilfreds med min da udtalte Opfattelse, og da vi havde talt om det nogle Gange, løste han Sognebaand til Vejstrup Valgmenighed i den Anledning.

Man har sagt, at hvad jeg har gjort, strider imod det ny Testamente. For ca. 12 Aar siden holdt jeg nogle Bibellæsninger i Seminariets Sal, hvor jeg bl. a. talte over Bjærgprædikenen, og hvad deri staar om Skilsmisse og Ægteskab mellem fraskilte. Jeg havde samme Opfattelse af de Ting, som jeg nu har, uden at jeg den Gang kunde tænke, at hvad jeg da gjorde gældende, vilde faa Anvendelse paa mig selv. En Mand her fra Sognet var ikke tilfreds med min da udtalte Opfattelse, og da vi havde talt om det nogle Gange, løste han Sognebaand til Vejstrup Valgmenighed i den Anledning.

Jeg har aldrig i det ny Testamente set en Lovbog som Mose Lov eller Koranen. Det ny Testamente skal læses i Sammenhæng, og man kan ikke tage, hvad der staar deri, efter Bogstaven, hvad Taleren nærmere paaviste. Præsten Morten Pontopidan, der viede mig til min anden Hustru, udtalte i Vielsen, at Gud havde skilt min første Hustru fra mig, og hvad enten Gud skilte en Ægtefælle fra den anden ved uheldelig Sindssyge eller ved Døden, var Adskillelsen lige stor.

Jeg har aldrig i det ny Testamente set en Lovbog som Mose Lov eller Koranen. Det ny Testamente skal læses i Sammenhæng, og man kan ikke tage, hvad der staar deri, efter Bogstaven, hvad Taleren nærmere paaviste. Præsten Morten Pontopidan, der viede mig til min anden Hustru, udtalte i Vielsen, at Gud havde skilt min første Hustru fra mig, og hvad enten Gud skilte en Ægtefælle fra den anden ved uheldelig Sindssyge eller ved Døden, var Adskillelsen lige stor.

Fortsættes>>

Min Sag vil nu fra Provsteret gaa til Landemøde (Amtmand og Biskop) og derfra til sidst til Højesteret. Tal. oplæste derefter den Paragraf i Christian d. IX's danske Lov, hvorefter han skulde anklages, og sluttede derefter med at sige:

Jeg har i denne Sag handlet efter min Samvittighed, og jeg ved ikke, at jeg i denne Sag har overtraadt guddommelige eller menneskelige Love. Jeg giver mig nu Gud i Vold. Hvorledes Udfaldet end bliver, takker jeg Gud, og jeg takker ogsaa min nuværende Hustru, fordi hun trofast bærer Vanskelighederne med mig. Nødig er jeg Uven med nogen; jeg bærer ikke Nag til mine Modstandere. Gør nu, hvad I vil.

En af Tilhørerne rejste sig og udtalte: Vi ønsker alle at beholde Pastor Sørensen som Præst for Skaarup Menighed.

Under en Pause, som nu opstod oplystes, at Prop. Hansen, Ny Klingstrup, var kommen til Stede.

Pastor Sørensen bød Prop. Hansen velkommen og bad ham udtale sig.

Prop. Hansen: Jeg vil til enhver Tid forsvare, hvad jeg har gjort i denne Sag; men jeg kan ikke se, at det, Pastor Sørensen har gjort, kan forenes med den kristelige Moral.

Pastor Sørensen minder Prop. Hansen om, at han over for ham havde udtalt sig anderledes tidligere om denne Sag.

Hansen mente, at Forargelse kunde have været undgået, naar S's nuværende Hustru tidligere havde for-

Min Sag vil nu fra Provsteret gaa til Landemøde (Amtmand og Biskop) og derfra til sidst til Højesteret. Tal. oplæste derefter den Paragraf i Christian d. IX's danske Lov, hvorefter han skulde anklages, og sluttede derefter med at sige:

Jeg har i denne Sag handlet efter min Samvittighed, og jeg ved ikke, at jeg i denne Sag har overtraadt guddommelige eller menneskelige Love. Jeg giver mig nu Gud i Vold.

Hvorledes Udfaldet end bliver, takker jeg Gud, og jeg takker ogsaa min nuværende Hustru, fordi hun trofast bærer Vanskelighederne med mig. Nødig er jeg Uven med nogen; jeg bærer ikke Nag til mine Modstandere. Gør nu, hvad I vil.

En af Tilhørerne rejste sig og udtalte: Vi ønsker alle at beholde Pastor Sørensen som Præst for Skaarup Menighed.

Under en Pause, som nu opstod oplystes, at Prop. Hansen, Ny Klingstrup, var kommen til stede.

Pastor Sørensen bød Prop. Hansen velkommen og bad ham udtale sig.

Prop. Hansen: Jeg vil til enhver Tid forsvare, hvad jeg har gjort i denne Sag; men jeg kan ikke se, at det, Pastor Sørensen har gjort, kan forenes med den kristelige Moral.

Pastor Sørensen minder Prop. Hansen om, at han over for ham havde udtalt sig anderledes tidligere om denne Sag.

Hansen mente, at Forargelse kunde have været undgået, naar S's nuværende Hustru tidligere havde for-

Fortsættes>>

ladt Egnen. Personlig har jeg ikke det mindste med Pastor Sørensen.

Sørensen: Som Rygterne gik, var det nødvendigt, at min Hustru blev her i Egnen.

Det var det eneste, der kunde nedslaa de usande Rygter. Prop. Hansen sendte mig telegrafisk sin hjærteligste Lykønskning paa min Bryllupsdag. Han maatte have en mærkelig Opfattelse af hjærtelige Lykønskninger. (Tilslutning).

Hansen udtalte sin Utilfredshed med den Tilslutning, Tilhørerne gav til Kende.

Lærer Nielsen, Skaarupøre, udtalte sin Anerkendelse af, at Prop. Hansen var kommen til Stede og komplementerede ham i den Anledning. Samtidig beklagede Taleren, at de to andre indbudte Modstandere ikke var mødte. Tal. oplæste en længere Skrivelse til Kultusministeriet, af hvilken han var Medunderskriver.

Skrivelsen forsvarede varmt Pastor Sørensen.

Derpaa sluttede Mødet.

ladt Egnen. Personlig har jeg ikke det mindste mod Pastor Sørensen.

Sørensen: Som rygterne gik, var det nødvendigt, at min Hustru blev her i Egnen.

Det var det eneste, der kunde nedslaa de usande Rygter. Prop. Hansen sendte mig telegrafisk sin hjærteligste Lykønskning paa min Bryllupsdag. Han maatte have en mærkelig Opfattelse af hjærtelige Lykønskninger. (Tilslutning).

Hansen udtalte sin Utilfredshed med den Tilslutning, Tilhørerne gav til Kende.

Lærer Nielsen, Skaarupøre, udtalte sin Anerkendelsen af, at Prop. Hansen var kommen til Stede og komplementerede ham i den Anledning. Samtidig beklagede Taleren, at de to andre indbudte Modstandere ikke var mødte. Tal. oplæste en længere Skrivelse til Kultusministeriet, af hvilken han var Medunderskriver.

Skrivelsen forsvarede varmt Pastor Sørensen

Derpaa sluttede Mødet.

Svendborg Avis, 18. september 1906.

Renskrift.

Mødet i præstegården forårsager en del reaktioner. En af modstanderne mod pastor Sørensens fortsatte virke som præst i sognet, **gårdejer J. P. Rasmussen**, skriver et indlæg til "Svendborg Avis", hvor han redegør for sine holdninger.

Indlægget rummer en kraftig kritik af pastor Sørensens handlemåde i forhold til sin tidligere hustru og sit nye indgåede ægteskab.

Indlægget bringes onsdag den 19. september. Det kan læses på de efterfølgende sider.

Præstesagen i Skaarup.

—0—

Som det er dette Blads Læsere bekendt, holdt Sognepræst Sørensen et Menighedsmøde i Præstegaarden i Mandags for at forklare sin Handlemaade. Til dette Møde var søgt samlet Præstens Meningsfæller, medens der kun var indbudt et Par af dem, der misbilliger Præstens Optræden, hvorfor disse havde sendt afslaaende Svar paa Indbydelsen. Det er jo ogsaa en egen Sag at forlange af os, at vi i selve Præstens Hjem og i dennes Nærværelse, for hvis Skyld hele denne Uro er opstaaet, skal mod en stor Del af de mest fanatiske af Præstens Tilhængere som Tilhørere, der ikke negter sig noget i Retning af Afbrydelser og Tilraab, gøre Rede for vort Standpunkt i en saadan for Præsten, som for os, pinlig Sag. Denne skal behandles i Ro og ikke paa et Slags larmende Folkemøde. Nu vil jeg derfor fremstille min Opfattelse af dette Spørgsmaal.

Præstesagen i Skaarup.

--0--

Som det er dette Blads læsere bekendt, holdt Sognepræst Sørensen et Menighedsmøde i Præstegaarden i Mandags for at forklare sin handlemaade. Til dette Møde var søgt samlet Præstens Meningsfæller, medens der kun var indbudt et Par af dem, der misbilliger Præstens Optræden, hvorfor disse havde sendt afslaaende Svar paa Indbydelsen. Det er jo ogsaa en egen Sag at forlange af os, at vi i selve Præstens Hjem og i dennes Nærværelse, for hvis Skyld hele denne Uro er opstaaet, skal mod en stor Del af de mest fanatiske af Præstens Tilhængere som Tilhørere, der ikke negter sig noget i Retning af Afbrydelser og Tilraab, gøre Rede for vort Standpunkt i en saadan for Præsten, som for os, pinlig Sag. Denne skal behandles i Ro og ikke paa et slags larmende Folkemøde. Nu vil jeg derfor fremstille min Opfattelse af dette Spørgsmål.

Fortsættes>>

For det første finder jeg det meget urigtigt handlet baade af en Lægmand og af en Præst, at han slaar Haanden af og skilles ved sin Hustru, fordi hun er sindssyg. Sindssyge er jo en Sygdom som andre, og hvilken ærekær Mand, der for Alteret har lovet at leve med sin Hustru, indtil Gud ved Døden skiller dem, vil handle saaledes? Hvor kan vi respektere den Præst, der bærer sig saadan ad i Stedet for at være sin Hustrus, sit Barns Moders Værge?

For det andet finder jeg det ganske urigtigt, at Præsten har opført sig saaledes, at det i Aar og Dag har været bekendt her i Sognet, at han var forlovet med eller, hvad man skal kalde det, en Pige, førend han havde søgt og faaet Skilsmissebevilling. Burde Præsten ikke, hvis hans Hu — hvad ikke maatte ske — havde vendt sig til en anden, burde han saa ikke have sørget for, at dette Forhold ikke var Nogenstand for Konversation hele Sognet over til Forargelse for mange — ogsaa af dem, der nu siges at holde med Præsten?

Men nu for det tredje vil jeg omtale Hovedsagen, som i adskillige Blade er uomtalt, men som for os Menighedsmedlemmer dog er det vigtigste:

For det første finder jeg det meget urigtigt handlet baade af en Lægmand og af en Præst, at han slaar Haanden af og skilles ved sin Hustru, fordi hun er sindssyg. Sindssyge er jo en Sygdom som andre, og hvilken ærekær Mand, der for Alteret har lovet at leve med sin Hustru, indtil Gud ved Døden skiller dem, vil handle saaledes? Hvor kan vi respektere den Præst, der bærer sig saadan ad i Stedet for at være sin Hustrus, sit Barns Moders Værge?

For det andet finder jeg det ganske urigtigt, at Præsten har opført sig saaledes, at det i Aar og Dag har været bekendt her i Sognet, at han var forlovet med eller, hvad man skal kalde det, en Pige, førend han havde søgt og faaet Skilsmissebevilling. Burde Præsten ikke, hvis hans Hu — hvad ikke maatte ske — havde vendt sig til en anden, burde han saa ikke have sørget for, at dette Forhold ikke var Nogenstand for Konversation hele Sognet over til Forargelse for mange — ogsaa af dem, der nu siges at holde med Præsten?

Men nu for det tredje vil jeg omtale Hovedsagen, som i adskillige Blade er uomtalt, men som for os Menighedsmedlemmer dog er det vigtigste:

Fortsættes>>

En Præst er Guds Ords Tjener og Forkynder; Guds Ord om Skilsmisse lyder bl. a. saaledes: Hvo som skiller sig fra sin Hustru uden for Hørs Skyld og tager en anden til Ægte, han bedriver Hor (Matt. Evang., 19. Kap., 9. Vers). Nu kan vi Lægsmænd, der kan læse Dansk og mener at kunne forstaa dette Sprog, ikke begribe, at en Præst kan leve i et Forhold, som Jesus selv stempler med disse Ord, og samtidig skal Præsten anses for at være en ret Forkynder af Evangeliet; han skal maaske oven i Købet vie Folk og sige til dem, at de skal leve sammen, som det bør sig kristne Ægtefolk, indtil Gud ved Døden skiller dem — hvad har Præsten selv gjort, vil naturligvis mange tænke. Eller skal Præsten maaske i Embeds Medførsøge at mægle mellem to Ægtefolk, der tænker paa Skilsmisse, det bliver dog en ejendommelig Mægling, naar Præsten selv er fraskilt og atter gift!

En Præst er Guds Ords Tjener og Forkynder; Guds Ord om Skilsmisse lyder bl.a. saaledes: Hvo som skiller sig fra sin Hustru uden for Hørs Skyld og tager en anden til Ægte, han bedriver Hor (Matt. Evang. 19. Kap. 9. Vers). Nu kan vi Lægsmænd, der kan læse Dansk og mener at kunne forstaa dette Sprog, ikke begribe, at en Præst kan leve i et Forhold, som Jesus selv stempler med disse Ord, og samtidig skal Præsten anses for at være en ret Forkynder af Evangeliet; han skal maaske oven i Købet vie Folk og sige til dem, at de skal leve sammen, som det bør sig kristne Ægtefolk, indtil Gud ved Døden skiller dem — hvad har Præsten selv gjort, vil naturligvis mange tænke. Eller skal Præsten maaske i Embeds Medførsøge at mægle mellem to Ægtefolk, der tænker paa Skilsmisse, det bliver dog en ejendommelig Mægling, naar Præsten selv er fraskilt og atter gift!

Fortsættes>>

Man siger, at det hele er i Orden, naar Skilsmissebevillingen er givet, og saa kan Præsten gifte sig igen som enhver anden. Maa jeg da spørge, om man ikke ved, at en Præst aflægger et særligt Løfte om at ville lære og leve i Overensstemmelse med Guds Ord? Staar der ikke udtrykkeligt i Christian den 5.s danske Lov, at Præsterne skal i deres Liv og Levned anstille sig saaledes, som det hømmet sig Guds Ords Tjenere og give deres Menighed et godt Eksempel; kræves der ikke her noget særligt af Præsten?

Det gør der ganske tydeligt. Derfor er det slet ikke det vigtigste, at Skilsmissebevillingen eller den juridiske Side af Sagen er i Orden; det manglede blot, at Præsten ogsaa skulde have forsynet sig ved at overtræde de borgerlige Love. Men jeg finder Præstens Handlemaade — kristelig set

— uforsvarlig, og derfor synes jeg, at Suspensionen var en fra Kirkens Side ganske nødvendig Handling, og den er naturligvis blot ophævet, fordi Kultusministeriet har fundet, at naar Sagen dog skulde afgøres af Retten, skulde man ikke foregribe Udfaldet ved at lade Suspensionen gælde. Kirken og kristelige Lægfolk vil derimod med Rette undres over, at Staten paa den Maade har greben ind og for en Tid paatvunget en Menighed en Præst, hvis Forhold i omtalte Henseende ikke kan siges at „give Menigheden et godt Eksempel“.

Man siger, at det hele er i Orden, naar Skilsmissebevillingen er givet, og saa kan Præsten gifte sig igen som enhver anden. Maa jeg da spørge, om man ikke ved, at en Præst aflægger et særligt Løfte om at ville lære og leve i Overensstemmelse med Guds Ord? Staar der ikke udtrykkeligt i Christian den 5.s danske Lov, at Præsterne skal i deres Liv og Levned anstille sig saaledes, som det sømmet sig Guds Ords Tjenere og give deres Menighed et godt Eksempel; kræves der ikke her noget særligt af Præsten?

Det gør der ganske tydeligt. Derfor er det slet ikke det vigtigste, at Skilsmissebevillingen eller den juridiske Side af Sagen er i Orden; det manglede blot, at Præsten ogsaa skulde have forsynet sig ved at overtræde de borgerlige Love. Men jeg finder Præstens Handlemaade — kristelig set - uforsvarlig, og derfor synes jeg, at Suspensionen var en fra Kirkens Side ganske nødvendig Handling, og den er naturligvis blot ophævet, fordi Kultusministeriet har fundet, at naar Sagen dog skulde afgøres af Retten, skulde man ikke foregribe Udfaldet ved at lade Suspensionen gælde. Kirken og kristelige Lægfolk vil derimod med Rette undres over, at Staten paa den Maade har greben ind og for en Tid paatvunget en Menighed en Præst, hvis Forhold i omtalte Henseende ikke kan siges at „give Menigheden et godt Eksempel“.

Fortsættes>>

Nu gaar Sagen til Provsteretten, dernæst til Landemødet, endelig til Højesteret. Det kan være, at det varer baade Aar og Dag, inden den endelige Dom falder. Men vi paa vor Side venter roligt denne Afgørelse; thi vi er overbeviste om, at det aldrig vil blive billiget, at en Præst handler saaledes som Pastor Sørensen.

Med Tak for Optagelsen.

J. P. Rasmussen.

Svendborg Avis, 19. september 1906.

Nu gaar Sagen til Provsteretten, dernæst til Landemødet, endelig til Højesteret. Det kan være, at det varer baade Aar og Dag, inden den endelige Dom falder. Men vi paa vor Side venter roligt denne Afgørelse; thi vi er overbeviste om, at det aldrig vil blive billiget, at en Præst handler saaledes som Pastor Sørensen.

Med Tak for Optagelsen.

J. P. Rasmusen.

Renskrift.

Biskop i Fyns Stift 1903 – 1922, Laurits Nicolai Balslev.

Præstefagen i Skaarup.

— 0 —

Aabent Brev
til Hr. Gaardejer J. P. Rasmussen.

Jeg ved ikke af andet, end at Forholdet mellem os — trods det, at vi i denne Sag staar med forskellige Meninger — er et Venstabsforhold, og i al Venstabelighed tillader jeg mig at fremkomme med nogle Bemærkninger til Deres Artikel i „Svendborg Avis“ Nr. 217.

De skriver angaaende Mødet i Præstegaarden: „Til dette Møde var søgt samlet Præstens Meningsfæller, medens der kun var indbudt et Par af dem, des misbilligede Præstens Optræden“. Det forekommer mig, at dette „søgt“ er et lidt søgt Udtryk, og at det vilde have været mere korrekt at skrive, at alle Skaarup Sogns Menighedsmedlemmer var indbudt, og at der var sendt særlig Indbydelse til Hr. Seminarieforstander, Lic. theol. Klingemann, Hr. Gaardejer J. P. Rasmussen og Hr. Proprietær Hansen. Denne sidste særlige Indbydelse har jeg ogsaa Del i, idet jeg gik ud fra, at jeg selv gerne over for Folk her i Sognet — ogsaa over for

Præstesagen i Skaarup.

--0--

Aabent Brev
til Hr. Gaardejer J. P. Rasmussen.

--

Jeg ved ikke andet, end at Forholdet mellem os - trods det, at vi i denne Sag staar med forskellige Meninger - er et Venstabsforhold, og i al Venstabelighed tillader jeg mig at fremkomme med nogle Bemærkninger til Deres Artikel i „Svendborg Avis“ Nr. 217.

De skriver angaaende Mødet i Præstegaarden: „Til dette Møde var søgt samlet Præstens Meningsfæller, medens der kun var indbudt et Par af dem, der misbilligede Præstens Optræden“. Det forekommer mig, at dette „søgt“ er et lidt søgt Udtryk, og at det ville have været mere korrekt at skrive, at alle Skaarup Sogns Menighedsmedlemmer var indbudt, og at der var sendt særlig Indbydelse til Hr. Seminarieforstander, Lic. theol. Klingemann, Hr. Gaardejer J. P. Rasmussen og Hr. Proprietær Hansen. Denne sidste særlige Indbydelse har jeg ogsaa Del i, idet jeg gik ud fra, at jeg selv gerne over for Folk her i Sognet - ogsaa over for

Fortsættes>>

dem, der i denne Sag har en anden Mening end jeg — vilde gøre Rede for, hvad jeg havde følt mig berettiget til at foretage i denne Sag, og hvorfor jeg havde handlet saadan. Jeg tænkte mig derfor den Mulighed, at Modparten ogsaa kunde føle Trang til at aflægge Regnskab over for Menighed og Præst, og — ja, jeg var virkelig saa sangvinsk, at jeg tænkte mig, at dette kunde bidrage til bedre Forstaaelse og en Udjævning af det ubehagelige splittede Forhold. Selvfølgelig skulde denne sidste Akt af Mødet foregaa for „lukkede Døre“. Naar De, som Grund til, at De udeblev, anfører Hensynet til, at Mødet skulde holdes i „Præstens Hjem og i dennes Nærværelse“, da forstaar jeg Deres Hensynsfuldhed, men saa er det mig rigtignok aldeles ufatteligt, at De kan finde det mere passende at komme frem med det, De har paa Hjærte (jeg vidste jo nok, at der var noget) i et Dagblad.

Hvad er det dog for en Frygtens Aand, for „en Slags larmende Folke-møde“ og for „Folk, der ikke negter sig noget i Retning af Afbrydelser og Tilraab“, der taler igennem Dem? Jeg synes slet ikke, det ligner Dem!

dem, der i denne Sag har en anden Mening end jeg — vilde gøre Rede for, hvad jeg havde følt mig berettiget til at foretage i denne Sag, og hvorfor jeg havde handlet saadan. Jeg tænkte mig derfor den Mulighed, at Modparten ogsaa kunde føle Trang til at aflægge Regnskab over for Menighed og Præst. Og — ja, jeg var virkelig saa sangvinsk, at jeg tænkte mig, at dette kunde bidrage til bedre Forstaaelse og en Udjævning af det ubehagelige splittede Forhold. Selvfølgelig skulde denne sidste Akt af Mødet foregaa for „lukkede Døre“. Naar De, som Grund til, at De udeblev, anfører Hensynet til, at Mødet skulde holdes i „Præstens Hjem og i dennes Nærværelse“, da forstaar jeg Deres Hensynsfuldhed, men saa er det mig rigtignok aldeles ufatteligt, at De kan finde det mere passende at komme frem med det, De har paa Hjærte (jeg vidste jo nok, at der var noget) i et Dagblad.

Hvad er det dog for en Frygtens Aand, for „en Slags larmende Folke-møde“ og for „Folk, der ikke negter sig noget i Retning af Afbrydelser og Tilraab“, der taler igennem Dem? Jeg synes slet ikke, det ligner Dem!

Fortsættes>>

Deres Hensynsfuldhed over for Hr. Pastor Sørensen, min nærmeste foresatte og Ven, forekommer mig næsten at være overvældende, idet De for Offentligheden bekendtgør, at det i Aar og Dag har været bekendt her i Sognet, „at han (Præsten) var forlovet, eller hvad man skal kalde det, førend han havde søgt og faaet Skilsmisse“. Jeg skal indrømme, at jeg kender meget lidt til, hvilke Rygter og hvilken løs Sladder, der har verseret i Skaarup, og jeg ved saamænd ikke, hvor naar den Slags Ting er begyndt, men med Hensyn til Tidsrummet mellem „Forlovelsen“ og Tiden for Ansøgningen, da kunde De

maaske nok faa mere paalidelig Underretning, end det synes, at De har, ja De vilde sikkert blive meget forundret. Dog — er det ikke Forhold, der er noget lovligt private, vi to er kommen ind paa? Jeg har imidlertid ikke berørt dette for at krænke nogen.

De skriver, at Præsten skulde have sørget for, at dette ovenomtalte Forhold ikke var Genstand for Konversation. Tillad mig den Bemærkning, at det dog synes, som om De stiller lidt strængere Fordringer til en Præst, end der fordres efter Christian d. 5.s danske Lov; thi — hvad kan ikke blive Genstand for Konversation?

Saa kommer vi til „Hovedsagen“. Jeg siger atter til mig selv, at jeg ikke kender den (paa Grundlag af Citater fra Bibelen) strengt dømmende Aand, der taler igennem Dem. Ja, havde De været Lic. theol. eller i alt Fald Teolog, saa kunde jeg forstaa, at De

Deres hensynsfuldhed over for Hr. Pastor Sørensen, min nærmeste foresatte og Ven, forekommer mig næste at være overvældende, idet De for Offentligheden bekendtgør, at det i Aar og Dag har været bekendt her i Sognet, „at han (Præsten) var forlovet, eller hvad man skal kalde det, førend han havde søgt og faaet Skilsmisse“. Jeg skal indrømme, at jeg kender meget lidt til, hvilke Rygter og hvilken løs Sladder, der har verseret i Skaarup, og jeg ved saamænd ikke, hvor naar den slags Ting er begyndt, men med Hensyn til Tidsrummet mellem „Forlovelsen“ og Tiden for Ansøgningen, da kunde De

maaske nok faa mere paalidelig Underretning, end det synes, at De har, ja De vilde sikkert blive meget forundret. Dog — er det ikke Forhold, der er noget lovligt private, vi to er kommen ind paa? Jeg har imidlertid ikke berørt dette for at krænke nogen.

De skriver, at Præsten skulde have sørget for, at dette ovenomtalte Forhold ikke var Genstand for Konversation. Tillad mig den Bemærkning, at det dog synes, som om De stiller lidt strængere Fordringer til en Præst, end der fordres efter Christian d. 5.s danske Lov; thi — hvad kan ikke blive Genstand for Konversation?

Saa kommer vi til „Hovedsagen“. Jeg siger atter til mig selv, at jeg ikke kender den (paa Grundlag af Citater fra Bibelen) strengt dømmende Aand, der taler igennem Dem. Ja, havde De været Lic. theol. Eller i alt Fald Teolog, saa kunde jeg forstaa, at de

Fortsættes>>

med det deraf følgende nøje Kendskab til Bibelen kunde anse Dem for berettiget til saadan mir nichts, dir nichts at dømme og fordømme et Menneske paa Grundlag af et Skriftsted, skønt — mange Teologer vil dog vist betænke sig paa det. Jeg er nu kun Lægmand, og jeg tør ikke paa dette Omraade optage en teologisk Debat med Dem, uagtet jeg mener, at jeg ogsaa „kan læse Dansk“. Jeg vil hellere overlade dette Spørgsmaals Afgørelse til de kirkelige Myndigheder. Kun dette vil jeg sige: I samme Kapitel, som De nævner, fortsættes saaledes: „Hans Disciple sagde til ham: Staar Mandens Sag saaledes med Hustruen, da er det ikke godt of gifte sig“. Men han (Jesus) sagde til dem: „Dette Ord begriber ikke alle, men de, som det er givet“.

Jeg bekender, at jeg ikke anser mig selv for at kunne begribe det, og derfor dømmer jeg heller ikke paa dette Grundlag; men jeg overlader til dem, som anser sig selv for at kunne begribe det, at „kaste den første Sten“. Men saa meget har jeg lært som Medlem af den Menighed, som tjener „den store Mester“, at aldrig talte Jesus strengere Ord end til dem, der dømte „efter Bogstaven“, og som ikke forstod den „Aand“, hvoraf han talte. Jeg har ingen Ret til at nære Tvivl om, at De af kristeligt Hensyn er forarget, men saa tvivler De vel heller ikke, naar jeg siger, at jeg i fuldt Alvor er forarget over den Fremfærd, der er vist mod en haardt prøvet Mand, fordi jeg ikke kan faa denne Fremfærd til at stemme overens med den Tolerance og Humanitet i kristelig Aand, som jeg mener, vi bør lære af „Mesteren“.

med det deraf følgende nøje Kendskab til Bibelen kunde anse Dem for berettiget til saadan mir nichts, dir nichts at dømme og fordømme et Menneske paa Grundlag af et Skriftsted, skønt - mange Teologer vil dog vist betænke sig paa det. Jeg er nu kun Lægmand, og jeg tør ikke paa dette Omraade optage en teologisk Debat med Dem, uagtet jeg mener, at jeg ogsaa „kan læse Dansk“. Jeg vil hellere overlade dette Spørgsmaals Afgørelse til de kirkelige Myndigheder. Kun dette vil jeg sige: I samme Kapitel, som De nævner, fortsættes saaledes; „Hans Disciple sagde til ham: Staar Mandens Sag saaledes med Hustruen, da er det ikke godt at gifte sig“. Men han (Jesus) sagde til Dem: „Dette Ord begriber ikke alle, men de, som det er givet“.

Jeg bekender, at jeg ikke anser mig selv for at kunne begribe det, og derfor dømmer jeg heller ikke paa dette Grundlag; men jeg overlader til dem, som anser sig selv for at kunne begribe det, at „kaste den første Sten“. Men saa meget har jeg lært som Medlem af den Menighed, som tjener „den store Mester“, at aldrig talte Jesus strengere Ord end til dem, der dømte „efter Bogstaven“, og som ikke forstod den „Aand“, hvoraf han talte. Jeg har ingen Ret til at nære Tvivl om, at De af kristelige Hensyn er forarget, men saa tvivler De vel heller ikke, naar jeg siger, at jeg i fuldt Alvor er forarget over den Fremfærd, der er vist mod en haardt prøvet Mand, fordi jeg ikke kan faa denne Fremfærd til at stemme overens med den Tolerance og Humanitet i kristelig Aand, som jeg mener, vi bør lære af „Mesteren“.

Fortsættes>>

„Man siger, at det hele er i Orden, naar Skilsmisfen er givet“, skriver De. Hvem „man“ er, ved jeg ikke, men mig er det ikke. Jeg siger kun, at hvis Bibelen skal opfattes som en Lovbog, saa var det berettiget, om Kirken havde en saadan Magt, at den i Tide kunde hindre, at en Præst foretog et Skridt som dette, i Stedet for at — straffe. Og er det lovligt, at en Præst, der foretager en Handling som denne i Følge et Dokument, der indeholder Ministeriets Tilladelse og kongelig Bevilling til Skilsmisse og til at indgaa nyt Ægteskab uden Separationstid og til lige indeholder kongeligt Forbud imod at lægge nogen Hindring i Vejen for det, der er givet Tilladelse til, — er det lovligt, at en saadan Præst straffes med Embedsfortabelse, saa fristes jeg til at sige med Hostrups Skrivers Hans: „Er det det, De kalder Lands Lov og Ret, saa siger jeg, at Loven hun er slet!“

I den sidste Tid har jeg heldigvis lært saa meget, at der i Chr. den 5. danske Lov staar saaledes, som De har anført, og jeg er endogsaa blevet klogere: jeg ved, at der i samme Lov staar noget om, at Præsten ikke maa bære Sværd ved Lænd, og at hans Kvinder ikke maa pynte sig og mange andre pæne Ting. (Heldigvis lærer man dog noget i saadanne bevægede Tider —!) Men dette Citat af Loven „beviser“ jo ingen Ting; det, der staar deri, er jo netop — det, der skal bevises.

„Man siger, at det hele er i Orden, naar Skilsmisfen er givet“, skriver De. Hvem „man“ er, ved jeg ikke, men mig er det ikke. Jeg siger kun, at hvis Bibelen skal opfattes som en Lovbog saa var det berettiget, om Kirken havde en saadan Magt, at den i Tide kunde hindre, at en Præst foretog et Skridt som dette, i Stedet for at — straffe. - Og er det lovligt, at en Præst, der foretager en Handling som denne i Følge et Dokument, der indeholder Ministeriets Tilladelse og kongelig Bevilling til Skilsmisse og til at indgaa nyt Ægteskab uden Separationstid og til lige indeholder kongeligt Forbud imod at lægge nogen hindring i Vejen for det, der er givet Tilladelse til, - er det lovligt, at en saadan Præst straffes med embedsfortabelse, saa fristes jeg til at sige med Hostrups Skrivers Hans: „Er det det, De kalder Lands Lov og Ret, saa siger jeg, at Loven hun er slet!“

I den sidste Tid har jeg heldigvis lært saa meget, at der i Chr. den 5. danske Lov staar saaledes, som De har anført, og jeg er endogsaa blevet klogere: jeg ved, at der i samme Lov staar noget om, at Præsten ikke maa bære Sværd ved Lænd, og at hans Kvinder ikke maa pynte sig og mange andre pæne Ting. (Heldigvis lærer man dog noget i saadanne bevægede Tider -!) Men dette Citat af Loven „beviser“ jo ingen Ting; det, der staar deri, er jo netop - det, der skal bevises.

Fortsættes>>

De mener, at Kultusministeriet „naturligvis“ har hævet Suspensionen af den Grund, „at naar Sagen dog skulde afgøres af Retten, skulde man ikke foregribe Udsaldet ved at lade Suspensionen gælde“. Det er nu ikke for mig en tilstrækkelig Forklaring paa, at Suspensionen — som dog vel blev givet, fordi man mente, at der var et saa forargeligt Forhold til Stede, at Præsten ikke kunde udføre sin Gerning — er hævet, inden det ved Dom er afgjort, at der ingen Forargelse er. Men naar De finder det saa „naturligt“, at den er hævet, saa forstaar jeg ikke, at De — i næste Punktum — „undres“ over, at Staten paa den Maade (altsaa ved at ophæve Suspensionen) har grebet ind. Det er vist en Knude, som De ikke rigtig har kunnet løse; men den bliver nok løst med Tiden.

De skriver, at Staten igen har „paatvunget“ Menigheden en Præst osv. De var vist næppe i Kirke i Søndags; for saa vilde De have set, at der var kommen saa mange Mennesker i Kirke i Anledning af, at Præsten igen var dem „paatvungen“, at flere maatte staa op.

Ja, nu tror jeg, at jeg har fulgt Deres Artikel fra Ende til anden. Og hvad Resultat kommer vi saa til? Aldeles ikke det, at vi to skal blive Uvenner over denne Sag, men derimod slutter vi med, at „de paa Deres Side“ og jeg bliver fuldstændig enige til sidst, nemlig om, at vi venter rolig paa Afgørelsen. Det er vist ogsaa paa Tide, at der tages den Beslutning, thi hvor kristelig forarget man end er paa Hr. Pastor Sørensen — en Mand, der som Menneske og Præst betragtet, staar langt over mange andre Præster — saa maa man dog vist indse, at den Mand, og de, der

De mener, at Kultusministeriet „naturligvis“ har hævet Suspensionen af den Grund, „at naar Sagen dog skulde afgøres af Retten, skulle man ikke foregribe Udfaldet ved at lade Suspensionen gælde“. Det er nu ikke for mig en tilstrækkelig Forklaring paa, at Suspensionen — som dog vel blev givet, fordi man mente, at der var et saa forargeligt Forhold til Stede, at Præsten ikke kunde udføre sin Gerning — er hævet, inden det ved Dom er afgjort, at der ingen Forargelse er. Men naar De finder det saa „naturligt“, at den er hævet, saa forstaar jeg ikke, at De — i næste Punktum — „undres“ over, at Staten paa den Maade (altsaa ved at ophæve Suspensionen) har grebet ind. Der er vist en Knude, som De ikke rigtig har kunnet løse; men den bliver nok løst med Tiden.

De skriver, at Staten igen har „paatvunget“ Menigheden en Præst osv. De var vist næppe i Kirke i Søndags; for saa vilde De have set, at der var kommen saa mange Mennesker i Kirke i Anledning af, at Præsten igen var dem „paatvungen“, at flere maatte staa op.

Ja, nu tror jeg, at jeg har fulgt Deres Artikel fra Ende til anden. Og hvad Resultat kommer vi saa til? Aldeles ikke det, at vi to skal blive Uvenner over denne Sag, men derimod slutter vi med, at „de på deres Side“ og jeg bliver fuldstændig enige til sidst, nemlig om, at vi venter rolig paa Afgørelsen. Det er vist ogsaa paa Tide, at der tages den Beslutning, thi hvor kristelig forarget man end er paa Hr. Pastor Sørensen — en Mand, der som Menneske og Præst betragtet, staar langt over mange andre Præster — saa maa man dog vist indrømme, at den Mand, og de, der

Fortsættes>>

staar ham nær, foreløbig ved Ord og Pen har faaet en grundig første Behandling, og desuden kunde det jo være muligt, at det, der berører os her i Skaarup Sogn saa nøje, i Længden kunde blive noget kedsommeligt og — latterligt at læse for udestaaende.

Jeg er de lokale Blade taknemlig, fordi de saa hensynsfuldt har behandlet denne Sag. Det er ikke af Bladene, Hr. J. P. Rasmussen, at De har faaet det Indtryk, at Mødet i Præstegaarden var, som De beskriver det. Og da De ikke selv var til Stede, og jeg var der; vover jeg at paastaa, at Deres private Referent har smurt lovligt tykt paa. Jeg tror nu alligevel, De havde gavnet Deres Sag bedst ved at have mødt, selv om det kun var for at høre.

Vi har kæmpet begge to for den Sag, vi mente, der var en Kamp værd, og begge to roser vi os af at have handlet kristeligt. Skal vi to gæve Kæmper saa være enige om, at næste Gang vi ses, rækker vi hinanden Haand. Jeg lover, at jeg nok skal række min frem, og jeg hilser — vel som Modstander, men

venligst

Ernst Nielsen.

Aabyskov Skole d. 19. Septbr. 1906.

staar ham nær, foreløbig ved Ord og Pen har faaet en grundig første Behandling, og desuden kunde det jo være muligt, at det, der berører os her i Skaarup Sogn saa nøje, i Længden kunde blive noget kedsommeligt og — latterligt at læse for udestaaende.

Jeg er de lokale Blade taknemlig fordi de saa hensynsfuldt har behandlet denne Sag. Det er ikke af Bladene, Hr. J. P. Rasmussen, at De har faaet det Indtryk, at Mødet i Præstegaarden var, som De beskriver det. Og da De ikke selv var til Stede, og jeg var der, vover jeg at paastaa, at Deres private Referent har smurt lovligt tykt paa. Jeg tror nu alligevel, De havde gavnet Deres Sag bedst ved at have mødt, selv om det kun var for at høre.

Vi har kæmpet begge to for den Sag, vi mente, der var en Kamp værd, og begge to roser vi os af at have handlet kristeligt. Skal vi to gæve Kæmper saa være enige om, at næste Gang vi ses, rækker vi hinanden Haand. Jeg lover, at jeg nok skal række min frem, og jeg hilser — vel som Modstander, men

venligst

Ernst Nielsen

Aabyskov Skole d. 19. Septbr. 1906.

Svendborg Avis, 21. september 1906.

Renskrift.

Allerede dagen efter, den 20. september 1906 har gaardejer J. P. Rasmussen atter et meget langt indlæg i "Svendborg Avis", hvor han forsøger med nye argumenter mod Pastor Sørensen og verbale angreb på nogle af præstens tilhængere. Her bringes blot et par mindre afsnit:

Naar Pastor Sørensen i sin Rede-
gørelse siger, at han har talt med ad-
skillige om sit Forsæt: At skilles og
gifte sig paany, førend han udførte
det, men at ingen opfattede denne
Adfærd som urigtig eller fremkom med
Indvendinger imod den, da maa Pastor
Sørensen have glemt, at baade Semi-
nariets Forstander og undertegnede fra
første Færd ogsaa i vore Samtaler
har sagt, at vi fandt hans Handlemaade
urigtig, og jeg ved, at Seminariefor-
standeren udtrykkelig har sagt, at han
ikke kunde se anderledes paa Sagen,
end at Pastor Sørensen maatte tage
sin Afsked, inden han giftede sig
paany.

Naar Pastor Sørensen i sin rede-
gørelse siger, at han har talt med ad-
skillige om sit forsæt: At skilles og
gifte sig paany, førend han udførte
det, men at ingen opfattede denne
Adfærd som urigtig eller fremkom med
Indvendinger imod den, da maa Pastor
Sørensen have glemt, at baade Semi-
nariets Forstander og undertegnede fra
første Færd ogsaa i vore Samtaler
har sagt, at vi fandt hans Handlemaade
urigtig, og jeg ved, at Seminariefor-
standeren udtrykkelig har sagt, at han
ikke kunde se anderledes paa Sagen,
end at Pastor Sørensen maatte tage
sin Afsked, inden han giftede sig
paany.

Og naar Referaterne omtaler, at en
af Forsamlingen udtalte Ønsket om,
at Pastor Sørensen maa forblive i
Skaarup, hvorfor nævnes saa ikke,
hvem det var? Det var Arbejdsmand
Hans Larsen, hvis Søn ogsaa var til
Stede, denne er fraskilt og atter gift,
saa ved vi her i Skaarup, hvad det
Ønske bethyder. Der siges, at have
været c 150 Mennesker til Stede, af
dem var nogle unge, der tillige med
flere ikke er stemmeberettigede til Me-
nighedsraadet, og dog har Præsten
gjort, hvad han kunde, for at faa Folk
til at møde. Jeg slutter deraf, at de
besindige Folk, naar de faar Sagen
overvejet i Ro, allerede er ved at
indse, hvad det er, Præsten har faaet
dem til at godkende, blot fordi de synes
om Præsten.

Og naar Referaterne omtaler, at en
af Forsamlingen udtalte Ønsket om,
at Pastor Sørensen maa forblive i
Skaarup, hvorfor nævnes saa ikke,
hvem det var? Det var Arbejdsmand
Hans Larsen, hvis Søn ogsaa var til
Stede, denne er fraskilt og atter gift,
saa ved vi her i Skaarup, hvad det
Ønske betyder. Der siges, at have
været ca. 150 Mennesker til Stede, af
dem var nogle Unge, der tillige med
flere ikke er stemmeberettigede til Me-
nighedsraadet, og dog har Præsten
gjort, hvad han kunde, for at faa Folk
til at møde. Jeg slutter deraf, at de
besindige Folk, naar de faar Sagen
overvejet i Ro, allerede er ved at
indse, hvad det er, Præsten har faaet
dem til at godkende, blot fordi de synes
om Præsten.

Svendborg Avis (uddrag), 20. september 1906.

Renskrift.

Hans Larsen føler sig naturligvis dårligt omtalt i J. P. Rasmussens indlæg og sender derfor følgende svar:

En Indsigelse.

—:—

Det forbavser mig, at Hr. Gaardjer Jens Peter Rasmussen af Skaarup nu ikke alene ikke kan lade Pastor Sørensen i Skaarup i Fred, men begynder nu her i Bladet for i Mandags ogsaa at lange ud efter mig for Ting, som jeg ikke kan have Ansvaret for, da de nemlig udelukkende vedrører min myndige Søn.

Jeg billiger overhovedet ikke, at nogen blander sig i andres private Affærer, og derfor billiger jeg heller ikke d'Hrr. J. P. Rasmussen, Klingemann m. fl.s Adfærd overfor Pastor Sørensen. Jeg antager ikke, at Hr. J. P. Rasmussen vil paatage sig Ansvaret for, hvad andre gør, og det kan jeg ikke heller.

Skaarup, 29. Sept.
Hans Larsen.

En Indsigelse.

--o--

Det forbavser mig, at Hr. Gaardejer Jens Peter Rasmussen af Skaarup nu ikke alene ikke kan lade Pastor Sørensen i Skaarup i Fred, men begynder nu her i Bladet for i Mandags ogsaa at lange ud efter mig for Ting, som jeg ikke kan have Ansvaret for, da de nemlig udelukkende vedrører min myndige Søn.

Jeg billiger overhovedet ikke, at nogen blander sig i andres private Affærer, og derfor billiger jeg heller ikke d'Hrr. J. P. Rasmussen, Klingemann m. fl.s Adfærd overfor Pastor Sørensen. Jeg antager ikke, at Hr. J. P. Rasmussen vil paatage sig Ansvaret for, hvad andre gør, og det kan jeg ikke heller.

Skaarup, 29. Sept.

Hans Larsen

”Skaarupsagen”, eller ”Skaarupaffæren” som sagen om Pastor Søren Martin Sørensen i Skaarup hurtigt navngives, breder sig til alle landets aviser, der ivrigt bringer de tilgængelige facts og udtrykker holdninger for og imod.

Den socialdemokratiske og radikale presse tager parti for præsten og er stærkt kritiske overfor provster, biskopper og seminarieforsøger J. F. L. Klingemann, der peges ud som værende den egentlige bagmand bag kravene om fyring af Pastor Sørensen (se dog G. Schmidt Nielsens fodnote i bogen: *Skårup Seminarium 1803-1953*).

Sagen – med suspensionen og den hurtige ophævelse af denne - omtales dagligt i pressen i perioden fra midt i september til midt oktober. Derefter hviler sagen, indtil den genoptages ved provsteretten.

På de næste sider bringes eksempler på avisernes indlæg:

Kirkeligt Frisind
i
det 20. Aarhundrede.
—
En mærkelig Præsteafskedigelse
i Skaarup.

I Skaarup findes et Statsseminarium, hvis Forstander er en Lic. theol. Klingemann. Denne Mand synes at være en stokkonservativ Mand i alle Henseender, en mærkelig Levning fra Fortidens Højrerregimente.

Denne Mand havde sendt en motiveret Klage over Præsten til Biskop Balslev. Han kunde ikke mere docere sin forældede Teologi paa Seminariet, hvis Præsten ikke blev afskediget. Og saa var der 30 Mennesker i Sognet, der var bleven forarget paa Præsten. Blandt disse 30 forargede var samtlige Seminariets Bærere med Husstand, der maatte endda til Dels har laant deres Forargelse hos Seminariets Forstander.

Disse forargede Mand og Kvinder havde sendt en Adresse til Biskoppen og anmode om, at det „fornødne“ maatte blive gjort.

Hvad ligger nu bagved alt det? Er det Præstens Giftermaal? Eller er det noget andet? Præsten er Medlem af Skt. Hanskonventet, der har Morten Pontoppidan til Formand. Dette Konvent er vist ikke tilstrækkelig rettroende; dets Medlemmer vil jo ikke fordømme dem der forkaster de evige Helvedsstraffe. Dette Konvent er for frisindet, og Frisindet indenfor Folkekirken er det rene Kætteri.

Kirkeligt Frisind
i
det 20. Aarhundrede.
—

En mærkelig Præsteafskedigelse
i Skaarup.

I Skaarup findes et Statsseminarium, hvis Forstander er en Lic. theol. Klingemann. Denne mand synes at være en stokkonservativ mand i alle Henseender, en mærkelig Levning fra Fortidens Højrerregimente.

Denne Mand havde sendt en motiveret Klage over Præsten til Biskop Balslev. Han kunde ikke mere docere sin forældede Teologi paa Seminariet, hvis Præsten ikke blev afskediget. Og saa var der 30 Mennesker i Sognet, der var bleven forarget paa Præsten. Blandt disse 30 forargede var samtlige Seminariets Lærere med Husstand, der maatte endda til Dels har laant deres Forargelse hos Seminariets Forstander.

Disse forargede Mænd og Kvinder havde sendt en Adresse til Biskoppen og anmodet om, at det „fornødne“ maatte blive gjort.

Hvad ligger nu bagved alt dette? Er det Præstens Giftermaal? Eller er det noget andet? Præsten er Medlem af Skt. Hanskonventet, der har Morten Pontoppidan til Formand. Dette Konvent er vist ikke tilstrækkelig rettroende; dets Medlemmer vil jo ikke fordømme dem der forkaster de evige Helvedsstraffe. Dette Konvent er for frisindet, og Frisindet indenfor Folkekirken er det rene Kætteri.

Skaarupsagen.

Det interessante ved denne Sag er ikke dette, at Præsten i Skaarup er bleven skilt fra sin sindssyge Hustru og har ægtet en ung, agtværdig Kvinde.

Dette Forhold er i allerhøjeste Grad Præstens private Sag, og om det er rigtigt eller ikke kan kun afgøres af ham selv i hans Gudsforhold. —

Det kommer ingen andre ved.

Men det interessante er Efterspillet, baade det, der er sket og det, der sikkert vil ske.

Biskop Balslev har — efter sikkert Forlydende — i fuld Forstaaelse med Landets øvrige Biskopper suspenderet Præsten fra hans Embede ud fra den Betragtning, at Ægteskabet er kristeligt uforfærdeligt.

Hans Optræden i denne Sag er bleven underkendt af Kultusministeren, der har hævet Suspensionen og indanket Sagen for en Provsteret.

Nu skal det blive interessant at se, om Bisperne føler sig som kristelige Biskopper, Guds Menigheds Vogtere og Tilsynsmænd, eller om de føler sig som Statens Embedsmænd.

I første Tilfælde bør Bisperne, hvis Sagen gaar dem imod, tage deres Afsked alle som en.

Det vil blive interessant at se, om de gør det.

Vi tror det ikke.

Det andet, som er mærkbart ved denne Sag, er dette, som den nærmeste Fremtid sikkert vil bringe frem, nemlig:

Skaarupsagen.

Det interessante ved denne Sag er ikke dette, at Præsten i Skaarup er bleven skilt fra sin sindssyge Hustru og har ægtet en ung, agtværdig Kvinde.

Dette Forhold er i allerhøjeste Grad Præstens private Sag, og om det er rigtigt eller ikke kan kun afgøres af ham selv i hans Gudsforhold.

Det kommer ingen andre ved.

Men det interessanteste er Efterspillet, baade det, der er sket og det, der sikkert vil ske.

Biskop Balslev har — efter sikkert Forlydende — i fuld Forstaaelse med Landets øvrige Biskopper suspenderet Præsten fra hans Embede ud fra den Betragtning, at Ægteskabet er kristeligt uforfærdeligt.

Hans Optræden i denne Sag er bleven underkendt af Kultusministeren, der har hævet Suspensionen og indanket Sagen for en Provsteret.

Nu skal det blive interessant at se, om Bisperne føler sig som kristelige Biskopper, Guds Menigheds Vogtere og Tilsynsmænd, eller om de føler sig som Statens Embedsmænd.

I første Tilfælde bør Bisperne, hvis Sagen gaar dem imod, tage deres Afsked alle som en.

Det vil blive interessant at se om de gør det.

Vi tror det ikke.

Det andet, som er mærkbart ved denne Sag, er dette, som den nærmeste Fremtid sikkert vil ringe frem, nemlig:

Fortsættes>>

Naar et Par Mennesker vil indgaa Ægteskab med hinanden, og den ene eller begge Parter er fraskilte, saa er en Præst i den danske Statskirke tvungen til at indvie deres Ægteskab i den treenige Guds Navn, vil han ikke, mister han sit Embede. Men naar den samme Præst skiller sig fra sin Hustru og ægter en anden, saa skal han efter Biskoppernes Mening miste sit Embede.

Dette Forhold er aldeles meningsløst og maa dog vel kunne aabne enkeltes Øjne for det uværdige i vor nuværende Ægteskabs- og Skilsmisselovgivning og skærpe Kravet om at faa Ægteskabs Indgaaelse og Kirke skilt ad og faa indført almindeligt borgerligt Ægteskab.

Vi vil anbefale vore Læsere ikke at se paa denne Sag som en Skandalehistorie, thi det er den ikke.

Men det er en Sag, som, hvis den ikke dysses hen i Snak, vil røre ved Principspørgsmaal, som er af uendelig langt større Betydning end dette, om Skaaruppræsten har handlet rigtigt eller ej.

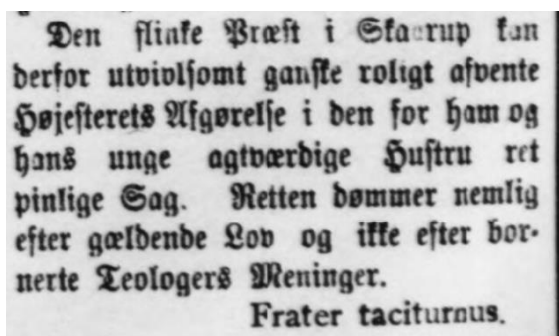
Naar et Par Mennesker vil indgaa Ægteskab med hinanden, og den ene eller begge Parter er fraskilte, saa er en Præst i den danske Statskirke tvungen til at indvie deres Ægteskab i den treenige Guds Navn, vil han ikke, mister han sit Embede. Men naar den samme Præst skiller sig fra sin Hustru og ægter en anden, saa skal han efter Biskoppernes Mening miste sit Embede.

Dette Forhold er aldeles meningsløst og maa dog vel kunne aabne enkeltes Øjne for det uværdige i vor nuværende Ægteskabs- og Skilsmisselovgivning og skærpe Kravet om at faa Ægteskabs Indgaaelse og Kirke skilt ad og faa indført almindeligt borgerligt Ægteskab.

Vi vil anbefale vore Læsere ikke at se paa denne Sag som en Skandalehistorie, thi det er den ikke.

Men der er en Sag, som, hvis den ikke dysses hen i Snak, vil røre ved Principspørgsmaal, som er af uendelig langt større Betydning end dette, om Skaaruppræsten har handlet rigtigt eller ej.

Forfatteren "Frater taciturnus" (synonym for forfatteren Henri Nathansen) filosoferer i et længere indslag i "Svendborg Avis" over begreberne "Kærlighed – Ægteskab – Skilsmisse". Det slutter således:

Den flinke Præst i Skaarup kan derfor utvivlsomt ganske roligt afvente Højesterets Afgørelse i den for ham og hans unge agtværdige Hustru ret pinlige Sag. Retten dømmer nemlig efter gældende Lov og ikke efter bornerte Teologers Meninger.
Frater taciturnus.

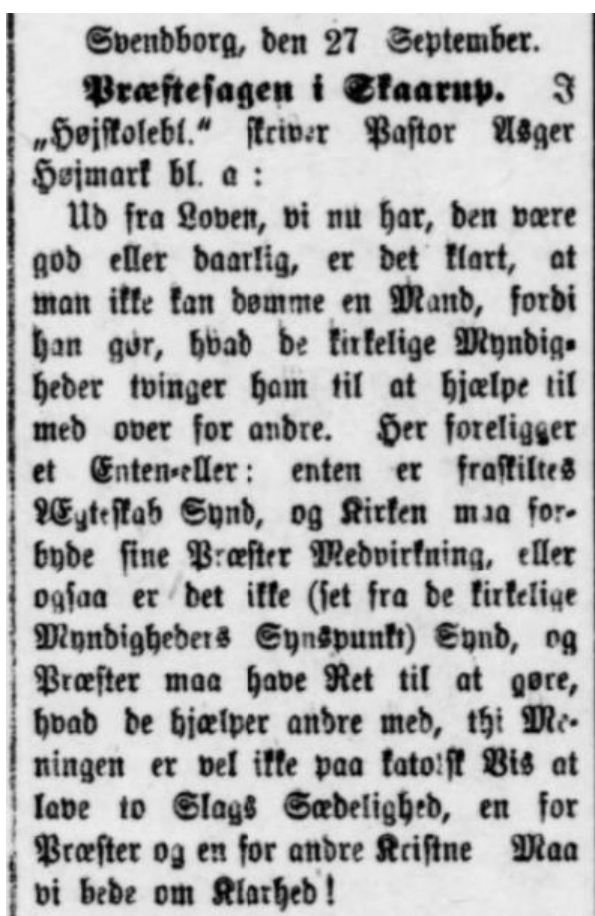
Svendborg Avis, 25. september 1906.

Den flinke Præst i Skaarup kan derfor utvivlsomt ganske roligt afvente Højesterets Afgørelse i den for ham og hans unge agtværdige Hustru ret pinlige Sag. Retten dømmer nemlig efter gældende Lov og ikke efter bornerte Teologers Meninger.

Frater taciturnus

Renskrift.

"Svendborg Avis" bringer et citat fra "Højskolebladet":

Svendborg, den 27. September.
Præstefagen i Skaarup. I "Højskolebl." skriver Pastor Asger Højmark bl. a. :
Ud fra Loven, vi nu har, den være god eller daarlig, er det klart, at man ikke kan dømme en Mand, fordi han gør, hvad de kirkelige Myndigheder tvinger ham til at hjælpe til med over for andre. Her foreligger et Enten-eller: enten er fraskiltets Ægteskab Synd, og Kirken maa forbyde sine Præster Medvirkning, eller ogsaa er det ikke (set fra de kirkelige Myndigheders Synspunkt) Synd, og Præster maa have Ret til at gøre, hvad de hjælper andre med, thi Meningen er vel ikke paa katolsk Vis at lave to Slags Sædelighed, en for Præster og en for andre Kristne. Maa vi bede om Klarhed!

Svendborg Avis, 27. september 1906.

Svendborg, den 27. September.
Præstesagen i Skaarup. I "Højskolebl." skriver Pastor Asger Højmark bl.a. :

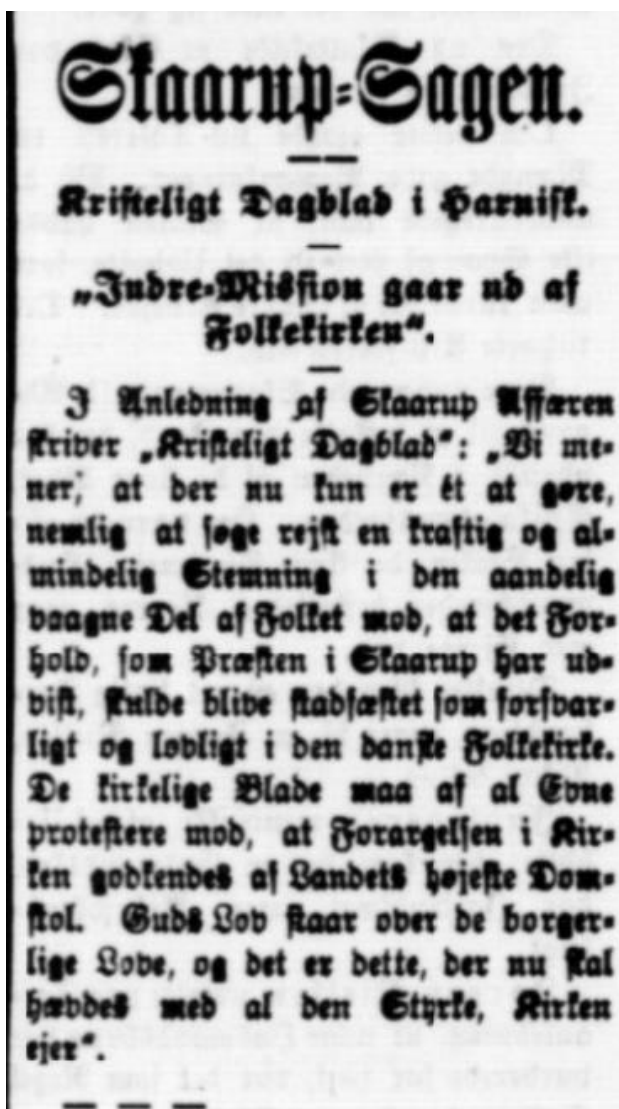
Ud fra Loven, vi nu har, den være god eller daarlig, er det klart, at man ikke kan dømme en Mand, fordi han gør, hvad de kirkelige Myndigheder tvinger ham til at hjælpe til med over for andre. Her foreligger et Enten-eller: enten er fraskiltets Ægteskab Synd, og Kirken maa forbyde sine Præster Medvirkning, eller ogsaa er det ikke (set fra de kirkelige Myndigheders Synspunkt) Synd, og Præster maa have ret til at gøre, hvad de hjælper andre med, thi Meningen er vel ikke paa katolsk Vis at lave to Slags Sædelighed, en for Præster og en for andre Kristne. Maa vi bede om Klarhed!

Renskrift.

"Skive Folkeblad" (radikalt talerør) citerer "Kristeligt Dagblad", der bl.a. postulerer, "at Guds ord staar over de borgerlige love".

Desuden bringes et bibelcitater om "hor", der, mener man, gør Skaaruppræsten umulig som præst.

Artiklens ("Skive Folkeblads") slutord om kirken: - "om Tiden ikke skulde være kommen til at søge nye Former for dens Liv", tolker avisen på den måde, at "Indre Mission" er på vej til at forlade folkekirken.

Skaarup-Sagen.

—
Kristeligt Dagblad i Harnisk.

—
„Indre-Mission gaar ud af Folkekirken“.

I Anledning af Skaarup Affæren skriver "Kristeligt Dagblad": Vi mener, at der nu kun er ét at gøre, nemlig at søge rejst en kraftig og almindelig Stemning i den aandelige vaagne del af Folket mod, at det Forhold, som Præsten i Skaarup har udvist, skulde blive stadfæstet som forsvarligt og lovligt i den danske Folkekirke. De kirkelige Blade maa af al Evne protestere mod, at Forargelsen i Kirken godkendes af Landets højeste Domstol. Guds Ord staar over de borgerlige Love, og det er dette, der nu skal hævdes med al den Styrke, Kirken ejer.

Fortsættes>>

„Indre-Mission gaar ud af Folkekirken“, skriver Chr. Sørensen i „Annekset“ for 7. Oktober, hvis Højesteret lader Pastor Sørensen i Skaarup sidde som Præst“. Thi, siger han, en Præst skal være en Kristen, og en Præst skal tale som Guds Ord, men Guds Ord siger, at den, som skiller sig fra sin Hustru uden for Hors Skyld og tager en anden til Ægte, han bedriver Hor. Skaaruppræsten er da en Umulighed som Præst, og kender Højesteret ham for mulig, „da vilde Folkekirken i den Grad have mistet enhver Karakter af en virkelig Kirke“, at man maa alvorlig overveje, „om Tiden ikke skulde være kommen til at søge nye Former for dens Liv“.

Skive Folkeblad, 18. Oktober 1906.

„Indre-Mission gaar ud af Folkekirken“, skriver Chr. Sørensen i „Annekset“ for 7. Oktober, hvis Højesteret lader Pastor Sørensen i Skaarup sidde som Præst“. Thi, siger han, en Præst skal være en Kristen, og en Præst skal tale som Guds Ord, men Guds Ord siger, at den, som skiller sig fra sin Hustru uden for Hors Skyld og tager en anden til Ægte, han bedriver Hor. Skaaruppræsten er da en Umulighed som Præst, og kender Højesteret ham for mulig, „da vilde Folkekirken i den grad have mistet enhver Karakter af en virkelig Kirke“, at man maa alvorlig overveje, „om Tiden ikke skulde være kommen til at søge nye Former for dens Liv“.

Renskrift.

Svar følger fra „Svendborg Avis“:

Svendborg, den 20. Oktober.
Nej, saamænd gør den ej.
 „Indre Mission gaar ud af Folkekirken“, skriver en Pastor Chr. Sørensen i „Annekset“ for 7. Oktober, „hvis Højesteret lader Pastor Sørensen i Skaarup sidde som Præst“. — **Nej, saamænd gør den ej.** Indre Missions Præster render ikke fra deres gode Embeder og lader de ugudelige beholde hele Lammestegen, fordi Højesteret ikke fradømmer Pastor Sørensen i Skaarup sit Embede. Ikke en Gang tror vi, at Seminarieforsøger Klingemann eller Biskop Balslev nedlægger deres Embeder, hvis Højesteretsdommen gaar imod deres Ønske, skønt det var nærmest dem, der skulde gøre det.

Svendborg Avis, 20. oktober 1906.

Svendborg, den 20. Oktober.
Nej, saamænd gør den ej.
 „Indre Mission gaar ud af Folkekirken“ skriver en Pastor Chr. Sørensen i „Annekset“ for 7. Oktober, „hvis Højesteret lader Pastor Sørensen i Skaarup sidde som Præst“. --- **Nej, saamænd gør den ej.** Indre Missions Præster render ikke fra deres gode Embeder og lader de ugudelige beholde hele Lammestegen, fordi Højesteret ikke fradømmer Pastor Sørensen i Skaarup sit Embede. Ikke en Gang tror vi, at Seminarieforsøger Klingemann eller Biskop Balslev nedlægger deres Embeder, hvis Højesteretsdommen gaar imod deres Ønske, skønt det var nærmest dem, der skulde det.

Renskrift.

”Svendborg Avis” bringer nye oplysninger fra modstanderne af Pastor Sørensens virke som sognepræst i Skaarup sogn.

Man har indkaldt til et møde på Skårup Seminarium for at lægge en ny strategi, der går ud på at anvende en lovparagraf om kirkernes brug. Man ønsker afholdt gudstjenester i kirken under ledelse af andre præster – et udvalg nedsættes.

Præstesagen i Skaarup. I Aftes samledes i Skaarup Seminariums Musiksal en Del Medlemmer af Skaarup Sognemenighed, som ikke billiger Pastor Sørensens Skilsmisse og Giftermaal, og derfor ikke længer kan samles om hans Forkyndelse. Efter at Pastor Kloborg, Bregninge, havde holdt et opbyggeligt Foredrag, enedes man om i Henhold til Loven om Kirkernes Brug at søge afholdt særlige Gudstjenester af andre Præster i Skaarup Kirke, og et Udvalg blev nedsat for at forberede dette.

Svendborg Avis, 26. oktober 1906.

Præstesagen i Skaarup. I Aftes samledes i Skaarup Seminariums Musiksal en Del Medlemmer af Skaarup Sognemenighed, som ikke billiger Pastor Sørensens Skilsmisse og Giftermaal, og derfor ikke længer kan samles om hans Forkyndelse. Efter at Pastor Kloborg, Bregninge, havde holdt et opbyggeligt Foredrag, enedes man om i Henhold til Loven om Kirkernes Brug at søge afholdt særlige Gudstjenester af andre Præster i Skaarup Kirke, og et Udvalg blev nedsat for at forberede dette.

Renskrift.

Skaarup-Præsten.

Alle fynske Provster er enige med Bispem.

Vi har tidligere omtalt Sagen med Pastor Sørensen i Skaarup paa Fyn. Han havde en Kone, der var erklæret for uheldredelig sindssyg. Han søgte da Skilsmisse fra hende og giftede sig derefter paany.

Efter et Par Aars Forløb fælte ca. 40 Mennesker i Sognet sig uhyre forargede over, at Præsten havde giftet sig paany, og de sendte Klage til Biskoppen, som derefter suspenderede Præsten, uagtet han tidligere baade havde billiget Skilsmissen og det ny Ægteskab.

Efter Ordre fra Kultusministeriet er

Skaarup – Præsten.

Alle fynske Provster er enige med Bispem.

Vi har tidligere omtalt Sagen med Pastor Sørensen i Skaarup paa Fyn. Han havde en Kone, der var erklæret for uheldredelig sindssyg. Han søgte da Skilsmisse fra hende og giftede sig derefter paany.

Efter et Par Aars Forløb fælte ca. 40 Mennesker i Sognet sig uhyre forargede over, at præsten havde giftet sig paany, og de sendte Klage til Biskoppen, som derefter suspenderede Præsten, uagtet han tidligere baade havde billiget Skilsmissen og det ny Ægteskab.

Efter Ordre fra Kultusministeriet er

Fortsættes>>

Suspensionen hævet, og Sagen er hen-
vist til en Provsteret.

Nu telegraferes, at Biskop Balslev
har modtaget en Skrivelse fra samtlige
Provster i Fyns Stift, hvori udtales
en Tak, „fordi Biskoppen i den fore-
liggende Saa har hævdet et Stand-
punkt, der efter vor faste Overbevisning
er Kirken og Biskoppens høje Embede
værdigt“.

Det er en ret mærkelig Erklæring,
thi som ovenfor meddelt, har Biskoppen
hævdet et Standpunkt den ene Dag og
et andet den anden Dag.

Suspensionen hævet, og Sagen er hen-
vist til en Provsteret.

Nu telegraferes, at Biskop Balslev
har modtaget en Skrivelse fra samtlige
Provster i Fyns Stift, hvori udtales
en Tak. ”fordi Biskoppen i den fore-
liggende Sag har hævdet et Stand-
punkt, der efter vor faste Overbevisning
er Kirken og Biskoppens høje Embede
værdigt”.

Det er en ret mærkelig Erklæring,
thi som ovenfor meddelt, har Biskoppen
hævdet et Standpunkt den ene Dag og
et andet den anden Dag.

Vestsjællands Social-Demokrat, 10. november 1906.

Renskrift.

Pastor Sørensen har haft et indlæg i ”Svendborg Avis”.

Skaarupaffæren. Som Svar
paa et Angreb i „Aarh. Sttd.“ har
Pastor Sørensen sendt nævnte Blad
en Artikel, hvori han bl. a. meddeler,
at Biskop Balslev allerede den 19
April tilskrev ham :

Som tidligere udtalt, vilde jeg per-
sonlig ikke fordømme et Skridt som
det paatænkte, saa at jeg skulde be-
trakte Dem i den Anledning som
umulig i Deres Præstegerning i Skaa-
rup, naar der foreligger bestemt Læge-
erklæring om Uheldbredelighed.

I et senere Brev af 28. December
tilraader Biskoppen Pastor Sørensen,
fjørend han gjorde det skæbnesvangre
Skridt, at søge et andet Embede, og
i en Samtale den 25. Januar d. A.
raadede Biskoppen ham til at søge et
andet Embede, nemlig Bøstrup paa
Langeland, hvad Sørensen ikke vilde.
Den 4. Maj skrev saa Biskoppen, at
han vilde indstille Pastor Sørensen
til Afsked, hvis han giftede sig paany.
Og da Pastor Sørensen ikke kunde
forstaa, hvorfor han i Maj skulde
afskediges, naar han i Januar kunde
være Præst i Bøstrup, satte han sig
i Bevægelse for at faa Spørgsmaalet
klaret. Det interessante, der da skete,
vil Præsten dog først fremføre for
Provsteretten.

Skaarupaffæren. Som svar
paa et Angreb i ”Aarh. Sttd.” har
Pastor Sørensen sendt nævnte Blad
en Artikel, hvori han bl.a. meddeler,
at Biskop Balslev allerede den 19.
April tilskrev ham:

Som tidligere udtalt, vilde jeg per-
sonlig ikke fordømme et Skridt som
det paatænkte, saa at jeg skulde be-
trakte Dem i den Anledning som
umulig i Deres Præstegerning i Skaa-
rup, naar der foreligger bestemt Læge-
erklæring om Uheldbredelighed.

I et senere Brev af 28. December
tilraader Biskoppen Pastor Sørensen,
fjørend han gjorde det skæbnesvangre
Skridt, at søge et andet Embede, og
i en Samtale den 25. Januar d. A,
raadede Biskoppen ham til at søge et
andet Embede, nemlig Bøstrup paa
Langeland. hvad Sørensen ikke vilde.
Den 4. Maj skrev saa Biskoppen, at
han vilde indstille Pastor Sørensen
til Afsked, hvis han giftede sig paany.
Og da Pastor Sørensen ikke kunde
forstaa, hvorfor han i Maj skulde
afskediges, naar han i Januar kunde
være Præst i Bøstrup, satte han sig
i Bevægelse for at faa Spørgsmaalet
klaret. Det interessante, der da skete,
vil Præsten dog først fremføre for
Provsteretten.

Svendborg Avis, 2. november 1906.

Renskrift.

Skaarupsagen. „Nyb. Av“. meddeler et forlydende, hvorefter Biskop Balslev vil opgive sit Embede, hvis Højesterets Afgjørelse i Skaarupsagen gaar ham imod.

Bornholms Tidende, 16. november 1906.

Asger Højmark
om
de fynske Provster.

—
En skarp Artikel.
—

Som meddelt har Provsterne i Fyns Stift for nogen Tid siden sendt deres Biskop, Hr. Balslev, en Tillids-erklæring i Anledning af hans Optræden imod Pastor Sørensen i Skaarup, den Mand, der har ladet sig skille fra sin sindssyge Kone og giftet sig igen. I „Højskolebladet“ har den kendte grundtvigste Præst Asger Højmark nu skrevet en meget hvad Artikel mod Provsterne. Han skriver bl. a.:

„De (Provsterne) har højtideligt takket ham for hans Optræden i Skaarupsagen og udtalt, at den var hans høje Embede værdig.

Her er nu først at bemærke, at efter de sidste Oplysninger i Sagen har Biskoppens Optræden været meget vækkende, hvad der jo ikke er saa underligt. Han har f. Eks. skrevet til Pastor Sørensen, at hans Handling efter hans (Biskoppens) Mening ikke gjorde ham uværdig til at være Præst; videre har Biskoppen opfordret Sørensen til at søge et andet Embede og udtalt, at han saa om nogle Aar vilde komme paa Visitats dér og hilse paa hans unge Hustru. En saa vækkende Optræden fortjener dog ingen Tillids-

Skaarupsagen. „Nyb. Av“. meddeler forlydende, hvorefter Biskop Balslev vil opgive sit Embede, hvis Højesterets Afgjørelse i Skaarupsagen gaar ham imod.

Renskrift.

Asger Højmark
om
de fynske Provster.

En skarp Artikel.

Som meddelt har Provsterne i Fyns Stift for nogen Tid siden sendt deres Biskop, Hr. Balslev, en Tillids-erklæring i anledning af hans Optræden imod Pastor Sørensen i Skaarup, den Mand, der har ladet sig skille fra sin sindssyge Kone og giftet sig igen. I „Højskolebladet“ har den kendte grundtvigste Præst Asger Højmark nu skrevet en meget hvad Artikel mod Provsterne. Han skriver bl.a.:

„De (Provsterne) har højtideligt takket ham for hans Optræden i Skaarupsagen og udtalt, at den var hans høje Embede værdig.

Her er nu først at bemærke, at efter de sidste Oplysninger i Sagen har Biskoppens Optræden været meget vækkende, hvad der jo ikke er saa underligt. Han har f. Eks. skrevet til Pastor Sørensen, at hans Handling efter hans (Biskoppens) Mening ikke gjorde ham uværdig til at være Præst; videre har Biskoppen opfordret Sørensen til at søge et andet Embede og udtalt, at han saa om nogle Aar vilde komme paa Visitats dér og hilse paa hans unge Hustru. En saa vækkende Optræden fortjener dog ingen Tillids-

Fortsættes>>

erklæring. Men selv om her nu var Tale om en mere bestemt Optræden, er der slet ingen Grund til at takke for noget „det høje Embede værdigt“. Thi ud fra Bispens og Provsternes Standpunkt i denne Sag, at her er Tale om en Synd, er det Ideal, der er baade Provstens og Bispens Embede værdig, dette: slet intet at have med Synden at gøre, ikke heller at hjælpe til med den i de mange Tilfælde, hvor de skal vie fraskilte, men hellere sætte Embede og al: ind paa det end ved at vie fraskilte, hvad rimeligvis de fleste af dem har gjort, at indlade sig med Synden. Jeg bebrejder ikke Provsterne, at de ikke har gjort dette, thi det er let nok at lægge Nag paa andre, men naar de ikke har gjort det eller kæmpet mod Autoriteternes Tvang her, saa har de ingen Ret til at bruge de Udtryk, de gør. Savner de Mod til at vove noget i Kampen mod den Synd, nu vel, saa burde de ikke give overordnede Tillidserklæringer med alt for stærke Udtryk og være strenge nedad mod Skaaruppræsten. Vil man ikke hævde, hvor det koster noget, det, der staar for en som Idealet, saa bør man i det mindste udtale sig varsomt.“

Aalborg Amtstidende, 30. november 1906.

Renskrift.

Svendborg, den 19. Febr.
Skaarup Sogn. Ved en foretagen Afstemning i Skaarup Sogn over, hvem der ønskede at beholde Pastor Sørensen som Præst, stemte 800 af Sognemenigheden for. Ca. 100 skal være imod.

Svendborg Avis, 19. februar 1907.

erklæring. Men selv om her nu var Tale om en mere bestemt Optræden, er der slet ingen Grund til at takke for noget „det høje Embede værdigt“. Thi ud fra Bispens og Provsternes Standpunkt i denne Sag, at her er Tale om en Synd, er det Ideal, der er baade Provstens og Bispens Embede værdig, dette: slet intet at have med Synden at gøre, ikke heller at hjælpe til med den i de mange Tilfælde, hvor de skal vie fraskilte, men hellere sætte Embede og alt ind paa det end ved at vie fraskilte, hvad rimeligvis de fleste af dem har gjort, at indlade sig med Synden. Jeg bebrejder ikke Provsterne, at de ikke har gjort dette, thi det er let nok at lægge Nag paa andre, men naar de ikke har gjort det eller kæmpet mod Autoriteternes Tvang her, saa har de ingen Ret til at bruge de Udtryk, de gør. Savner de Mod til at vove noget i Kampen mod den Synd, nu vel, saa burde de ikke give overordnede Tillidserklæringer med alt for stærke Udtryk og være strenge nedad mod Skaaruppræseten. Vil man ikke hævde, hvor det koster noget, det, der staar for en som Idealet, saa bør man i det mindste udtale sig varsomt.

Svendborg, den 19. Febr.

Skaarup Sogn. Ved en foretagen Afstemning i Skaarup Sogn over, hvem der ønskede at beholde Pastor Sørensen som Præst, stemte 800 af Sognemenigheden for. Ca. 100 skal være imod.

Renskrift.

Hele landet følger præsteaffæren i Skårup – her indlæg fra Århus:

Præste-Affæren
i
Skaarup.

For og imod Præsten.

Medens Provsteretten i Anledning af Skaaruppræsten Sørensens Ægteskab gaar sin Gang, ligger Sognebørnene ikke paa den lade Side. Ca. 100 af dem har dannet deres egen Menighed med gejstlig Betjening af enkelte Nabo-præster og med den ny Lovs Hjemmel til at benytte Kirken. Disse 100 har i F. „Pol.“ for nylig til Ministeriet indsendt Klage over, at Pastor Sørensen fremdeles varetager sit Embede, hvilket de anser for højest skadeligt baade kirkeligt og kristeligt set.

Pastor Sørensens Venner har imidlertid ikke ladet det mangle paa Svar. De har samlet 800 Underskrifter paa en Tillidsadresse til Pastoren. Det er ensbetydende med, at en langt overvejende Del af Menigheden ønsker Pastor Sørensens Forbliven.

Demokraten, Århus, 21. februar 1907.

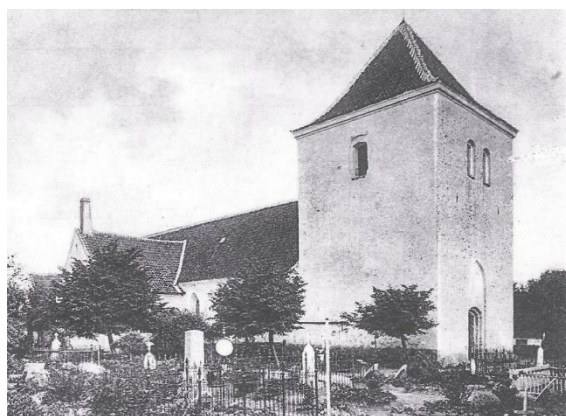
Præste-Affæren
i
Skaarup.

For og imod Præsten.

Medens Provsteretten i Anledning af Skaaruppræsten Sørensens Ægteskab gaar sin Gang, ligger Sognebørnene ikke paa den lade Side. Ca. 100 af dem har dannet deres egen Menighed med gejstlig betjening af enkelte Nabo-præster og med den ny Lovs Hjemmel til at benytte Kirken. Disse 100 har i F. „Pol.“ for nylig til Ministeriet indsendt Klage over, at Pastor Sørensen fremdeles varetager sit Embede, hvilket de anser for højest skadeligt baade kirkeligt og kristeligt set.

Pastor Sørensens Venner har imidlertid ikke ladet det mangle paa Svar. De har samlet 800 Underskrifter paa en Tillidsadresse til Pastoren. Det er ensbetydende med, at en langt overvejende Del af Menigheden ønsker Pastor Sørensens Forbliven.

Renskrift.

Skaarup Kirke, ca. 1900.

Præsteaffæren i Skårup bliver nu også berørt i "poetiske vendinger". Forfatteren af nedenstående digt kalder sig "Et sort får fra Skårup". Digtet bringes i "Svendborg Avis", men kan også læses i flere af landets andre aviser. Her fra en Kolding Avis.

O Skaarup!

—o—

De meget omtalte Angreb paa Præsten i Skaarup har inspireret „Et sort Faar fra Skaarup“ til følgende Digt i „Svendborg Avis“ :

„O Skaarup! Du stille, bestedne By
 med Vænder og Gæs i Kæret;
 du aldrig var kommen til Verdensry,
 havde Præstesagen ej været,
 nu er du Maalet for Verdens Blitte:
 længselsfuld ser man til dig hen.
 Hvad Enden bliver, det ved vi ikke,
 om Vinden drejer sig igen.
 Knap vi ved, hvem vi skylder Tak
 for al den fæle Folkesnæk.
 Af lærde Folk der gives mange,
 og her i massevis de bor;
 de synger nu deres egne Sange
 og græder for os i Kor.
 De jamrer for vore Sjæle, ser Djævelen alle
 Vegne,
 tror med Ondskab at fremme Kristendom.
 Naar blot de nu ej glemmer at redde deres egne
 for al den Fortabelse, de taler om.
 De gaar til Ministeren, skriver smukke, bløde
 Sving;
 de taler om Aareladning og andre dejlige
 Ting.
 Men saa de sig selv i Spejlet, o ve!
 De fik maaske noget andet at se.“

O Skaarup !

---o---

De meget omtalte Angreb paa Præsten i Skaarup har inspireret "Et sort Faar fra Skaarup" til følgende Digt i "Svendborg Avis":

"O Skaarup! Du stille beskedne By
 med Ænder og Gæs i Kæret:
 du aldrig var kommen til Verdensry,
 havde Præstesagen ej været,
 nu er du Maalet for Verdens Blikke:
 længselsfuld ser man til dig hen.
 Hvad Enden bliver, det ved vi ikke,
 om Vinden drejer sig igen.
 Knap vi ved, hvem vi skylder Tak
 for al den fæle Folkesnæk.
 Af lærde Folk der gives mange,
 og her i massevis de bor:
 de synger nu deres egne Sange
 og græder for os i Kor.
 De jamrer for vore Sjæle, for Djævelen alle
 Vegne.
 tror med Ondskab at fremme Kristendom.
 Naar blot de nu ej glemmer at redde deres egne
 for at den Fortabelse, de taler om.
 De gaar til Ministeren, skriver smukke bløde
 Sving:
 de taler om Aareladning og andre dejlige
 Ting.
 Men saa de sig selv i Spejlet, o ve!
 De fik maaske noget andet at se."

Kolding Folkeblad, 21. februar 1907.

Renskrift.

"Aftenbladet, København" bringer i et indslag et særdeles hårdt angreb på Pastor Sørensens modstandere i anledning af, at sagen nu skal for en provsteret. Artiklen orienterer om, at der skal beskikkes en "Aktor" (anklager), medens Pastor Sørensen selv vil tale sin sag.

Tiltalen

mod

Skaarup-Præsten.

—0—

Præste-historien fra Skaarup er blevet til et fuldstændig middelalderligt Skuespil.

Under 27. ds. har altsaa, som det officielt meddeles, Kultusministeriet resolveret, at der rejses Tiltale mod Sognepræst Sørensen i Skaarup, i henhold til danske Lov.

Ministeriet har endvidere beordret, at der bestilles Aktor, medens Pastor Sørensen efter eget Ønske selv overtager Defensoratet i Sagen som nu efter forudgaaende Forhør og Undersøgelser gaar til Behandling ved Provsteretten.

Det hele vil altsaa sige, at danske Lov endnu af og til kan hen-

jætte os under Forhold, der minder om Kong Hans' Tid. Præsten skal leve i Cølibat. Han har ikke Lov til at tage en anden Hustru, naar Lægerne har erklæret hans første Hustru for uhelbredelig sindssyg.

Missionen, det vil sige de "Helige" paa Egnen, har faaet deres Krig igennem, og der findes maaske en Paragraf i danske Lov, efter hvilken det er strafbart at stilles fra den Hustru, hvis Sind er formørket, og tage en anden, det er sund i Sind og sund paa Legem.

Tiltalen

mod

Skaarup-Præsten.

--0—

Præste-historien fra Skaarup er blevet til et fuldstændig middelalderligt Skuespil.

Under 27. ds. har altsaa, som det officielt meddeles, Kultusministeriet resolveret, at der rejses Tiltale med Sognepræst Sørensen i Skaarup, i henhold til danske Lov.

Ministeriet har endvidere beordret, at der bestilles Aktor, medens Pastor Sørensen efter eget Ønske selv overtager Defensoratet i Sagen som nu efter forudgaaende Forhør og Undersøgelser gaar til Behandling ved Provsteretten.

Det hele vil altsaa sige, at danske Lov endnu af og til kan hen-

sætte os under Forhold, der minder om Kong Hans' Tid. Præsten skal leve i Cølibat. Han har ikke Lov til at tage en anden Hustru, naar Lægerne har erklæret hans første Hustru for uhelbredelig sindssyg.

Missionen, det vil sige de "Helige" paa Egnen, har faaet deres Krig igennem, og der findes maaske en Paragraf i danske Lov, efter hvilken det er strafbart at skilles fra den Hustru, hvis Sind er formørket, og tage en anden, der er sund i Sind og sund paa legem.

Fortsættes>>

Og det skal saamæn slet ikke undre os, om Pastor Sørensen skulde blive dømt. Dette naturlige Skridt, som Præsten har foretaget — naturligt fordi han i dette Spørgsmaal har handlet efter den allermeji menneskelige Røst, der taler i ham — har forarget og opvakt Raseri mellem Menneskene, der er saa indskrænkede, saa fanatiske at tro, at en Mands Liv endnu lader sig tvinge ind i en Munkekuttes snævre Gang.

Aftenbladet, København, 29. april 1907.

Og det skal saamænd slet ikke undre os, om Pastor Sørensen skulde blive dømt. Dette naturlige Skridt, som Præsten har foretaget - naturligt fordi han i dette Spørgsmaal har handlet efter den allermost menneskelige Røst, der taler i ham - har forarget og opvakt Raseri mellem Menneskene, der er saa indskrænkede, saa fanatiske at tro, at en Mands Liv endnu lader sig tvinge ind i en Munkekuttes snævre Gang.

Renskrift.

"Ritzaus Bureau" har rundsendt en meddelelse om, at der nu officielt rejses tiltale mod Pastor Sørensen i Skårup. Her fra forsiden af "Kallundborg Avis".

Sidste Nyt
(Ritzaus Bureau)

Skaarupsagen.

Der rejses Tiltale mod den fraskilte og atter gifte Præst.

Kultusministeriet har beordret Tiltale mod Pastor Sørensen i Skaarup i Henhold til Danske Lov 2—11—1. Endvidere har Ministeriet beordret, at der bestilles Aktor, medens Pastor Sørensen efter eget Ønske selv overtager Defensoratet.

Sagen gaar nu efter forudgaaende Forhør og Undersøgelser til Behandling ved en Provsteret

Kallundborg Avis, 27. april 1907.

Sidste Nyt

(Ritzaus Bureau)

Skaarupsagen.

Der rejses Tiltale mod den fraskilte og atter gifte Præst.

Kultusministeriet har beordret Tiltale mod Pastor Sørensen i Skaarup i henhold til Danske Lov 2—11—1. Endvidere har Ministeriet beordret, at der beskikkes Aktor, medens Pastor Sørensen efter eget Ønske, selv overtager Defensoratet.

Sagen gaar nu efter forudgaaende Forhør og Undersøgelser til Behandling ved en Provsteret.

Renskrift.

”Svendborg Avis” indtager er neutral holdning:

Svendborg, den 4. Maj.
Præstesagen i Skaarup.
Under Overskriften ”Middelalder” bringer ”Politiken” den — som Bladet udtrykker sig — ”kuriøse” Meddelelse, at Kultusministeren har resolveret, at der rejses Tiltale mod Pastor Sørensen i Skaarup, der har ladet sig skille fra sin Hustru og har giftet sig igen. Bladet anfører den § i Danske Lov, hvorefter Tiltalen er foretaget, og ironiserer her over, idet Bladet mener, at Ministeren lige saa godt kunde lægge Sag an mod Præsterne efter den følgende §, der bl. a. forbyder Præsters Hustruer og Børn at være overdaadige i Klædedragt.
Man skulde — skriver ”Frdbg. A. Av.” — efter denne Fremstilling mene, at det var Kultusministeren, der vilde Pastor Sørensen til Livs og have ham afsat; dette er imidlertid netop ikke Tilfældet.
Sagens Gang er jo denne, at det er Biskoppen over Fyns Stift, der, efter at der var blevet Røre i Menigheden, suspenderede Pastor Sørensen fra Embedet og samtidig indstillede ham til Ministeriet til Afskedigelse. Dette svarede Ministeriet, at det ikke kunde gaa ind paa, da det ikke fra Administrationens Side kunde erkendes, at Præsten havde begaaet noget ulovligt, — han havde jo sine Papirer i Anledning af Giftermaalet i Orden. Samtidig paalagde man Biskoppen at hæve Suspensionen, hvilket skete, saa at Pastor Sørensen stadig virker i sit Embede.
Da man fra Kirkeministeriets Side vedblivende hævdede, at Præsten havde begaaet noget utilstedeligt for en Præst, vilde Ministeren selvfølgelig ikke negte det Adgang til at faa Sagen prøvet for Domstolene for at faa en endelig Afgørelse, hvilket ogsaa for Pastor Sørensen er den eneste tilfredsstillende Løsning.
Der er saaledes fra Administrationens Side handlet fuldt forsvarligt og med alt muligt Hensyn og Frisind over for Pastor Sørensen i denne Sag.

Svendborg, den 4. Maj.

Præstesagen i Skaarup.

Under Overskriften ”Middelalder” bringer ”Politiken” den — som Bladet udtrykker sig — ”kuriøse” Meddelelse, at Kultusministeren har resolveret, at der rejses Tiltale mod Pastor Sørensen i Skaarup, der har ladet sig skille fra sin Hustru og har giftet sig igen. Bladet anfører den § i Danske Lov, hvorefter Tiltalen er foretaget, og ironiserer her over, idet Bladet mener, at Ministeren lige saa godt kunde lægge Sag an mod Præsterne efter den følgende §, der bl. a. forbyder Præsters Hustruer og Børn at være overdaadige i Klædedragt.

Man skulde — skriver ”Frdbg. A. Av.” — efter denne Fremstilling mene, at det var Kultusministeren, der vilde Pastor Sørensen til Livs og have ham afsat; dette er imidlertid netop ikke Tilfældet.

Sagens Gang er jo denne, at det er Biskoppen over Fyns Stift, der, efter at der var blevet Røre i Menigheden, suspenderede Pastor Sørensen fra Embedet og samtidig indstillede ham til Ministeriet til Afskedigelse. Dette svarede Ministeriet, at det ikke kunde gaa ind paa, da det ikke fra Administrationens Side kunde erkendes, at Præsten havde begaaet noget ulovligt, — han havde jo sine Papirer i Anledning af Giftermaalet i Orden. Samtidig paalagde man Biskoppen at hæve Suspensionen, hvilket skete, saa at Pastor Sørensen stadig virker i sit Embede.

Da man fra Kirkeministeriets Side vedblivende hævdede, at Præsten havde begaaet noget utilstedeligt for en Præst, vilde Ministeren selvfølgelig ikke negte det Adgang til at faa Sagen prøvet for Domstolene for at faa en endelig Afgørelse, hvilket ogsaa for Pastor Sørensen er den eneste tilfredsstillende Løsning.

Der er saaledes fra Administrationens Side handlet fuldt forsvarligt og med alt muligt Hensyn og Frisind over for Pastor Sørensen i denne sag.

Svendborg Avis, 4. maj 1907.

Renskrift.

Provsteretten, bestående af provst **Christian Magnus Olrik** (præst i Sørup – Sct. Jørgens sogne), Svendborg Provsti, og herredsfoged **Just Thiele** mødtes den 14. oktober med aktor, overretssagfører **J. Jacobsen**, Svendborg. Den afsagte dom var klar: **frifundet**.

**Præstesagen
i Skaarup.**

—
Frifindelse.
—

Ved den i Dag af Provsteretten afsagte Dom er Pastor M. Sørensen i Skaarup i den mod ham rejste Sag bleven frifunden for det offentlige Tiltale og Sagens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, 50 Kr., paalagt det offentlige.

Dommen i sin Helhed lyder saaledes:

I Henhold til Kirke- og Undervisningsministeriets Ordre af 17 April d. A. til denne Sags Anlæg og Svendborg Amts Aktionsordre af 29. f. M. tiltales Sognepræst Søren Martin Sørensen af Skaarup for Overtrædelse af dansk Lov 2—11—1 til at have sit Kald og Embede forbrudt og være uværdig til for Fremtiden at bære den for Folkekirkens Præster ordinerede Embedsdragt og til at udføre kirkelige Forretninger i Folkekirken.

Det til Grund for Sagsanlægget liggende Forhold fra tiltaltes Side er efter det oplyste følgende:

Tiltalte, der er født i Roskilde 11. April 1863, ordineret som Præst i Folkekirken 1888 og i 1894 ansat som Sognepræst for Skaarup Menighed i Fyns Stift, havde den 7. Decbr. 1888 indgaaet Ægteskab med Marie Pauline Cecilie Dohn, i hvilket Ægteskab der i 1893 blev født en Datter, men da Fru Sørensen nogle Aar senere blev angrebet af en Sindslidelse, fik tiltalte i Marts 1900 hende indlagt paa Sindssygeanstalten ved Middelfart. Efter Aftale med Anstaltens Overlæge var tiltaltes Hustru forogsvis hjemme i Skaarup fra Decbr. 1900 til Juni 1901, da det blev nødvendigt at lade hende vende tilbage til Anstalten, og siden den Tid har hun uafbrudt været der og ikke modtaget Besøg af tiltalte.

**Præstesagen
i Skaarup.**

—0—

Frifindelse

Ved den i Dag af Provsteretten afsagte Dom er Pastor M. Sørensen i Skaarup i den mod ham rejste Sag bleven frifunden for det offentlige Tiltale og Sagens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, 50 Kr. paalagt det offentlige.

Dommen i sin Helhed lyder saaledes:

I Henhold til Kirke- og Undervisningsministeriets Ordre af 17. April d. A. til denne Sags Anlæg og Svendborg Amts Aktionsordre af 29. f. M. tiltales Sognepræst Søren Martin Sørensen af Skaarup for Overtrædelse af dansk Lov 2—11—1 til at have sit Kald og Embede forbrudt og være uværdig til for Fremtiden at bære den for Folkekirkens Præster ordinerede Embedsdragt og til at udføre kirkelige Forretninger i Folkekirken.

Det til Grund for Sagsanlægget liggende Forhold fra tiltaltes Side er efter det oplyste følgende:

Tiltalte, der er født i Roskilde 11. April 1863, ordineret som Præst i Folkekirken 1888 og i 1894 ansat i Fyns Stift, havde den 7. Decbr. 1888 indgaaet Ægteskab med Marie Pauline Cecilie Dohn, i hvilket Ægteskab der i 1893 blev født en datter, men da Fru Sørensen nogle Aar senere blev angrebet af en Sindslidelse, fik tiltalte i Marts 1900 hende indlagt paa Sindssygeanstalten ved Middelfart. Efter aftale med Anstaltens Overlæge var tiltaltes Hustru forogsvis hjemme i Skaarup fra Decbr. 1900 til Juni 1901, da det blev nødvendigt at lade hende vende tilbage til Anstalten, og siden den Tid har hun uafbrudt været der og ikke modtaget besøg af tiltalte.

Fortsættes>>

I September 1903 havde tiltalte gjort Bekendtskab med Frk. M. Dortha Langkilde Lauesen, hvem han i Marts 1904 gjorde bekendt med at han holdt af hende, uden at der blev indgaaet nogen Forlovelse eller truffet Aftale om Ægteskab.

Efter at tiltalte i et Aarstid ved at holde sig borte fra hende havde søgt at overvinde sin Tilbøjelighed for hende, bestemte han sig til at lade sit Ægteskab ophævet og at indgaa Ægteskab med Frk. Lauesen, fordi han følte sit Liv hvilende paa en Løgn, idet han var gift med en Kvinde og elskede en anden.

Han omtalte dette sit Forehavende for Biskoppen over Fyns Stift, der med Venlighed modtog hans fortrolige Meddelelse og søgte at bringe ham til at opgive sit Forehavende, idet han fra først af i al Fald betingede sin Tilslutning af at der tilvejebragtes en fyldestgørende Lægeerklæring for hans Hustrus uhelbredelige Sindssygdom, og af at Forholdet til Menigheden i Skaarup ordnedes enten ved hans Afskedigelse efter Ansøgning med Pension eller Forflyttelse, saafremt hans Ægteskab vakte Anstød.

Uden at være naaet til Forstaaelse med Biskoppen og Iværksættelsen af sin Plan og uden at meddele denne noget derom, har Tiltalte derefter den 14. Juni 1905 personlig overrakt Justitsministeren sin Ansøgning om Bevilling til Skilsmisse og Indgaaelse af nyt Ægteskab, idet han efter sin Sagførers Raad undlod at indsende Ansøgningen ad tjenstlig Vej.

I September 1903 havde tiltalte gjort Bekendtskab med Frk. M. Dortha Langkilde Lauesen, hvem han i Marts 1904 gjorde bekendt med at han holdt af hende, uden at der blev indgaaet nogen Forlovelse eller truffet Aftale om Ægteskab.

Efter at tiltalte i et Aarstid ved at holde sig bort fra hende havde søgt at overvinde sin Tilbøjelighed for hende, bestemte han sig til at søge sit Ægteskab ophævet og indgaa Ægteskab med Frk. Lauesen, fordi han følte sit Liv hvilende paa en Løgn, idet han var gift med en Kvinde og elskede en anden.

Han omtalte dette sit Forehavende for Biskoppen over Fyns Stift, der med Venlighed modtog hans fortrolige Meddelelse og søgte at bringe ham til at opofre sit Foretagende, idet han fra først af i al Fald betingede sin Tilslutning af at der tilvejebragtes en fyldestgørende Lægeerklæring for hans Hustrus uhelbredelige Sindssygdom, og af at Forholdet til Menigheden i Skaarup ordnedes enten ved hans Afskedigelse efter Ansøgning med Pension eller Forflyttelse, saafremt hans Ægteskab vakte Anstød.

Uden at være naaet til Forstaaelse med Biskoppen og Iværksættelsen af sin Plan og uden at meddele denne noget derom, har Tiltalte derefter den 14. Juni 1905 personlig overrakt Justitsministeren sin Ansøgning om Bevilling til Skilsmisse og Indgaaelse af nyt Ægteskab, idet han efter sin Sagførers Raad undlod at indsende Ansøgningen ad tjenstlig Vej.

Fortsættes>>

Tiltalte lod med Ansøgningen følge en Erklæring fra Overlægen ved Sindslygeanstalten ved Middelfart, hvori denne udtaler om Fru Sørensen, at skøndt hun fuldstændig er i Stand til at opfatte og forstaa alle Kendsgerninger efter deres virkelige Betydning, maa hun dog betragtes som lidende af en uhelbredelig Sindssygdom.

I Oktober 1905 holdt Biskoppen Visitats i Skaarup, og benyttede her Lejligheden til at spørge tiltalte om, hvorledes det stod med Skilsmisse- og Ægteskabsagen, og hertil svarede tiltalte da, at denne i Øjeblikket laa ganske stille, uden at tiltalte omtalte sin indgivne Ansøgning, eller at der i den Anledning var foretaget verdslig Mægling om Skilsmissevilkårene. I sin Beretning til Ministeriet om denne Visitats omtalte Biskoppen tiltaltens nævnte Skilsmisse og nyt Ægteskab og at han havde fraraadet ham dette.

I Slutningen af December 1905 skrev Biskoppen til tiltalte om Sagen og opfordrede ham meget bestemt til i hvert Fald at se Tiden an og søge Forflyttelse til et andet Embede, og da dette kom paa Tale mellem dem en Maanedstid senere, fik Biskoppen først at vide, at tiltalte havde indgivet sin Ansøgning om Skilsmisse og nyt Ægteskab, og at Svaret snart kunde ventes.

Tiltalte lod med Ansøgningen følge en Erklæring fra Overlægen ved Sindslygeanstalten ved Middelfart, hvori denne udtaler om Fru Sørensen, at skøndt hun fuldstændig er i Stand til at opfatte og forstaa alle Kendsgerninger efter deres virkelige Betydning, maa hun dog betragtes som lidende af en uhelbredelig Sindssygdom.

I Oktober 1905 holdt Biskoppen Visitats i Skaarup, og benyttede her Lejligheden til at spørge tiltalte om, hvorledes det stod med Skilsmisse og Ægteskabsagen, og hertil svarede tiltalte da, at denne i Øjeblikket laa ganske stille, uden at tiltalte omtalte sin indgivne Ansøgning, eller at det i den Anledning var foretaget verdslig Mægling om Skilsmissevilkårene. I sin Beretning til Ministeriet om denne Visitats omtalte Biskoppen tiltaltens nævnte Skilsmisse og nyt Ægteskab og at han havde fraraadet ham dette.

I Slutningen af December 1905 skrev Biskoppen til tiltalte om Sagen og opfordrede ham meget bestemt til i hvert Fald at se Tiden an og søge Forflyttelse til et andet Embede, og da dette kom paa Tale mellem dem en maanedstid senere, fik Biskoppen først at vide, at tiltalte havde indgivet sin Ansøgning om Skilsmisse og nyt Ægteskab, og at Svaret snart kunde ventes.

fortsættes>>

Under 20 Marts 1906 udfærdigede Justitsministeriet ad mandatum — saa vidt det kan ses, uden at Kirkeministeriet var hørt om Sagen — en allerhøjeste Bevilling for tiltalte til Skilsmisse fra hans første Hustru født Dohn, og til at indgaa nyt Ægteskab. Dette meddelte tiltalte kort efter Biskoppen, og efter at denne i et Brev af 4 Maj havde meddelt ham, at han vilde indstille ham til Afsked, hvis han benyttede denne Tilladelse, søgte tiltalte Avdiens hos Kirkeministeren, og da denne udtalte til ham, at han ikke vilde gøre Skridt til tiltaltes Afskedigelse ad administrativ Vej og opmuntrede ham til at holde Bryllup, blev tiltalte efter erhvervet Kongebrev 15. Juni 1906 i Ryslinge Valgmenighedskirke, til hvilken Bruden hørte, ægteviet til Frøken Lauesen.

Medens tiltalte findes herved at have udvist et Forhold, der maa siges at være egnet til at fremkalde beklagelig Splittelse i hans Menighed, og som navnlig vil gøre Udførelsen af visse præstelige Forretninger med tilbørlig Autoritet umulig eller dog vanskelig for tiltalte, findes hans Benyttelse af den ham meddelte allerhøjeste Tilladelse til at indgaa nyt Ægteskab ikke at kunne betragtes som en Handling, der kan paadrage ham Strafansvar.

Under 20. Marts 1906 udfærdigede Justitsministeriet ad mandatum -- saa vidt det kan ses, uden at Kirkeministeriet var hørt om Sagen – en allerhøjeste Bevilling for tiltalte til Skilsmisse fra hans første Hustru født Dohn, og til at indgaa nyt Ægteskab. Dette meddelte tiltalte kort efter Biskoppen, og efter at denne i et Brev af 4. Maj havde meddelt ham, at han ville indstille ham til Afsked, hvis han benyttede denne Tilladelse, søgte tiltalte Avdiens hos Kirkeministeren, og da denne udtalte til ham, at han ikke vilde gøre Skridt til tiltaltes Afskedigelse ad administrativ Vej og opmuntrede ham til at holde Bryllup, blev tiltalte efter erhvervet Kongebrev 15. Juni 1906 i Ryslinge Valgmenighedskirke, til hvilken Bruden hørte, ægteviet til Frøken Lauesen.

Medens tiltalte findes herved at have udvist et Forhold, der maa siges at være egnet til at fremkalde beklagelig Splittelse i hans Menighed, og som navnlig vil gøre Udførelsen af visse præstelige Forretninger med tilbørlig avtoritet umulig eller dog vanskelig for tiltalte, findes hans Benyttelse af den ham meddelte allerhøjeste Tilladelse til at indgaa nyt Ægteskab ikke at kunne betragtes som en Handling, der kan paadrage ham Strafansvar.

Fortsættes>>

Der findes intet Lovbud, der forbyder en fraskilt Præst at indgaa nyt Ægteskab, og Udtrykkene i D. L. 2—11—1, der ikke fremtræder som nogen egentlig Straffebestemmelse, kunde heller ikke siges at omfatte en Handling, der som tiltaltes indgaaende andet Ægteskab har Hjemmel i den bestaaende Lovgivning og Retspraksis.

Som Følge heraf vil tiltalte være at frifinde for det offentlige Tiltale, og Sagens Omkostninger, som der ikke findes tilstrækkelig Føje til at paalægge tiltalte, vil være at udrede af det offentlige, derunder Salær til Aktor. Overretssagfører Jacobsen i Svendborg, hvis Sagsførelse har været forsvarlig, med 50 Kr. Tiltalte har selv draget Omsorg for sit Forsvar.

Thi kendes for Ret:

Tiltalte Sognepræst Søren Martin Sørensen i Skaarup bør for det offentlige Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører Jacobsen i Svendborg, 50 Kr. udredes af det offentlige

Chr. B. Olrik. Just Thiele.

Svendborg Avis, 14 oktober 1907.

Der findes intet Lovbud, der forbyder en fraskilt Præst at indgaa nyt Ægteskab, og Udtrykkene i D. L. 2—11—1, der ikke fremtræder som nogen egentlig Straffebestemmelse, kunde heller ikke siges at omfatte en Handling, der som tiltaltes indgaaende andet Ægteskab har Hjemmel i den bestaaende Lovgivning og Retspraksis.

Som Følge heraf vil tiltalte være at frifinde for det offentlige Tiltale, og Sagens Omkostninger, som der ikke findes tilstrækkelig Føje til at paalægge tiltalte, vil være at udrede af det offentlige, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører Jacobsen i Svendborg, hvis Sagsførelse har været forsvarlig med 50 Kr. Tiltalte har selv draget Omsorg for sit Forsvar.

Thi kendes for Ret:

Tiltalte Sognepræst Søren Martin Sørensen i Skaarup bør for det offentlige Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører Jacobsen i Svendborg, 50 Kr. udredes af det offentlige.

Chr. B. Olrik. Just Thiele.

Renskrift.

Da "Svendborg Avis" først udkom sidst på eftermiddagen, kunne den allerede samme dag, som dommen blev afsagt, bringe ovenstående artikel med en detaljeret gennemgang af sagens præmisser samt den endelige domsafsigelse.

Alle landets aviser bragte den (de) følgende dage et referat af / en kommentar om den samlede sag og den afsagte dom.

På næste side bringes blot en enkelt fra forsiden af "Aarhus Stiftstidende":

Den Skaarup Præst. Provsteretten dømmer ham ganske fri.

Man vil erindre, at der for nylig blev meget Røre, i Anledning af, at Pastor Sørensen i Skaarup (afdøde Stiftsprovst Sørensens Son) havde giftet sig anden Gang.

Det endte med, at Sagen kom for en Provsteret, og i Gaar er endelig Dommen faldet. Herom telegraferes der til os:

Provsteretten (Provst Olrik og herredsfoged Thiele, Svendborg) har i Gaar afsagt Dom i Sagen mod Pastor Sørensen i Skaarup.

Dommen lød paa Frifindelse og Sagens Omkostninger paa-lagdes det Offentlige. I Præmisserne hedder det:

Medens Tiltalte findes at have udvist et Forhold, der maatte siges at være egnet til at fremkalde beklagelig Splittelse i hans Menighed og vanskeliggøre visse præstelige Forretninger, findes hans Handlinger ikke at kunne paadrage ham Strafansvar.

Der findes intet Lovbud, der forbyder en fraskilt Præst at indgaa nyt Ægteskab og Udtyllene i Danske Lovs 2—11—1 fremtræder ikke som nogen egentlig Straffebestemmelse og omfatter ikke en Handling, der har Hjemmel i den bestaaende Lovgivning og Retspraksis.

Da Sørensen blev gift.

I Præmisserne til Provsterettens Dom over Pastor Sørensen i Skaarup hedder det bl. a.:

Under 20. Marts 1906 udfærdigede

Den Skaarup Præst.

**Provsteretten dømmer ham
ganske fri.**

—^—

Man vil erindre, at der for nylig blev meget Røre, i Anledning af, at Pastor Sørensen i Skaarup (afdøde Stiftsprovst Sørensens Son) havde giftet sig anden Gang.

Det endte med, at Sagen kom for en Provsteret, og i Gaar er endelig Dommen faldet. Herom telegraferes der til os:

Provsteretten (Provst Olrik og herredsfoged Thiele, Svendborg) har i Gaar afsagt Dom i Sagen mod Pastor Sørensen i Skaarup.

Dommen lød paa Frifindelse og Sagens Omkostninger paa-lagdes det Offentlige. I Præmisserne hedder det:

Medens Tiltalte findes at have udvist et Forhold, der maatte siges at være egnet til at fremkalde beklagelig Splittelse i hans Menighed og vanskeliggøre visse præstelige Forretninger, findes hans Handlinger ikke at kunne paadrage ham Strafansvar.

Der findes intet Lovbud, der forbyder en fraskilt Præst at indgaa nyt Ægteskab og Udtrykkene i Danske Lovs 2—11—1 fremtræder ikke som nogen egentlig Straffebestemmelse og omfatter ikke en Handling, der har Hjemmel i den bestaaende Lovgivning og Retspraksis.

Da Sørensen blev gift.

I Præmisserne til Provsterettens Dom over Pastor Sørensen i Skaarup hedder det bl.a.:

Under 20. Marts 1906 udfærdigede

Fortsættes>>

Justitsministeren ad mandatum — saa vidt det kan ses, uden at Kirkeministeriet var hørt om Sagen — en allerhøjeste Bevilling for Tiltalte til Skilsmisse fra hans første Hustru og til at indgaa nyt Ægteskab.

Dette meddelte Tiltalte kort efter Biskoppen, og efter at denne ved et Brev af 4. Maj havde meddelt ham, at han vilde indstille ham til Afsked, hvis han benyttede denne Tilladelse, søgte Tiltalte Audiens hos Kirkeministeren, og da denne udtalte til ham, at han ikke vilde gøre Skridt til Tiltaltes Afskedigelse ad administrativ Vej, og opmuntrede ham til at holde Bryllup, blev Tiltalte efter erhvervet Kongebrev den 15. Juni viet i Ryslinge Valgmøneghedskirke.

Justitsministeren ad mandatum -- saa vidt det kan ses, uden at Kirkeministeren var hørt om sagen -- en allerhøjeste Bevilling for Tiltalte til Skilsmisse fra hans første Hustru og til at indgaa nyt Ægteskab.

Dette meddelte Tiltalte kort efter Biskoppen, og efter at denne ved et Brev af 4. Maj havde meddelt ham, at han vilde indstille ham til Afsked, hvis han benyttede denne Tilladelse, søgte Tiltalte Audiens hos Kirkeministeren, og da denne udtalte til ham, at han ikke vilde gøre Skridt til Tiltaltes Afskedigelse ad administrativ Vej, og opmuntrede ham til at holde Bryllup blev Tiltalte efter erhvervet Kongebrev den 15. Juni viet i Ryslinge Valgmøneghedskirke.

Aarhus Stiftstidende, 15. oktober 1907.

Renskrift.

Provsterettens medvirkende:

Provst
Christian Magnus Olrik

Herredsfoged
Just Thiele

Overretssagfører
Joseph Levi Jacobsen

Præstesagen i Skaarup.

I denne Sag er der falden Dom, og den lød paa Frifindelse.

En Sognepræst i den danske Folkekirke maa altsaa tage sig en ny Hustru, naar det gaar galt med den gamle. Ja, det maa han — Hvad mon vor store Ypperstepræst i Himlen siger til det? Kan han velsigne Sørensens Præstegerning i Skaarup? — Nej! Kan Pastor S. med frimodighed træde frem for Naadens Trone og bede om Guds gode Helligaands Bistand og Vejledning i den ham betroede Gerning? Nej? Jeg beklager den Mand — og ængstes for vor Folkekirke, som jeg inderlig elsker, som Herren saa naaderigt har velsignet indtil i Dag. Jeg beklager den Mand! Havde han været Købmand, Haandværker, Gaardmand eller Husmand, saa havde jeg kun sagt: Det er sørgeligt, den Mand bliver aldrig lykkelig.

Synden føder Smerte og mange Kvaler; men maaske Herren i sin Kærlighed tillod, at han kom saa dybt ned i Elendigheden, for at han derfra kan se sin elendige fortabte Tilstand og med Tolderen sulte: Gud vær mig arme Synder naadig!

Men en Præst eller Lærer maa i Sandhed ikke bære sig saadan ad. Kommer han saa galt efter det — han er jo ogsaa et Menneske — saa maa han for Guds Riges Skyld gaa sin Vej.

Præstesagen i Skaarup

I denne Sag er der falden Dom, og den lød paa Frifindelse.

En Sognepræst i den danske Folkekirke maa altsaa tage sig en ny Hustru, naar det gaar galt med den gamle. Ja, det maa han — Hvad mon vor store Ypperstepræst i Himlen siger til det? Kan han velsigne Sørensens Præstegerning i Skaarup? — Nej! Kan Pastor S. med frimodighed træde frem for Naadens Trone og bede om Guds gode Helligaands Bistand og Vejledning i den ham betroede Gerning? Nej! Jeg beklager den Mand — og ængstes for vor Folkekirke, som jeg inderlig elsker, som Herren saa naaderigt har velsignet indtil i Dag. Jeg beklager den Mand! Havde han været Købmand, Haandværker, Gaardmand eller Husmand, saa havde jeg kun sagt: Det er sørgeligt, den mand bliver aldrig lykkelig.

Synden føder Smerte og mange Kvaler; men maaske Herren i sin Kærlighed tillod, at han kom saa dybt ned i Elendigheden, for at han derfra kan se sin elendige fortabte Tilstand og med Tolderen sukke: Gud vær mig arme Synder naadig!

Men en Præst eller Lærer maa i Sandhed ikke bære sig saadan ad. Kommer han saa galt efter det — han er jo ogsaa et Menneske — saa maa han for Guds Riges Skyld gaa sin Vej.

Fortsættes>>

Hvad har Pastor S. at sige i de mange forskellige, mange Gange meget vanskelige Ting, som hans betroede Stilling fører med sig? Slet intet! Han kan da ikke tale, som det sig bør, det maa blive siddende i Halsen, og der maa det lyde paa mange Maader: De tror mig ikke! De tror ikke, jeg gaar i den store Mesters Fodspor! De tror ikke, jeg spørger mit Legeme for selv at blive frelst! De ser, Kirken gennem mig har tabt en Del af sin Værdighed og Myndighed! — De ser ikke mine Lidelser, og hvor jeg tidt er træt!

Jeg ynkes over Pastor S.! Gid han ogsaa maatte høre den Røst og høre den i Tide som i h. Matth. 11,28., og for dette Maals Skyld forlade alt, hvad der er ham imod.

R. J. Nielsen,
Raarud.

Hvad har Pastor S. at sige i de mange forskellige, mange Gange meget vanskelige Ting, som hans betroede Stilling fører med sig? Slet intet! Han kan da ikke tale, som det sig bør, det maa blive siddende i Halsen, og der maa det lyde paa mange Maader: De tror mig ikke! De tror ikke, jeg gaar i den store Mesters Fodspor! De tror ikke, jeg sværger mit Legeme for selv at blive frelst! De ser, Kirken gennem mig har tabt en Del af sin Værdighed og Myndighed! — De ser ikke mine Lidelser, og hvor jeg tidt er træt!

Jeg ynkes over Pastor S.! Gid han ogsaa maatte høre den Røst og høre den i Tide som i h. Matth. 11,28., og for dette Maals Skyld forlade alt, hvad der er han imod.

R. J. Nielsen
Raarud.

R. J. Nielsen, som er forfatter af ovenstående indlæg, er ikke bosiddende i Skårup sogn, da Rårud hører under Kirkeby sogn.

Avisens redaktion har følgende kommentarer til G. J. Niensens indlæg:

Det forekommes os, at vor gode Ven R. J. Nielsen tager denne Sag for højtideligt. Folkekirken tillader jo Skilsmisse og fraskilte at gifte sig, og hvis en Præst vægrer sig ved at vie fraskilte, mister han sit Embede. Den samme Gerning, en Præst skal være andre behjælpelig med at gøre, ja lyse Velsignelse over, den samme Handling kan ikke være en Præst forbudt; det er det, Frifindelsesdommen betyder.

R e d.

Det forekommer os, at vor gode Ven R. J. Nielsen tager denne Sag for højtideligt. Folkekirken tillader jo Skilsmisse og fraskilte at gifte sig, og hvis en Præst vægrer sig ved at vie fraskilte, mister han sit Embede. Den samme Gerning, en Præst skal være andre behjælpelig med at gøre, ja, lyse Velsignelse over, den samme Handling kan ikke være en Præst forbudt; det er det, Frifindelsesdommen betyder.

Red.

Svendborg Avis, 17. oktober 1907.

Renskrift.

Præstesagen i Skaarup.

Hr. R. J. Nielsen, Raarud.

Jeg vil henstille til Dem og eventuelt andre at overveje, om det ikke vilde være det heldigste at overlade

Præst og Menighed i Skaarup at bringe Ro i Forholdene paa bedste Maade. Forholdene stiller sig jo nemlig saaledes, at Provsteretten har frifundet Pastor S; det kan med temmelig stor Sikkerhed siges, at Præsten ikke bliver afsat fra Embedet, og Præsten forsikrer, at han ikke vil forlade Skaarup, da Baandet mellem ham og en stor Del af Menigheden er blevet saa fast. Naar det er saaledes, synes jeg, det er indlysende, at det, at — maa jeg sige — uvedkommende (Lægmand eller Præster, hvem det nu er) blander sig i Sagen, absolut har bidraget og vil bidrage til at nedbryde Præstens Autoritet og til at tilspidse Situationen. Bølgerne har gaaet højt; men det er jo dog muligt og ønskeligt, at de, der har været af den Opfattelse, at der var en "Kirkeret", som kunde fælde Pastor Sørensen — at de ved Provsterettens Frifindelsesdom vil se noget anderledes paa Sagen, idet jeg gaar ud fra, at de selvfølgelig vil respektere den Provsteretsdom, som de med stor Ihærdighed selv har fremkaldt.

Jeg vil nødig give Anledning til mere Skriverseri — tværtimod; men da jeg har Pennen i Haand, vil De maaske tillade mig en lille Bemærkning, som Deres Artikel giver Anledning til. Pastor S. er med sin syge Hustru kommen som Gæst her i mit Hjem, og jeg har Erindringer derom, som har fyldt mig med Medfølelse overfor Præsten og den syge Hustru. Min

Præstesagen i Skaarup.

Hr. R. J. Nielsen, Raarud.

Jeg vil henstille til Dem og eventuelt andre at overveje, om det ikke vilde være det heldigste at overlade Præst og Menighed i Skaarup at bringe Ro i Forholdene paa bedste Maade. Forholdene stiller sig jo nemlig saaledes, at Provsteretten har frifundet Pastor S; det kan med temmelig stor Sikkerhed siges, at Præsten ikke bliver afsat fra Embedet, og Præsten forsikrer, at han ikke vil forlade Skaarup, da Baandet mellem ham og en stor Del af Menigheden er blevet saa fast. Naar det er saaledes, synes jeg, det er indlysende, at det, at — maa jeg sige — uvedkommende (Lægmand eller Præster, hvem det nu er) blander sig i Sagen, absolut har bidraget og vil bidrage til at nedbryde Præstens Autoritet og til at tilspidse Situationen. Bølgerne har gaaet højt; men det er jo dog muligt og ønskeligt, at de, der har været af den Opfattelse, at der var en "Kirkeret", som kunde fælde Pastor Sørensen — at de ved Provsterettens Frifindelsesdom vil se noget anderledes paa Sagen, idet jeg gaar ud fra, at de selvfølgelig vil respektere den Provsteretsdom, som de med stor Ihærdighed selv har fremkaldt.

Jeg vil nødig give Anledning til mere Skriverseri — tværtimod; men da jeg har Pennen i Haand, vil De maaske tillade mig en lille Bemærkning, som Deres Artikel giver Anledning til. Pastor S. er med sin syge Hustru kommen som Gæst her i mit Hjem, og jeg har Erindringer derom, som har fyldt mig med Medfølelse overfor Præsten og den syge Hustru. Min

Fortsættes>>

Stilling har medført, at jeg ofte er kommen i Præstegaarden, og jeg maa sige, at jeg har beundret den Taalmod, Offervillighed og Hensynsfuldhed, som Præsten i de mange, trange Aar viste overfor sin syge Hustru. Jeg tror nok, Pastor S. led mere, end han gav det Udseende af. Netop derfor er jeg sikker paa, at Pastor S., ud fra en dyrekøbt Erfaring og med Avtoritet, kan tale med om, hvad der vedrører Ægteskabet. Jo, det er kun min Mening, men den er grundet paa nært Kendskab, og jeg vover at fremkomme med den, da jeg ved, at det i alt Fald ikke kan skade Præstens Avtoritet. Men jeg ser nok, at De ogsaa har dannet Dem en Mening om dette, og at Deres Mening finder Støtte i Provsteretsdommen. Derimod synes jeg ikke, at De har kunnet finde Støtte hos Provsteretten i den Opfattelse, at Præsterne og Appendisset — om Forladelse: Lærerne er ualmindelige Mennesker, for hvem der gælder andre Samfundslove og Rettigheder end for almindelige Mennesker.

Aabyskov Skole, 19. Oktbr. 1907.
Ernst Nielsen.

Stilling har medført, at jeg ofte er kommen i Præstegaarden, og jeg maa sige, at jeg har beundret den Taalmod, Offervillighed og Hensynsfuldhed, som Præsten i de mange, trange Aar viste overfor sin syge Hustru. Jeg tror nok, Pastor S. led mere, end han gav det Udseende af. Netop derfor er jeg sikker paa, at Pastor S., ud fra en dyrekøbt Erfaring og med Avtoritet, kan tale med om, hvad der vedrører Ægteskabet. Jo, det er kun min Mening, men den er grundet paa nært Kendskab, og jeg vover at fremkomme med den, da jeg ved, at det i alt Fald ikke kan skade Præstens Avtoritet. Men jeg ser nok, at De ogsaa har dannet Dem en Mening om dette, og at Deres Mening finder Støtte i Provsteretsdommen. Derimod synes jeg ikke, at De har kunnet finde Støtte hos Provsteretten i den Opfattelse, at Præsterne og Appendisset — om Forladelse. Lærerne er ualmindelige Mennesker, for hvem der gælder andre Samfundslove og Rettigheder end for almindelige Mennesker.

Aabyskov Skole, 19. Oktbr. 1907.

Ernst Nielsen

Svendborg Avis, 21. oktober 1907.

Renskrift.

Indlæggene fra R. J. Nielsen og Ernst Nielsen kommer ikke til at stå alene. Selv om provsteretten har frifundet Pastor Sørensen, har det langt fra lagt en dæmper på de stridende parter. November måneds aviser er fyldt med indlæg og kommentarer. Her skal blot gengives lokale indlæg (i "Svendborg Avis" og Fyens Stiftstidende"). I Skårup sogn er dannet et udvalg, der ikke er indstillet på at ville acceptere Pastor Sørensen som sognepræst. Det vil fortsat arbejde for hans afskedigelse. Foreløbig vil udvalget afholde gudstjenester i Skårup Kirke med en anden præst fra et af de omliggende sogne.

Præstesagen i Skaarup.

Det, at der var Tavshed, efter at Provsterettens Kendelse er falden, har givet Anledning til Misforstaaelse, saaledes som det ogsaa fremgaar af Artikler i „Svendb. Avis“. Vi finder os derfor foranledigede til at fremkomme med følgende Udtalelse.

Vi har fundet og finder det vedblivende kristelig set ganske uforvarligt, at en Præst Riller sig fra sin Hustru, som Ket, og gifter sig paany; vi finder det stridende mod en Præsts Stilling som Guds Ords Forkynder og Menighedens Vejleder og Forbillede.

Provsteretten har aldeles ikke udtalt sig om Bibelens Ord om Skilsmisse, og vor Opfattelse af den hellige Skrifts Forhold til dette Spørgsmaal, kan allerede derfor ikke i mindste Maade være paavirket af Provsterettens Udtalelse.

Men naar nu Pastor Sørensen mener at kunne forsvare sin Handlemaade overfor Skriftens Ord, saa er det dog ganske umuligt at tænke sig, at han, naar han ser, hvilken Splittelse hans Færd bevirker, dog fortrøster sig til at blive i sit Embede, og saaledes vedblivende være Karjag til den fortsatte Splittelse.

Hvis Pastor S. efter sit andet Ægteskab havde forladt Skaarup, var den megen Tale om hans Ægteskabsaffære snart forstummet, men ved hans Klampen sig til Embedet viser han tydeligt, at han sætter Hensynet til sig selv over Hensynet til Enigheden og Sammenholdet i hans Menighed. Og efter Provsterettens Udtalelse har vi ikke fundet mindste Grund til at ændre vort Syn paa Sagens øvrige Sider; thi det er af Provsteretten fastslaaet som en Kendsgerning, at Pastor S., mens han var gift, har gjort en anden Kvinde bekendt med, at han holdt af hende. Dette synes Provsteretten efter Sagens Udfald at dømme ikke at have fundet forargeligt.

Præstesagen

i Skaarup.

Det, at der var Tavshed, efter at Provsterettens Kendelse er falden har givet Anledning til Misforstaaelse, saaledes som det ogsaa fremgaar af Artikler i „Svendb. Avis“. Vi finder os derfor foranledigede til at fremkomme med følgende Udtalelse.

Vi har fundet og finder det vedblivende kristelig set ganske uforvarligt, at en Præst skiller sig fra sin Hustru, som sket, og gifter sig paany; vi finder det stridende mod en Præsts Stilling som Guds Ords Forkynder og Menighedens Vejleder og Forbillede.

Provsteretten har aldeles ikke udtalt sig om Bibelens Ord om Skilsmisse, og vor Opfattelse af den hellige Skrifts Forhold til dette Spørgsmaal, kan allerede derfor ikke i mindste Maade være paavirket af Provsterettens Udtalelse.

Men naar nu Pastor Sørensen mener at kunne forsvare sin Handlemaade overfor Skriftens Ord, saa er det dog ganske umuligt at tænke sig, at han, naar han ser, hvilken Splittelse hans Færd bevirker, dog fortrøster sig til at blive i sit Embede, og saaledes vedblivende være Aarsag til den fortsatte Splittelse.

Hvis Pastor S. efter sit andet Ægteskab havde forladt Skaarup, var den meget Tale om hans Ægteskabsaffære snart forstummet, men ved hans Klampen sig til Embedet viser han tydeligt, at han sætter Hensynet til sig selv over Hensynet til Enigheden og Sammenholdet i hans Menighed. Og efter Provsterettens Udtalelse har vi ikke fundet mindste Grund til at ændre vort Syn paa Sagens øvrige Sider; thi det er af Provsteretten fastslaaet som en kendsgerning, at Pastor S., mens han var gift, har gjort en anden Kvinde bekendt med, at han holdt af hende. Dette synes Provsteretten efter Sagens Udfald at dømme ikke at have fundet forargeligt.

Fortsættes>>

Vi er adskillige Lægfolk her i Skaarup, der er af en anden Opfattelse. Vi mener, at en gift Præst, saa vel som enhver anden gift Mand, hvad enten hans Kone er syg eller rask, har at afholde sig fra at gøre nogen anden Kvinde en Kærlighedserklæring. Vi betakker os for at have en Sognpræst, der, medens han er gift med en, gør en anden Kvinde bekendt med, at han holder af hende.

End videre oplyses af Provsteretten, at Pastor S. under Bispevisitationen har sagt til Biskoppen, at Skilsmisjesagen laa ganske stille, uden at han omtalte sin Skilsmisjeansøgning eller den

verdslige Mægling om Skilsmisjeviktaarene. Det er meget mærkeligt, at Præsten siger, at Sagen ligger ganske stille, naar den efter det oplyste gaar den sædvanlige Gang med verdslig Mægling.

Der siges i Provsterettens Udtalelse, at Biskoppen i Brev af 4. Maj meddelte Pastor Sørensen, at han vilde indstille ham til Afsked, hvis han benyttede den givne Skilsmisjetilladelse og indgik nyt Ægteskab, og at Kirkeministeren i Juni opmuntrede Pastor S. til at holde Bryllup. Ja, der staar virkelig "opmuntrede" og ikke "fraraadede"; thi det er dog vistnok ret enestaaende, at Kultusministeren "opmuntrer" en Præst til at være ulydig mod sin foresatte kirkelige overordnede bestemt udtalte Ord. Fyns Biskop og Sjællands Biskop ligeledes, thi Biskop Rørdam har jo som bekendt holdt paa, at Pastor S. maatte tage sin Afsked eller faa sin Afsked, har nu faaet tydeligt at mærke, at Kirkeministeren forstaar sig langt bedre paa, hvad der sømmer sig for en Præst end Kirkens øverste Embedsmænd. Denne "Opmuntring" fra Kirkeministerens Side er et af Protokollen oplyst nyt Punkt i denne mærkelige Sag.

Vi er adskillige Lægfolk her i Skaarup, der er af en anden Opfattelse. Vi mener, at en gift Præst, saa vel som enhver anden gift Mand, hvad enten hans Kone er syg eller rask, har at afholde sig fra at gøre nogen anden Kvinde en Kærlighedserklæring. Vi betakker os for at have en Sognpræst, der, medens han er gift med en, gør en anden Kvinde bekendt med, at han holder af hende.

End videre oplyses af Provsteretten, at Pastor S. under Bispevisitationen har sagt til Biskoppen, at Skilsmisjesagen laa ganske stille, uden at han omtalte sin Skilsmisjeansøgning eller den

verdslige Mægling om Skilsmisjeviktaarene. Det er meget mærkeligt, at Præsten siger, at Sagen ligger ganske stille, naar den efter det oplyste gaar den sædvanlige Gang med verdslig Mægling.

Der siges i Provsterettens Udtalelse, at Biskoppen i Brev af 4. Maj meddelte Pastor Sørensen, at han vilde indstille ham til Afsked, hvis han benyttede den givne Skilsmisjetilladelse og indgik nyt Ægteskab, og at Kirkeministeren i Juni opmuntrede Pastor S. til at holde Bryllup. Ja, der staar virkelig "opmuntrede" og ikke "fraraadede"; thi det er dog vistnok ret enestaaende, at Kultusministeren "opmuntrer" en Præst til at være ulydig mod sin foresatte kirkelige overordnede bestemt udtalte Ord. Fyns Biskop og Sjællands Biskop ligeledes, thi Biskop Rørdam har jo som bekendt holdt paa, at Pastor S. maatte tage sin Afsked eller faa sin Afsked, har nu faaet tydeligt at mærke, at Kirkeministeren forstaar sig langt bedre paa, hvad der sømmer sig for en Præst end Kirkens øverste Embedsmænd. Denne "Opmuntring" fra Kirkeministerens Side er et af Protokollen oplyst nyt Punkt i denne mærkelige Sag.

Fortsættes>>

I Provsterettens Udtalelser staar endelig, at „tiltalte findes at have udstiftet et Forhold, der maa siges at være egnet til at fremkalde Splittelse i hans Menighed, og som navnlig vil gøre Udførelsen af visse præstelige Forretninger med tilbørlig Autoritet umulig eller dog vanskelig for tiltalte“ Vi anbefaler nu Menighedsraadets fire læge Medlemmer at sammenholde disse anførte Ord med følgende Paragraf 19 af Loven om Menighedsraad: „Præsten kan henvende sig til Menighedsraadet om Samarbejde i alt, hvad der kan tjene til at vække, styrke og lede et sundt kristeligt Liv i Menigheden.“ Det er rigtignok Grund til at undre sig i høj Grad over, at Menighedsraadets læge Medlemmer af alle Kræfter har støttet Præsten i denne Sag; mon de nu ikke forstaar, at de har hjulpet Præsten til at fremkalde en beklagelig Splittelse i Menigheden, medens de i Følge Loven burde samarbejde med Præsten i alt, hvad der kan tjene til at vække, styrke og lede et sundt, kristeligt Liv i Menigheden?

En beklagelig Splittelse fremkaldt ved Præstens Færd, der var egnet til at volde saadan Uenighed, en Præst uden Autoritet ikke alene i vore Øjne, men for alle de mange, der misbilliger eller beklager Præstens Adfærd uden at have sagt sig løs fra ham endnu, det er Resultatet, og Provsterettens Udtalelse lægger Skylden herfor paa den rette Op-havsmand, nemlig Pastor Sørensen.

Med disse Bemærkninger, som vi har ment os nødsagede til at fremkomme med, vil vi foreløbig slutte, idet vi formoder, at Sagen gaar sin lovlige Gang igennem Landemodet til Højesteret.

Udvalget for Afholdelse af særlige Gudstjenester i Skaarup.

I Provsterettens Udtalelser staar endelig, at „tiltalte findes at have udstiftet et Forhold, der maa siges at være egnet til at fremkalde Splittelse i hans Menighed, og som navnlig vil gøre Udførelsen af visse præstelige Forretninger med tilbørlige Avtoritet umulig eller dog vanskelig for tiltalte“ Vi anbefaler nu Menighedsraadets fire læge Medlemmer at sammenholde disse anførte Ord med følgende Paragraf 19 af Loven om Menighedsraad: „Præsten kan henvende sig til Menighedsraadet om Samarbejde i alt, hvad der kan tjene til at vække, styrke og lede et sundt kristeligt Liv i Menigheden.“ Der er rigtignok Grund til at undre sig i høj Grad over, at Menighedsraadets læge Medlemmer af alle Kræfter har støttet Præsten i denne Sag; mon de nu ikke forstaar, at de har hjulpet Præsten til at fremkalde en beklagelig Splittelse i Menigheden, medens de i Følge Loven burde samarbejde med Præsten i alt, hvad der kan tjene til at vække, styrke og lede et sundt kirke-ligt Liv i Menigheden?

En beklagelig Splittelse fremkaldt ved Præstens Færd, der var egnet til at volde saadan Uenighed, en Præst uden Avtoritet ikke alene i vore Øjne, men for alle de mange, der misbilliger eller beklager Præstens Adfærd uden at have sagt sig løs fra ham endnu, det er Resultatet, og Provsterettens Udtalelse lægger Skylden herfor paa den rette Op-havsmand, nemlig Pastor Sørensen.

Med disse Bemærkninger, som vi har ment os nødsagede til at fremkomme med, vil vi foreløbig slutte, idet vi formoder, at Sagen gaar sin lovlige Gang igennem Landemodet til Højesteret.

Udvalget for Afholdelse af særlige Gudstjenester i Skaarup.

Præstesagen i Skaarup.

Udvalget for Afholdelse af særlige Gudstjenester i Skaarup har fundet sig foranlediget til, for at undgaa Misforstaaelse, at fremkomme med en længere Udtalelse i Svendborgbladene.

Det er nu først ikke klart, hvilke Misforstaaelser Udvalget mener, ganske vist henvises til „Svendborg Avis“, men derfor er man lige klog. Jeg tror, alle her i Sognet har dannet sig en Mening angaaende Præstesagen, og at nogen skulde forandre Mening ved at læse Udvalgets Udtalelse, tror vel neppe Udvalget selv. Og de fleste vil vel ogsaa mene, at det er en underlig Maade. Udvalget vælger til at fremhjelpe Enighed i Skaarup Menighed. Udvalget taler saa meget om Splittelse og Uenighed i Menigheden, og uden Sogns, som ikke kender Forholdene her, kan gerne af Udtalelserne og Udvalgets hele Optræden i denne Sag tro, at det var saa forfærdeligt. Det er det imidlertid slet ikke, og det ved Udvalget ogsaa bedst selv; thi Udvalget eller dets Tilhængere, som kun bestaar af et forsvindende Mindretal af Menigheden, maa da kunne indse, at det ikke kan fremtvinge en Præsts Afsættelse, som den allerstørste Part af Menigheden anses for ikke alene at kunne vække, styrke og lede et sundt kristeligt Liv i Menigheden, men som ogsaa besidder den Avtoritet som Udvalget saa gerne vil frakende ham.

Præstesagen i Skaarup

Udvalget for Afholdelse af særlige Gudstjenester i Skaarup har fundet sig foranlediget til, for at undgaa Misforstaaelse, at fremkomme med en længere Udtalelse i Svendborgbladene.

Det er nu først ikke klart, hvilke Misforstaaelser Udvalget mener, ganske vist henvises til „Svendborg Avis“, men derfor er man lige klog. Jeg tror, alle her i Sognet har dannet sig en Mening angaaende Præstesagen, og at nogen skulde forandre Mening ved at læse udvalgets Udtalelse, tror vel neppe Udvalget selv. Og de fleste vil vel ogsaa mene, at det er en underlig Maade, Udvalget vælger til at fremhjelpe Enighed i Skaarup Menighed. Udvalget taler saa meget om Splittelse og Uenighed i Menigheden, og uden Sogns, som ikke kender Forholdene her, kan gerne af Udtalelserne og Udvalgets hele Optræden i denne Sag tro, at det var saa forfærdeligt. Det er det imidlertid slet ikke, og det ved Udvalget ogsaa bedst selv; thi Udvalget eller dets Tilhængere, som kun bestaar af et forsvindende Mindretal af Menigheden, maa da kunne indse, at det ikke kan fremtvinge en Præsts Afsættelse, som den allerstørste Part af Menigheden anses for ikke alene at kunne vække, styrke og lede et sundt kristeligt Liv i Menigheden, men som ogsaa besidder den Avtoritet som Udvalget saa gerne vil frakende ham.

Fortsættes>>

Jeg gad i det hele taget nok set den Menighed, hvor alle slutter sig til Sognepræsten, hvor der ikke er Uenighed om et eller andet Præsten vedrørende. Skulde alle Præster, i hvis Menighed der er Uenighed om Præsten, hans Person, Gerning m m., afsættes, blev Resultatet, at ikke én Præst i hele Danmark kunde blive i sin Stilling. Ikke en Gang den Egense Præst, som Udvalget har formaaet til at prædike her. Skaarup Kirke vilde kunne staa sig. Det er nemlig en kendt Sag, at en Del af Pastor Larsens Egense Menighed gentagende har henvendt sig til Pastor Sørensen her, for at formaa ham til at prædike i Egense Kirke; men at Pastor S. ikke ønsker at følge Pastor Larsens Eksempel, følger af sig selv.

Det er i det hele underligt, at Udvalget vedblivende beskæftiger sig med Pastor Sørensens Sag. Nu Udvalget har ordnet sig, som set er, med Guds-tjenester af en anden Præst, maatte det ogsaa kunne lade os andre i Fred, vi skal saa vist ikke blande os i Udvalgets Sager. Det er jo en kendt Sag, at det er Forstander Klingemann, der leder hele Postyret mod Pastor Sørensen her. Hvis Hr. Klingemann imidlertid tror, at han nogen Sinde har bidraget til at vække, styrke og lede et sundt kirkeligt Liv i Skaarup Menighed, tager han fejl, og hvis han tror, at han har nogen som helst Autoritet her i Menigheden, tager han endnu mere fejl. Hr. Klingemann fik for nylig at vide her i Bladet, hvorledes man ser paa ham som Forstander for Skaarup Statsseminarium. Han er virkelig ikke uangribelig, men under alle eventuelle Angreb tør man sikkert gaa ud fra, at han vil klamre sig til sit Embede af al Magt.

**Et Medlem
af Skaarup Menighed.**

Jeg gad i det hele taget nok se den Menighed, hvor alle slutter sig til Sognepræsten, hvor der ikke er Uenighed om et eller andet Præsten vedrørende. Skulle alle Præster, i hvis Menighed der er Uenighed om Præsten, hans Person, Gerning m. m., afsættes, blev Resultatet, at ikke én Præst i hele Danmark kunne blive i sin Stilling. Ikke en Gang den Egense Præst, som Udvalget har formaaet til at prædike her i Skaarup Kirke vilde kunne staa sig. Det er nemlig en kendt Sag, at en Del af Pastor Larsens Egense Menighed gentagende har henvendt sig til Pastor Sørensen her, for at formaa ham til at prædike i Egense Kirke; men at Pastor S. ikke ønsker at følge Pastor Larsens eksempel, følger af sig selv.

Det er i det hele underligt, at Udvalget vedblivende beskæftiger sig med Pastor Sørensens Sag. Nu Udvalget har ordnet sig, som sket er, med Guds-tjenester af en anden Præst, maatte det ogsaa kunne lade os andre i Fred, vi skal saa vist ikke blande os i Udvalgets Sager. Det er jo en kendt Sag, at det er Forstander Klingemann, der leder hele Postyret mod Pastor Sørensen her. Hvis Hr. Klingemann imidlertid tror, at han nogensinde har bidraget til at vække, styrke og lede et sundt kirkeligt Liv i Skaarup Menighed, tager han fejl, og hvis han tror, at han har nogen som helst Avtoritet her i Menigheden, tager han endnu mere fejl. Hr. Klingemann fik for nylig at vide her i Bladet, hvorledes man ser paa ham som Forstander for Skaarup Statsseminarium. Han er virkelig ikke uangribelig, men under alle eventuelle Angreb tør man sikkert gaa ud fra, at han vil klamre sig til sit Embede af al Magt.

**Et Medlem
af Skaarup Menighed.**

Til
**det ærede Udvalg for Afholdelse
 af særlige Gudstjenester
 i Skaarup.**

Tillad en uden for staaende, som hverken hører til Pastor Sørensen's Menighed eller Modstandere, at sige et Par Ord i denne Sag, da jeg ikke kan forstaa, hvorfor de bliver ved at forfølge og chikanere Pastor Sørensen paa den Raade, som det er, da jeg ikke kan indse, at Pastor Sørensen har gjort andet, end hvad han kan forsvare for sin Gud og Menighed, og den Mening maa Provsteretten vel ogsaa være kommen til, siden den har frikendt ham.

De skriver, at det er ganske umuligt at tænke sig, at han fortrøster sig til at blive i sit Embede og saaledes være Aarsag til Splittelse og ved sin Klamen til sit Embede vise, at han sætter Hensynet til sig selv over Hensynet til Menigheden. Det kan jeg aldeles ikke indse. Det vilde have været forfærdeligt fejgt af Pastor S. at forlade sin Kirke og Menighed, som stoler paa ham, og som ærer og holder af ham baade som Menneske og Præst. Hvis det ærede Udvalg med Tilhængere ikke synes, de kan bringe over deres Hjærte og Samvittighed at have Pastor Sørensen til Sjælesørger, saa synes jeg, at de i Stedet for vedblivende at fortrædige Manden og sætte Splid og Spektakel, kunde, om ikke just forlade Skaarup, dertil har d'Hrr. vel deres Embeder og Stillinger for kært, saa dog søge til en Nabopræst. Der er dog flere gode Præster lige i Nærheden. Det var i alt Fald kønneret kristeligt saa vel som menneskeligt set, saa tror jeg ogsaa, at Splittelsen i Skaarup vilde ophøre af sig selv.

—n.

Til
 det ærede Udvalg for Afholdelse
 af særlige Gudstjenester
 i Skaarup.

Tillad en uden for staaende, som hverken hører til Pastor Sørensen's Menighed eller Modstandere, at sige et Par Ord i denne Sag, da jeg ikke kan forstaa, hvorfor de bliver ved at forfølge og chikanere Pastor Sørensen paa den maade, som sket er, da jeg ikke kan indse, at Pastor Sørensen har gjort andet, end hvad han kan forsvare for sin Gud og Menighed, og den Mening maa Provsteretten vel ogsaa være kommen til, siden den har frikendt ham.

De skriver, at det er ganske umuligt at tænke sig, at han fortrøster sig til at blive i sit Embede og saaledes være Aarsag til Splittelse og ved sin Klamen til sit Embede vise, at han sætter Hensynet til sig selv over Hensynet til Menigheden. Det kan jeg aldeles ikke indse. Det vilde have været forfærdeligt fejgt af Pastor S. at forlade sin Kirke og Menighed, som stoler paa ham, og som ærer og holder af ham baade som Menneske og Præst. Hvis det ærede Udvalg med Tilhængere ikke synes, de kan bringe over deres Hjærte og Samvittighed at have Pastor Sørensen til Sjælesørger, saa synes jeg, at de i stedet for vedblivende at fortrædige Manden og sætte Splid og Spektakel, kunde, om ikke just forlade Skaarup, dertil har d'Hrr. vel deres Embeder og Stillinger for kært, saa dog søge til en Nabopræst. Der er dog flere gode Præster lige i Nærheden. Det var i alt Fald kønneret kristeligt saa vel som menneskeligt set, saa tror jeg ogsaa, at splittelsen i Skaarup vilde ophøre af sig selv.

-n.

Bræstesagen i Skaarup.

Udvalget for Afholdelse af lærige Gudstjenester i Skaarup har i de her-værende Blade følt sig kaldet til at tale om Misforstaaelser i Anledning af Provsteretsdommen, skønt der næppe er et eneste Menneske, der har misforstaaet denne Dom uden netop det ærede Udvalg, og vist næppe et eneste Menneske, der ikke har forstaaet den rigtig uden netop samme Udvalg.

Den afsagte Provsteretsdom er nemlig af den Beskaffenhed, at den ikke kan give nogen som helst Anledning til Misforstaaelse. Den frikender Pastor Sørensen fuldstændig, og dette kan der selvfølgelig ikke tages Fejl af. Det kan derfor kun beklages, at Udvalgets Opfattelse er saa ringe, at det ikke fatter det, andre Mennesker har saa faare let ved at forstaa.

Udvalgets Forhold til det mulige og umulige er af samme uheldige Beskaffenhed, som dets Forhold til det soleklare.

Noget, om hvis Mulighed ingen kan tvivle, ja som endog er en haandgribelig Kendsgerning, transporterer Udvalget uden videre over i det umuliges Verden.

Det meget ærede Udvalg skriver nemlig, at det er „dog ganske umuligt at tænke sig, at han (Pastor S.), naar han ser, hvilken Splittelse hans Færd bevirker, dog fortrøster sig til at blive i sit Embede, og saaledes vedblivende være Aarsag til fortsat Splittelse.“

Selvfølgelig bliver Pastor Sørensen i sit Embede. Han har jo ikke forjet sig paa nogen Maade, det siger Provsteretsdommen med flere Ord. Pastor Sørensen er desuden knyttet til den overvejende Part af sin Menighed med stærkere Baand end de fleste andre Præster, og derfor har han de mest haandgribelige Beviser.

Præstesagen i Skaarup.

Udvalget for Afholdelse af særlige Gudstjenester i Skaarup har i de her-værende Blade følt sig kaldet til at tale om Misforstaaelser i Anledning af Provsteretsdommen, skønt der næppe er et eneste Menneske, der har misforstaaet denne Dom uden netop det ærede Udvalg, og vist næppe et eneste Menneske, der ikke har forstaaet den rigtig uden netop samme Udvalg.

Den afsagte Provsteretsdom er nemlig af den Beskaffenhed, at den ikke kan give nogen som helst Anledning til Misforstaaelse. Den frikender Pastor Sørensen fuldstændig, og dette kan der selvfølgelig ikke tages Fejl af. Det kan derfor kun beklages, at det ikke fatter det, andre Mennesker har salig saare let ved at forstaa.

Udvalgets Forhold til det mulige og umulige er af samme uheldige Beskaffenhed, som dets Forhold til det soleklare.

Noget, om hvis Mulighed ingen kan tvivle, ja som endog er en haandgribelig Kendsgerning, transporterer Udvalget uden videre over i det umuliges Verden.

Det meget ærede Udvalg skriver nemlig, at det er „dog ganske umuligt at tænke sig, at han (Pastor S.), naar han ser, hvilken Splittelse hans Færd bevirker, dog fortrøster sig til at blive i sit Embede, og saaledes vedblivende være Aarsag til fortsat Splittelse.“

Selvfølgelig bliver Pastor Sørensen i sit Embede. Han har jo ikke forset sig paa nogen maade, det siger Provsteretsdommen med flere Ord. Pastor Sørensen er desuden knyttet til den overvejende Part af sin Menighed med stærkere Baand end de fleste andre Præster, og derfor har han de mest haandgribelige Beviser.

Fortsættes>>

Det ærede Udvalg kan dog ikke have glemmt, at ca. 800 af Menighedens Medlemmer, altsaa omtrent de 9/10 af den, gennem en Adresse til Ministeriet og Biskoppen har udtalt deres inderlige Ønske om netop at beholde Pastor S. som Præst i Skaarup.

Hvis Pastor S. skulde forlade sit Embede, saa skulde det udelukkende være for at føje den ringe Part af Sognets Beboere, som Udvalget repræsenterer; men enhver vil dog indrømme, at dette vilde være for meget forlangt, og selv om det skete, kan man jo ikke være sikker paa, at det Udvalg med sit lille Følge, der nu har splittet sig ud fra den store Menighed i Skaarup, ikke vedblivende vilde fortsætte det splittende Arbejde, hvori det nu har adskillig Øvelse.

Det er nemlig ikke givet, at selv om der kom en anden Sognepræst til Skaarup, at denne vilde behage d'Hrr. for de særlige Gudstjenester, og saa var man jo lige vidt.

Det forekommer os, at hvis d'Hrr. for de særlige Gudstjenester for Alvor vilde bort fra Splittelsen, saa kunde de meget nemt komme det. Det beror jo fuldstændig paa dem selv. Bare Udvalget nedlægger sit Hverv, som det alligevel sikkert ingen Glæde eller Tilfredsstillelse har af, saa er der neppe nogen, der mere kan øjne Splittelse i Skaarup Menighed.

Eller ogsaa burde Udvalget med Tilhængere lade Pastor Sørensen og os, der slutter sig til ham, være i Fred, og saa i Stilhed glæde sig over de Præster, som ingen kan eller vil forhindre i at prædike for dem i Skaarup.

Naar de imidlertid er tilfreds med at lade sig betjene af Præster, der lyser Velsignelse over fraskilte, der gifter sig, saa forekommer det os for øvrigt, at de for deres egen Skyld gjorde bedst i at tie stille med deres Forargelse over det skete i Skaarup, thi under disse Omstændigheder kan det kun falde jævnt tænkende Mennesker vanskeligt at tage deres Forargelse alvorligt. Hvis de mente det saa alvorligt, som de lader, maatte de nødvendigvis danne en Sekt uden for Folkekirken, inden for hvilken det var forbudt Ægtefolk at skilles og fraskilte at tage til Ægte.

Det ærede Udvalg kan dog ikke have glemmt, at ca. 800 af Menighedens Medlemmer, altsaa omtrent 9/10 af den, gennem en Adresse til Ministeriet og Biskoppen har udtalt deres inderlige Ønske om netop at beholde Pastor S. som præst i Skaarup.

Hvis Pastor S. skulde forlade sit Embede, saa skulde det udelukkende være for at føje den ringe Part af Sognets Beboere, som Udvalget repræsenterer; men enhver vil dog indrømme, at dette ville være for meget forlangt, og selv om det skete, kan man jo ikke være sikker paa, at det Udvalg med sit lille Følge, der nu har splittet sig ud fra den store Menighed i Skaarup, ikke vedblivende vilde fortsætte det splittende Arbejde, hvori det nu har adskillig Øvelse.

Det er nemlig ikke givet, at selv om der kom en anden Sognepræst til Skaarup, at denne ville behage d'Hrr. for de særlige Gudstjenester, og saa var man jo lige vidt.

Det forekommer os, at hvis d'Hrr. for de særlige Gudstjenester for Alvor vilde bort fra Splittelsen, saa kunde de meget nemt komme det. Det beror jo fuldstændig paa dem selv. Bare Udvalget nedlægger sit Hverv, som det alligevel sikkert ingen Glæde eller Tilfredsstillelse har af, saa er der neppe nogen, der mere kan øjne Splittelse i Skaarup Menighed.

Eller ogsaa burde Udvalget med Tilhængere lade Pastor Sørensen og os, der slutter sig til ham, være i Fred, og saa i Stilhed glæde sig over de Præster, som ingen kan eller vil forhindre i at prædike for dem i Skaarup.

Naar de imidlertid er tilfreds med at lade sig betjene af Præster, der lyser Velsignelse over fraskilte, der gifter sig, saa forekommer det os for øvrigt, at de for deres egen Skyld gjorde bedst i at tie stille med deres Forargelse over det skete i Skaarup, thi under disse Omstændigheder kan det kun falde jævnt tænkende Mennesker vanskeligt at tage deres Forargelse alvorligt. Hvis de mente det saa alvorligt, som de lader, maatte de nødvendigvis danne en Sekt uden for Folkekirken, inden for hvilken det var forbudt Ægtefolk at skilles og fraskilte at tage til Ægte.

Svendborg, den 6. Februar.

Skaarupsagen for Landemoderetten. Pastor Sørensen, Skaarup, er tilsagt til at møde for Landemoderetten den 25. ds. i Odense.

Landemoderetten bestaar i F. „Fs. Stiftst.“ af Stiftamtmanden og Biskoppen med Stiftsprovsten som Protokolfører og 2 Præster som Vidner.

Ved Rettens første Møde vil Overretssagfører Gram, Odense, som beskikket Aktor i nærværende Sag fremkomme med sit Indlæg. Defensionen vil enten blive ført af Pastor Sørensen selv eller af den af ham valgte Defensor, der for Provsteretten var Højesteretsagfører Asmussen.

Svendborg Avis, 6. februar 1908.

Svendborg, den 6. Februar.

Skaarupsagen for Landemoderetten. Pastor Sørensen, Skaarup, er tilsagt til at møde for Landemoderettet den 25. ds. i Odense.

Landemoderetten bestaar i F. „Fs. Stiftst.“ af Stiftamtmanden og Biskoppen med Stiftsprovsten som Protokolfører og 2 Præster som Vidner.

Ved Rettens første Møde vil Overretssagfører Gram, Odense, som beskikket Aktor i nærværende Sag fremkomme med sit Indlæg. Defensionen vil enten blive ført af Pastor Sørensen selv eller af den af ham valgte Defensor, der for Provsteretten var Højesteretsagfører Asmussen.

Renskrift.

Skaarup-Affæren.

I Følge „Fyns Venstrebl.“ af 7 ds. har Forstander Klingemann, Skaarup Statsseminarium, til en Medarbejder ved nævnte Blad bl. a. udtalt, at han (Forstanderen) ikke havde underskrevet paa nogen Klage over Pastor Sørensen her, og i det hele ikke var Deltager i Bevægelsen mod Pastor S.

Hr. Klingemanns Hukommelse maa imidlertid her have svigtet ham, idet det er en Kendsgerning nu, at Forstander K., straks efter at Pastor Sørensen havde holdt Bryllup, indsendte en motiveret Klage til Biskop Balslev om Pastor S og deri bad Bispen afskedige Pastor S. Hr. Klingemanns smukt motiverede Klage over Pastor S findes blandt de Papirer, der har været forelagt Provsteretten.

Svovledes tør nu Hr. Klingemann paastaa efter dette heldigvis mislykkede Forsøg paa at faa en Mand gjort brødløs, en Præst fjærnet fra den Menighed, som i saa overvejende Grad sætter Pris paa ham baade som Præst og Menneske, at han ikke har sat sit Navn under nogen Klage over Pastor S.

Skaarup-Affæren.

--

I følge „Fyns Venstrebl.“ af 7 ds. har Forstander Klingemann, Skaarup Statsseminarium, til en Medarbejder ved nævnte Blad bl. a. udtalt, at han (Forstanderen) ikke havde underskrevet paa nogen Klage over Pastor Sørensen der, og i det hele ikke var Deltager i Bevægelsen mod Pastor S.

Hr. Klingemanns Hukommelse maa imidlertid her have svigtet ham, idet det er en Kendsgerning nu, at Forstander K., straks efter at Pastor Sørensen havde holdt Bryllup, indsendte en motiveret Klage til Biskop Balslev om Pastor S og deri bad Bispen afskedige Pastor S. Hr. Klingemanns smukt motiverede Klage over Pastor S findes blandt de Papirer, der har været forelagt Provsteretten.

Hvorledes tør nu Hr. Klingemann paastaa efter dette heldigvis mislykkede Forsøg paa at faa en Mand gjort brødløs, en Præst fjærnet fra den Menighed, som i saa overvejende Grad sætter Pris paa ham baade som Præst og Menneske, at han ikke har sat sit Navn under nogen Klage over Pastor S.

Fortsættes>

Forklaringen herpaa kan kun være den, at Hr. Klingemann har tænkt sig, at hans Klage laa vel forvaret for Offentligheden hos Fyns Biskop. Naar Hr. Klingemann skal ikke kunne sno sig fra, at han har Æren for den „Storm i et Glas Vand“, som Bevægelsen mod Pastor S. er her i Sognet. Er det ikke underligt, at Hr. Klingemann, som forlanger Præsten afsat, desuagtet lader sine faatallige Tilhængere bente Pastor Sørensen til de hos dem forefaldende kirkelige Forretninger (Begravelse, Barnedaab), trods det, at Hr. Klingemann har formaaet Pastor Larsen, Egense, til at afholde Guds-tjeneste her; burde Pastor S. ikke have Lov at besørge disse kirkelige Forretninger ogsaa? Naar Hr. Klingemann anser Pastor S. for uværdig til at være Præst, hvorledes kan han saa forsvare at lade sine Tilhængere betjene sig af samme? Dette synes at være uforstaaeligt. Det er ogsaa temmelig uforstaaeligt, at Pastor Larsen, Egense, vil lade sig bruge til at sætte Splid, eller rettere give det Udseende af Splid i Skaarup Menighed.

Det er ganske vist bekendt, at Pastor Larsen som Grund til sit Komme her angiver Indflydelse af højere Magter; men alle her i Skaarup er lige saa klar over, at de højere Magter i dette Tilfælde er Hr. Klingemann.

J. S.

Forklaringen herpaa kan kun være den, at Hr. Klingemann har tænkt sig, at hans Klage saa vel forvaret for Offentligheden hos Fyns Biskop B. J. Hr. Klingemann skal ikke kunne sno sig fra, at han har Æren for den „Storm i et Glas Vand“, som Bevægelsen mod Pastor S. er her i Sognet. Er det ikke underligt, at Hr. Klingemann, som forlanger Præsten afsat, desuagtet lader sine faatallige Tilhængere benytte Pastor Sørensen til de hos dem forefaldende kirkelige Forretninger (Begravelse, Barnedaab), trods, at Hr. Klingemann har formaaet Pastor Larsen, Egense til at afholde Guds-tjeneste her; burde Pastor L. ikke have Lov at besørge disse kirkelige Forretninger ogsaa? Naar Hr. Klingemann anser Pastor S. for uværdig til at være Præst, hvorledes kan han saa forsvare at lade sine Tilhængere betjene sig af samme? Dette synes at være uforstaaeligt. Det er ogsaa temmelig uforstaaeligt, at Pastor Larsen, Egense, vil lade sig bruge til at sætte Splid, eller rettere give det Udseende af Splid i Skaarup Menighed.

Det er ganske vist bekendt, at Pastor Larsen som Grund til sit Komme her angiver Indflydelse af højere Magter; men alle her i Skaarup er lige saa klar over, at de højere Magter i dette Tilfælde er Hr. Klingemann.

J. S.

Svendborg Avis, 15. februar 1908.

Renskrift.

J. F. Klingemann.

Provstesagen

mod
Pastor Sørensen, Skaarup

—:—

I et af de senere Numre af „Kristel. Dagblad“ har staaet en Artikel angaaende ovennævnte Sag, hvori det berettes, at det gejstlige Medlem af Provsteretten, Provst Olrik, har afgivet et fældende Votum, og at alene den Omstændighed, at Rettens verdslige Medlem, Herredsfoged Thiele, var den ældste af de to, havde ført til Præstens Frifindelse. Vi har ladet forhøre hos Retsskriveren, Justitsraad Knudsen, som paa given Anledning har udtalt, at Provsteretsdommen uden noget Separatvotum er underskrevet af begge Rettens Medlemmer.

„Kristeligt Dagblad“s Meddelelse er altsaa greben ganske ud af Luften, thi det er jo en ligefrem Fornærmelse mod Provst Olrik at tro, at han skulde have udtalt sig om de ved Dommens Affattelse førte Forhandlinger paa en saadan Maade, at det kan opfattes som et dissentierende Votum, naar han dog endte med at vedtage og underskrive Dommen sans phrase. Det er neppe heller sandsynligt, at Provsten

Præstesagen

mod

Pastor Sørensen, Skaarup

--:--

I et af de senere Numre af „Kristel. Dagblad“ har staaet en Artikel angaaende ovennævnte Sag, hvori det berettes, at det gejstlige Medlem af Provsteretten, Provst Olrik, har afgivet et fældende Votum, og at alene den Omstændighed, at Rettens verdslige Medlem, Herredsfoged Thiele, var den ældste af de to, havde ført til Præstens Frifindelse. Vi har ladet forhøre hos Retsskriveren, Justitsraad Knudsen, som paa given Anledning har udtalt, at Provsteretsdommen uden noget Separatvotum er underskrevet af begge Rettens Medlemmer.

„Kristeligt Dagblad“s Meddelelse er altsaa greben ganske ud af Luften, thi det er jo en ligefrem Fornærmelse mod Provst Olrik at tro, at han skulde have udtalt sig om de ved Dommens Affattelse førte Forhandlinger paa en saadan Maade, at det kan opfattes som et dissentierende Votum, naar han dog endte med at vedtage og underskrive Dommen sans Phrase. Det er neppe heller sandsynligt, at Provsten

Fortsættes>>

senere skulde have udtalt sig paa en saadan Maade, at nogen kan faa den Opfattelse, at han ikke billigede den af ham afgivne Dom.

Det kan altsaa heraf sluttes, at det gudfrygtige Blad ogsaa giver sig af med at vække Sensation, for ikke at sige noget værre.

Nu gaar Sagen jo til Landemodet, der beklædes af Stiftamtmanden og Biskoppen over Fyns Stift. Hvis det kunde antages, at det gejstlige og det verdslige Element her havde hver sin Opfattelse, vilde ogsaa her en Frifindelse blive Følgen, idet Stiftsamtmand Kmh. de Jorguseres staar over alle Biskopperne i Rangen alene med Undtagelse af Sjællands Biskop, med hvem han staar lige i Rangen. Denne sidste kan neppe formodes at skulle komme til at faa Sæde i Landemodet, selv om Fyns Biskop skulde føle sig faa kunden ved sin Optræden forud for Sagen, at han veg sit Sæde. Noget andet er, at et dissenterende Votum til Landemodets Dom kan være en Grund mere til at lade Højesteret faa det sidste Ord. For Pastor Sørensen kan det vistnok kun være tilfredsstillende, at Sagen kommer til at passere gennem alle 3 Instanser. Det var da tænkeligt, at al den Larm, som den meget lille Klike af ihærdige Modstandere baade før og efter Provsteretsdommen har foraarsaget, endelig maa forstumme. Det er heller ikke usandsynligt, at de mindre heldige

Udtryk i Provsteretsdommens Præmisses om "beklagelig Splittelse i hans Menighed" og "navnlig vil gøre Udførelsen af visse præstelige Forretninger med tilbørlig Avtoritet umulige eller dog vanskelige for taltale" vil forsvinde for mere afklarede Udtalelser, saaledes at Fanatikerne ogsaa vil komme til at savne dette Holdepunkt for deres Agitation.

senere skulde have udtalt sig paa en saadan Maade, at nogen kan faa den Opfattelse, at han ikke billigede den af ham afgivne Dom.

Det kan altsaa heraf sluttes, at det gudfrygtige Blad ogsaa giver sig af med at vække Sensation, for ikke at sige noget værre.

Nu gaar Sagen jo til Landemodet, der beklædes af Stiftamtmanden og Biskoppen over Fyns Stift. Hvis det kunde antages, at det gejstlige og det verdslige Element her havde hver sin Opfattelse, vilde ogsaa her en Frifindelse blive Følgen, idet Stiftsamtmand Kmh. de Jorguseres staar over alle Biskopper i Rangen alene med Undtagelse af Sjællands Biskop, med hvem han staar lige i Rangen. Denne sidste kan næppe formodes at skulle komme til at faa Sæde i Landemodet, selv om Fyns Biskop skulde føle sig faa bunden ved sin Optræden forud for Sagen, at han veg sit Sæde. Noget andet er, at et dissenterende Votum til Landemodets Dom kan være en Grund mere til at lade Højesteret faa det sidste Ord. For Pastor Sørensen kan det vistnok kun være tilfredsstillende, at Sagen kommer til at passere gennem alle 3 Instanser. Det var da tænkeligt, at al den Larm, som den meget lille Klike af ihærdige Modstandere baade før og efter Provsteretsdommen har foraarsaget, endelig maa forstumme. Det er heller ikke usandsynligt, at de mindre heldige

Udtryk i Provsteretsdommens Præmisses om "beklagelig Splittelse i hans Menighed" og "navnlig vil gøre Udførelsen af visse præstelige Forretninger med tilbørlig Avtoritet umulige eller dog vanskelige for taltale" vil forsvinde for mere afklarede Udtalelser, saaledes at Fanatikerne ogsaa vil komme til at savne dette Holdepunkt for deres Agitation.

I kristelige kredse (*læs: Indre Mission*) m. fl. er man ikke tilfreds med provsterettens frifindelse af pastor Sørensen. Desuden er der i Kultusministeriet et ønske om, at sagen skal prøves i hele det tilgængelige retssystem.

Man appellerer derfor sagen til "Landemødet", som bl.a. fungerer som en gejstlig domstol, der er ankeinstans for afgørelser i provsteretterne.

Sagen er fastsat til behandling på Landemødet i Odense den 25. februar 1908.

Som nedenstående avisreferat beretter, blev mødet kortvarigt og sagen udsættes til næste møde den 7. april 1908.

Referatet redegør ligeledes for personsammensætningen af Landemødet, ligesom det fremgår, at Biskop Balslev trækker sig fra udvalget, da han skønnes inhabil på grund af hans tidligere engagement i sagen.

Landemoderettens Møde i Eftermiddag fandt Sted Kl. 1 i Konsistoriesalen ved St. Knuds Kirke.

Tilstede var foruden Rettens Medlemmer — Stiftamtmand, Kammerherre *Jonquières* og Biskop *Balslev* — Stiftsprovst *Lützhøft* som Protokolfører og Sognepræsterne *Lange* og *Rud*, Odense, som Vidner samt den beskikkede Aktor, Overretssagfører *Gram*, Odense, og endelig Sognepræst *Sørensen*, Skaarup.

I Mødet, der var ganske kortvarigt, *veg* Biskop *Balslev* sit Sæde.

Iøvrigt fremlagde Aktor sit Indlæg, og Pastor Sørensen, der selv sørger for Defensoratet (for Provsteretten Højesteretssagfører *Asmussen*) tog Henstand i 6 Uger.

Landemoderettens næste Møde holdes den 7de April.

Landemoderettens Møde i Eftermiddag fandt sted Kl. 1 i Konsistoriesalen ved Sct. Knuds Kirke.

Tilstede var foruden Rettens Medlemmer -- Stiftamtmand, Kammerherre *Jonquières* og Biskop *Balslev* -- Stiftsprovst *Lützhøft* som Protokolfører og Sognepræsterne *Lange* og *Rud*, Odense som Vidner samt den beskikkede Aktor, Overretssagfører *Gram*, Odense, og endelig Sognepræst *Sørensen*, Skaarup.

I Mødet, der var ganske kortvarigt, *veg* Biskop *Balslev* sit Sæde.

Iøvrigt fremlagde Aktor sit Indlæg, og Pastor Sørensen, der selv sørger for Defensoratet (for Provsteretten Højesteretssagfører *Asmussen*) tog Henstand i 6 Uger.

Landemoderettens næste Møde holdes den 7de April.

Fyens Stiftstidende, 25. februar 1808.

Renskrift.

Biskop Balslev bekræfter overfor „Polit.“, at han vil vige sit Sæde i Landemodet, naar dette skal dømme i Sagen mod Pastor Sørensen i Skaarup, dog kun for saa vidt Ministeriet bestikker ham en gejstlig Stedfortræder. Biskoppen mener, at Stiftsprovst Lützhøft vil blive udnævnt hertil.

Aarhus Amtstidende, 25. februar 1908.

Biskop Balslev bekræfter overfor „Politik.“, at han vil vige sit Sæde i Landemodet, naar dette skal dømme i Sagen mod Pastor Sørensen i Skaarup, dog kun for saa vidt Ministeriet beskikker ham en gejstlig Stedfortræder. Biskoppen mener, at Stiftsprovst Lützhøft vil blive udnævnt hertil.

Renskrift.

Svendborg, den 9. Marts.
Skaarup-Sagen. Odense. Efter at Biskop Balslev har vejet sit Sæde i Landemoderetten, der skal paadømme Sagen mod Pastor Sørensen, Skaarup, har Ministeriet nu i Folge „Fs. Stt.“ bestillet Stiftsprovst Lützhøft, Odense, til at indtræde i Retten i Biskoppens Sted.

Svendborg Avis, 9. marts 1908.

Svendborg, den 9. Marts.
Skaarup-Sagen. Odense. Efter at Biskop Balslev har vejet sit Sæde i Landemoderetten, der skal paadømme Sagen mod Pastor Sørensen, Skaarup, har Ministeriet nu i følge „Fs. Stt.“ beskikket Stiftsprovst Lützhøft, Odense, til at indtræde i Retten i Biskoppens Sted.

Renskrift.

Odense den 7. April
Skaarupsagen for Landemoderetten.
Fyens Stifts Landemoderet afholdt i Eftermiddag Kl. 1 sit andet Retsmøde i Sagen mod Sognepræst Sørensen, Skaarup — Rettens første Møde, efterat Stiftsprovst Lützhøft er indtraadt som dens Medlem istedetfor Biskop Balslev.
I Mødet fremlagde Pastor Sørensen sin Defensors, Højesterets-sagfører Asmussens, Indlæg, hvorefter Aktor, Overretssagfører Gram, tog Udsættelse i 4 Uger.
Næste Retsmøde holdes den 5te Maj.

Fyens Stiftstidende, 7. april 1908.

Odense den 7. April
Skaarupsagen for Landemoderetten.
Fyens Stifts Landemoderet afholdt i Eftermiddag Kl. 1 sit andet Retsmøde i Sagen mod Sognepræst Sørensen, Skaarup -- Rettens første Møde, efterat Stiftsprovst Lützhøft er indtraadt som dens Medlem istedetfor Biskop Balslev.
I Mødet fremlagde Pastor Sørensen sin Defensors, Højesterets-sagfører Asmussens, Indlæg, hvorefter Aktor, Overretssagfører Gram, tog Udsættelse i 4 Uger.
Næste Retsmøde holdes den 5te Maj.

Renskrift.

Skaarupsagen.

Landemoderettens 3die Møde i Sagen mod Sognepræst *Sørensen*, Skaarup, afholdtes i Eftermiddag Kl. 1 i Konsistoriesalen ved St. Knuds Kirke.

I Mødet afgav Aktor, Overretssagfører *Gram*, Odense, et Indlæg, og Pastor *Sørensen*, der selv var mødt, henholdt sig til sine tidligere Indlæg, hvorefter Sagen optoges til Doms.

Fyens Stiftstidende, 5. maj 1908.

Skaarupsagen.

Landemoderettens 3die Møde i Sagen mod Sognepræst *Sørensen*, Skaarup, afholdtes i Eftermiddag Kl. 1 i Konsistoriesalen ved St. Knuds Kirke.

I Mødet afgav Aktor, Overretssagfører *Gram*, Odense, et Indlæg, og Pastor *Sørensen*, der selv var mødt, henholdt sig til sine tidligere Indlæg, hvorefter Sagen optoges til Doms.

Renskrift.

Så blev dommen i Landemoderetten afsagt:

Landemoderetten frifandt Pastor Sørensen. Fyns Stifts Landemoderet har i Dag stadfæstet Provsterettens Frifindelsesdom i Sagen mod Pastor Sørensen, Skaarup. Det udtales i Præmisserne, at Spørgsmaalet om Betydningen og Virkningen af den ved Tiltaltes Skridt flydende Hinder for ham i hans Præstevirksomhed henhører under Administrationens Afgørelser.

Middelfart Venstreblad, 16. juni 1908.

Landemoderetten frifandt Pastor Sørensen. Fyns Stifts Landemoderet har i Dag stadfæstet Provsterettens Frifindelsesdom i Sagen mod Pastor Sørensen, Skaarup. Det udtales i Præmisserne, at Spørgsmaalet om Betydningen og Virkningen af den ved Tiltaltes Skridt flydende Hinder for ham i hans Præstevirksomhed henhører under Administrationens Afgørelser.

Renskrift.

Skaarupsagen.

Landemoderettens Dom.

Fyens Stifts Landemoderet har i Eftermiddag Kl. 1 afsagt Dom i Sagen mod Sognepræst *Sørensen*, Skaarup.

Landemoderetten, hvori Stiftsprovst Lützhøft som bekendt er indtraadt, efterat Biskop Balslev

har vejet sit Sæde, har *stadfæstet* Provsteretsdommen, ved hvilken Pastor *Sørensen* *frifandtes*.

I Salær for Landemodet tillægges der Overretssagfører Gram 100 Kr., der udredes af det Offentlige.

Det hedder i Dommens Præmisses:

Landemodet maa med Provsteretten være enig i, at Tiltaltes Benyttelse af den ham meddelte allerhøjeste Tilladelse til at indgaa nyt Ægteskab ikke kan betragtes som en Handling, der kan paadrage ham Strafansvar hverken efter D. L. 2-11-1 eller nogen anden Lovbestemmelse, hvorved bemærkes, at Spørgsmaalet om Betydningen og Virkningen af den Hinder, der er opstaaet eller vil opstaa for Tiltalte i hans Virksomhed som Præst i Folkekirken som Følge af det af ham foretagne Skridt, henhører under Administrationens Afgjørelse.

Som Følge heraf maa det billiges, at Tiltalte ved Provsteretten er frifunden, og da Dommens Bestemmelse om Aktionens Omkostninger, som er paalagte det Offentlige, ligeledes tiltrædes, vil den indankede Dom være at stadfæste, hvorhos der i Salær tillægges Aktor for Landemodet, Overretssagfører Gram, 100 Kr., der udredes af det Offentlige. Tiltalte har selv draget Omsorg for sit Forsvar.

Sagens Behandling i første Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

Skaarupsagen.

Landemoderettens Dom.

Fyens Stifts Landemoderet har i Eftermiddag Kl. 1 afsagt Dom i Sagen mod Sognepræst *Sørensen*, Skaarup.

Landemoderetten, hvori Stiftsprovst Lützhøft som bekendt er indtraadt, efterat Biskop Balslev

har vejet sit Sæde, har *stadfæstet* Provsteretsdommen, ved hvilken Pastor *Sørensen* *frifandtes*.

I Salær for Landemodet tillægges der Overretssagfører Gram 100 Kr., der udredes af det Offentlige.

Det hedder i Dommens Præmisses:

Landemodet maa med Provsteretten være enig i, at Tiltaltes Benyttelse af den ham meddelte allerhøjeste Tilladelse til at indgaa nyt Ægteskab ikke kan betragtes som en Handling, der kan paadrage ham Strafansvar, hverken efter D. L. 2-11-1 eller nogen anden Lovbestemmelse, hvorved bemærkes, at Spørgsmaalet om Betydningen og Virkningen af den Hinder, der er opstaaet eller vil opstaa for Tiltalte i hans Virksomhed som Præst i Folkekirken som følge af det af ham foretagne Skridt, henhører under Administrationens Afgjørelse.

Som Følge heraf maa det billiges, at Tiltalte ved Provsteretten er frifunden, og da Dommens Bestemmelse om Aktionens Omkostninger, som er paalagte det Offentlige, ligeledes tiltrædes, vil den indankede Dom være at stadfæste, hvorhos der i Salær tillægges Aktor for Landemodet, Overretssagfører Gram, 100 Kr., der udredes af det Offentlige. Tiltalte har selv draget Omsorg for sit Forsvar.

Sagens Behandling i første Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

Sagens afgørelse omtales også i "Jyllandsposten".

Som det ses af artiklens "lay-out", har denne avis sammen med ganske få andre (bl.a. også "Fyens Stiftstidende") på dette tidspunkt sagt farvel til "De krøllede bogstaver".

Derfor er denne artikel ikke renskrevet, da det må skønnes, at den er let-læselig.

Skaarup-Sagen.

Pastor Sørensen frifindes af
Landemoderetten,

Privattelegram.

6 Odense, 16. Juni.

I Sagen mod Sognepræst Sørensen i Skaarup har Fyns Stifts Landemoderet, hvori Stiftsprovst Lützhoft er indtrædt, efterat Biskoppen havde været sit Sæde, i Eftermiddag afsagt Dom.

Provsterettens (Provst Olrik og Herredsfoged Thiele) Frifindelsesdom gik ud paa, at medens Tiltalte findes at have udvist et Forhold, der maa siges at være egnet til at fremkalde en beklagelig Splittelse i Menigheden og at vanskeliggjøre visse præstelige Handlinger og Forretninger, findes hans Handling ikke at kunne pådrage ham Strafansvar.

Landemoderetsdommen stadfæster Frifindelsesdommen og pålægger det Offentlige at udrede Salær, 100 Kr., til Aktor for Landemodet, Overretssagfører Gram i Odense. (Tiltalte har selv draget Omsorg for sit Forsvar.)

Det hedder i Dommens Premisser bl. A.: Landemodet man med Provsteretten være enig i, at Tiltaltes Benyttelse af den ham meddelte allerhøjeste Tilladelse til at indgaa nyt Ægteskab ikke kan betragtes som en Handling, der kan pådrage ham Strafansvar hverken efter D. L. 2—11—1 eller nogen anden Lovbestemmelse, hvorved bemærkes, at Spørgsmålet om Betydningen og Virkningen af den Hinder, der er opstaaet eller vil opstaa for Tiltalte i hans Virksomhed som Præst i Folkekirken som Folge af det af ham foretagne Skridt henhører under Administrationens Afgjørelse.

Gjennem de sidste Linier holdes altsaa en Udvej aaben for Afskedigelse ad administrativ Vej.

Biskoppen suspenderede, som det vil erindres, i sin Tid Pastor Sørensen. Ministeriet hævede senere Suspensionen, og begjærede Sagens Forhold undersøgte ved en Provsteret, dekreterede Aktion og indankede sluttelig Provsteretsdommen.

Pastor Sørensen var mødt og påbørte Dommens Oplæsning. Han erklærede, at han frafaldt Dommens formelige Forkyndelse og at han for sit Vedkommende ikke begjærede Dommen appelleret.

Jyllandsposten, 17. juni 1908.

. Skaarup-Sagen. Odense, 16de Juni. I Landemoderrettens Dom i Skaarupsagen udtales bl. a.: Landemodet maa med Provsteretten være enig i, at tiltaltes Benyttelse af den ham meddelte allerhøjeste Tilladelse til at indgaa nyt Ægteskab ikke kan betragtes som en Handling, der kan paadrage ham Strafansvar, hverken efter danske Lov 2—11—1 eller nogen anden Bestemmelse, hvorved det bemærkes, at Spørgsmaalet om Betydning og Virkning af den Hinder, der er opstaaet eller vil opstaa for tiltalte i hans Virksomhed som Præst i Folkekirken som Følge af det af ham foretagne Skridt, henhører under Administrationens Afgørelse. Som Følge heraf maa det billiges, at tiltalte ved Provsteretten er frifunden og da Dommens Bestemmelse om Aktionens Omkostninger som er paalagt det offentlige ligeledes tiltrædes, vil den indankede Dom være at stadfæste, hvorhos der i Salær tillægges Aktor for Landemodet, Overretssagfører Gram 100 Kr., der udredes af det offentlige. Tiltalte har selv draget Om-sorg for sit Forsvar.

Thi kendes for Ret:

„Provsteretsdommen bør v d Magt at stande; i Salær for Landemodet tillægges der Overretssagfører Gram 100 Kr., som udredes af det Offentlige.“

Pastor Sørensen var mødt og hørte Dommens Oplæsning; han erklærede at han frafaldt Dommens formelige Forkyndelse, og at han for sit Vedkommende ikke begærede Dommen appelleret.

Skaarup-Sagen. Odense, 16de Juni. I Landemoderrettens Dom i Skaarupsagen udtales bl.a.: Landemodet maa med Provsterettens være enig i, at tiltaltes Benyttelse af den ham meddelte allerhøjeste Tilladelse til at indgaa nyt Ægteskab ikke kan betragtes som en Handling, der kan paadrage ham Strafansvar, hverken efter danske Lov 2-11-1 eller nogen anden Bestemmelse, hvorved det bemærkes, at Spørgsmaalet om Betydning og Virkning af den hinder, der er opstaaet eller vil opstaa for tiltalte i hans Virksomhed som Præst i Folkekirken som Følge af det af ham foretagne Skridt, henhører under Administrationens Afgørelse. Som Følge heraf maa det billiges, at tiltalte ved Provsteretten er frifunden og da Dommens Bestemmelse om Aktionens Omkostninger som er paalagt det offentlige ligeledes tiltrædes, vil den indankede Dom være at stadfæste, hvorhos der i Salær tillægges Aktor for Landemodet, Overretssagfører Gram 100 Kr., der udredes af det offentlige. Tiltalte har selv draget Om-sorg for sit Forsvar.

Thi kendes for Ret:

„Provsteretsdommen bør ved Magt at stande; i Salær for Landemodet tillægges der Overretssagfører Gram 100 Kr., som udredes af det Offentlige.“

Pastor Sørensen var mødt og hørte Dommens Oplæsning; han erklærede at han frafaldt Dommens formelige Forkyndelse, og at han for sit Vedkommende ikke begærede Dommen appelleret.

Skaarup-Affæren.

Sagen mod Pastor Sørensen skal ikke appelleres.

Som vi tidligere har meddelt, betragtedes det som givet, at Sagen mod Pastor Sørensen i Skaarup af Kultusministeriet vilde blive forlangt appelleret helt til Højesteret. Som bekendt var det paa Ministeriets Foranledning, at Sagen apelleredes fra Provsteretten til Landemoderetten, og det sagdes med Bestemthed, at Biskop Rørdam, der som Kirkens „Primas“ er en Slags Konsulent for Ministeriet i den Slags Sager, vilde have en Højesteretsdom for at kunne have lovlig Præcedens at henvise til i lignende Tilfælde.

Efter at Landemoderetten i sine Præmisses har udtalt sig endnu tydeligere til Gunst for Pastor Sørensen end Provsteretten, har man formodentlig anset det for unødigt at fortsætte Sagen.

I hvert Fald forlyder det nu, at Sagen ikke vil blive appelleret videre.

Skaarup-Affæren.

Sagen mod Pastor Sørensen skal ikke Apelleres.

Som vi tidligere har meddelt, betragtes det som givet, at Sagen mod Pastor Sørensen i Skaarup af Kultusministeriet vilde blive forlangt appelleret helt til Højesteret. Som bekendt var det paa Ministeriets Foranledning, at Sagen apelleredes fra Provsteretten til Landemoderetten, og det sagdes med Bestemthed, at Biskop Rørdam, der som Kirkens „Primas“ er en slags Konsulent for Ministeriet i den Slags Sager, vilde have en Højesteretsdom for at kunne have lovlig Præcedens at henvise til i lignende Tilfælde.

Efter at Landemoderetten i sine Præmisses har udtalt sig endnu tydeligere til Gunst for Pastor Sørensen end Provsteretten, har man formodentlig anset det for unødigt at fortsætte Sagen.

I hvert fald forlyder det nu, at Sagen ikke vil blive appelleret videre.

Kultusministeriet har nu officielt meddelt Pastor Sørensen, at det ikke agter at appellere sagen mod ham til højesteret, da begge forudgående instanser har frikendt ham.

Pastor Sørensen, Skaarup.
Under 22. August har Kultusministeriet tilskrevet Pastor Sørensen, at det ikke finder Anledning til at appellere Sagen mod ham til Højesteret, da baade Provsteretten og Landemoderetten enstemmig har friunden ham.
Præstesagen fra Skaarup er saaledes nu endt med, at Pastor Sørensen er bleven fuldstændig frikendt af de gejstlige Retter, der har behandlet hans Sag.

Svendborg Avis 27. august 1908.

Pastor Sørensen, Skaarup.
Under 22. August har Kultusministeriet tilskrevet Pastor Sørensen, at det ikke finder Anledning til at appellere Sagen mod ham til Højesteret, da baade Provsteretten og Landemoderetten enstemmig har frifunden ham.

Præstesagen fra Skaarup er saaledes nu endt med, at Pastor Sørensen er bleven fuldstændig frikendt af de gejstlige Retter, der har behandlet hans Sag.

Renskrift.

At sagen ikke skal prøves ved en højere retsinstans behager bestemt ikke kristelige kredse. Især er de meget indremissionske kredse i Vest- og Nordjylland ikke tilfredse. De vil nu i stedet for appellere direkte til Pastor Sørensen og bede ham om frivilligt at nedlægge sit embede.

Skaarupsagen.
Menighedsraadene i Hammerum Herreds Provsti holdt i Fredags Møde i Herning. Paa Forslag af Pastor Gøtzsche vedtoges det ifl. „Hern. Folkebl.“ at henvende sig til Menighedsraadene i Ringkjøbing Amt om en fælles Henvendelse til Pastor Sørensen i Skaarup om at træde tilbage.

Fyens Stiftstidende, 2. december 1908.

Skaarupsagen.

Menighedsraadene i Hammerum Herreds Provsti holdt i Fredags Møde i Herning. Paa Forslag af Pastor Gøtzsche vedtoges det ifl. „Hern. Folkebl.“ at henvende sig til Menighedsraadene i Ringkjøbing Amt om en fælles Henvendelse til Pastor Sørensen i Skaarup om at træde tilbage.

Renskrift.

Skaarupsagen.

I Følge „Maanedssblad for den danske Folkekirke“ har Præsteforeningens Bestyrelse vedtaget, at Formanden, Provst H. Ostenfeld, skal opfordre Biskop Balslev til at gøre, hvad han formaar i Skaarupsagen for at hævde Kirkens Ære, ved at Sagen kommer for Højesteret. Det tilføjes, at skulde det ikke være muligt at gennemføre Pastor Sørensens Afskedigelse, maa det staa klart, at Præstens Forbliven sker paa Trods af Kirkens Ønske og Vilje.

Fyns Venstreblad, 18. december 1908.

Skaarupsagen.

Ifølge ”Maanedssblad for den danske Folkekirke” har Præsteforeningens Bestyrelse vedtaget, at Formanden, Provst H. Ostenfeld, skal opfordre Biskop Balslev til at gøre, hvad han formaar i Skaarupsagen for at hævde Kirkens Ære, ved at Sagen kommer for Højesteret. Det tilføjes, at skulde det ikke være muligt at gennemføre Pastor Sørensens Afskedigelse, maa det staa klart, at Præstens Forbliven sker paa Trods af Kirkens Ønske og Vilje.

Renskrift.

Skaarup Kirke.

”Indre Mission” forfølger stadig sagen.

Indre-Missionen forfølger Pastor Sørensen, Skaarup.

Paa en i høj Grad usmagelig Maade har Indre-Missionen forfulgt Pastor Sørensen, Skaarup, hvis Hustru er uhelbredelig sindssyg.

Den Skaarup Præst har søgt Kultusministeriet om Tilladelse til at gifte sig, og denne Tilladelse har Hr. Enevold Sørensen givet Præsten. Pastor Sørensen har derefter indgaaet nyt Ægteskab.

Siden har en Klike af Indre-Mission uafbrudt forfulgt Hr. Pastor Sørensen. Den har bombarderet Biskoppen og andre kirkelige Autoriteter med Anmodninger om at faa ham afskediget.

Og „Kristelig Dagblad“ har med stor Voldsomhed krævet hans Afsked, idet Bladet finder, at den ommeldte Handling har gjort ham uværdig til at betrede Prædikestolen.

Det vilde dog være ganske latterligt, om Kultusministeriet først uden Forbehold giver Præsten Lov til at gifte sig, og derefter afskediger ham, fordi han har benyttet Tilladelsen.

Biskop Rørdam har til „Kristeligt Dagblad“ udtalt sig om Skaarupsagen paa følgende Maade:

En Omstændighed, jeg ikke nærmere kan udtale mig om, gør, at hvis Sagen bliver appelleret til Højesteret, vil Pastor Sørensen efter al Sandsynlighed blive fuldstændig frikendt, men efter hvad jeg har erfaret, er Pastor Sørensen af rette Vedkommende indstillet til Afsked administrativt, hvilket dog næppe vil ske, da hele Sognets Menighedsraad holder med Præsten. Derimod vil der sandsynligvis blive beklædet en ordineret

Medhjælper i Sognet, hvortil de misfornøjede kan slutte sig.

Paa Bladets Spørgsmaal udtalte Biskoppen som sin private Mening, at det var ganske uforsvarligt, at en Mand forstød sin Hustru, fordi hun led af en Sygdom, der ansaas for uhelbredelig, og derefter giftede sig med en anden.

Indre-Missionen forfølger Pastor Sørensen, Skaarup.

Paa en i høj Grad usmagelig Maade har Indre-Missionen forfulgt Pastor Sørensen, Skaarup, hvis Hustru er uhelbredelig sindssyg.

Den Skaarup Præst har søgt Kultusministeriet om Tilladelse til at gifte sig, og denne Tilladelse har Hr. Enevold Sørensen givet Præsten. Pastor Sørensen har derefter indgaaet nyt Ægteskab.

Siden har en Klike af Indre-Mission uafbrudt forfulgt Hr. Pastor Sørensen. Den har bombarderet Biskoppen og andre kirkelige Autoriteter med Anmodninger om at faa ham afskediget.

Og „Kristelig Dagblad“ har med stor Voldsomhed krævet hans Afsked, idet Bladet finder, at den ommeldte Handling har gjort ham uværdig til at betrede Prædikestolen.

Det ville dog være ganske latterligt, om Kultusministeriet først uden Forbehold giver Præsten lov til at gifte sig, og derefter afskediger ham, fordi han har benyttet Tilladelsen.

Biskop Rørdam har til „Kristeligt Dagblad“ udtalt sig om Skaarupsagen paa følgende Maade:

En Omstændighed, jeg ikke nærmere kan udtale mig om, gør, at hvis Sagen bliver appelleret til Højesteret, vil Pastor Sørensen efter al Sandsynlighed blive fuldstændig frikendt, men efter hvad jeg har erfaret, er Pastor Sørensen af rette Vedkommende indstillet til Afsked administrativt, hvilket dog næppe vil ske, da hele Sognets Menighedsraad holder med Præsten. Derimod vil der sandsynligvis blive beskikket en ordineret Medhjælper i Sognet, hvortil de misfornøjede kan slutte sig.

Paa Bladets Spørgsmaal udtalte Biskoppen som sin private Mening, at det var ganske uforsvarligt, at en mand forstød sin Hustru, fordi hun led af en Sygdom, der ansaas for uhelbredelig, og derefter giftede sig med en anden.

Som nævnt i omstående artikel er der nu udsigt til, at man for at imødekomme og tilfredsstille oppositionen til pastor Sørensen vil ordinere en medhjælper for ham, der kan betjene den utilfredse del af Skårup sogns menighed. Ifølge G. Schmidt Nielsens bog: "Skårup Seminarium 1803 – 1953" var baggrunden for ordinationen af en hjælpepræst seminarieforsøger Klingemanns forargelse over Pastor Sørensens handling. Med tilslutning fra seminariets lærere og nogle sognebeboere foranledigede han, at seminariets religionslærere, der havde en teologisk uddannelse, blev ordineret som hjælpepræst.

Cand. mag. & theol. Janus Christian Knudsen, født den 11. juli 1874 i Foldby sogn, Århus amt blev fra den 22. december 1902 ansat som lærer ved Skårup Seminarium med fagene dansk, bibelhistorie, kirkehistorie og historie.

Fra den 28. marts 1909 desuden ordineret som medhjælpende præst ved Skårup Kirke beskikket af Kultusministeriet og indsat som præst af provst Olrik ved en gudstjeneste i Skårup Kirke søndag den 28. marts 1909.

Ved en gennemgang af prædikantlisten for Svendborgs og omegnens kirker ses fremover et bestemt mønster. Gudstjeneste søndage (Skaarup Kirke):

kl.10: Pastor Sørensen

kl. 2: Pastor Knudsen

Søndagen efter: kl. 10: Pastor Knudsen

Kl. 2: Pastor Sørensen

Da Skårup er et relativt lille sogn, synes 2 præster at være lige i overkanten af det fornødne. Det må fortrinsvis være i de ordinære søndagsgudstjenester, pastor Knudsen prædiker.

Ved en optælling af dåb og begravelser i perioden fra hans ordination til og med 1913 medvirker han i blot 13 dåbshandlinger, hvor Pastor Sørensen tegner sig for 164. Han er i samme periode registreret for deltagelse i 8 begravelser, Pastor Sørensen i 114.

Pastor Janus Christian Knudsen.

Fra Skaarup. Kultusministeriet har nu beskikket Pastor Sørensen, Skaarup, en Medhjælper, der skal afholde Gudstjeneste og udføre kirkelige Handlinger for de Beboere af Skaarup Sogn, der ønsker at betjenes af ham.

Holbæk Amts Venstreblad, 13. marts 1909.

Skaarup Kirke.
Gudstjeneste Kl. 10
Skriftemaal Kl. 9½
Pastor Sørensen
Gudstjeneste Kl. 2
Provst Olrik indsætter Pastor Knudsen.

Svendborg Avis, 26. marts 1909.

Præsteindsættelsen i Skaarup.

Pastor Knudsens Indsættelse foregik ifl. „Svb. Amtst.“ iforgaars ved Gudstjenesten Kl 2 i Skaarup Kirke.

Provst Olrik oplæste Pastor Knudsens Kaldsbrev og Kollats og fremhævede i sin Tale særlig, at Præsten fik sin Styrke og Kraft til Gjerningen ovenfra i Bevidstheden om, at det var Guds Gjerning, han gjorde. Derefter prædikede Pastor Knudsen over Dagens Text, idet han gjennemgik Hovedtrækkene i Herrens Moders Liv og viste, hvorledes dette kan lære den Kristne Guds Naade, Troens Lydighed og Forstaaelse af Guds Førelse.

Den smukke Højtidelighed sluttede med Salmen: „Mægtigste Kristo, Menighedens Herre!“

Fyens Stiftstidense, 30. marts 1909.

Fra Skaarup. Kultusministeriet har nu beskikket Pastor Sørensen, Skaarup, en Medhjælper, der skal afholde Gudstjeneste og udføre kirkelige Handlinger for de Beboere af Skaarup Sogn, der ønsker at betjenes af ham.

Renskrift.

Skaarup Kirke.

Gudstjeneste Kl. 10
Skriftemaal Kl. 9½
Pastor Sørensen

Gudstjeneste Kl. 2
Provst Olrik indsætter Pastor Knudsen.

Renskrift.

Præsteindsættelsen i Skaarup.

Pastor Knudsens Indsættelse foregik ifl. „Svb. Amtst.“ iforgaars ved Gudstjenesten Kl. 2 i Skaarup Kirke.

Provst Olrik oplæste Pastor Knudsens Kaldsbrev og Kollats og fremhævede i sin Tale særlig, at Præsten fik sin Styrke og Kraft til Gjerningen ovenfra i Bevidstheden om, at det var Guds Gjerning, han gjorde. Derefter prædikede Pastor Knudsen over Dagens Text, idet han gjennemgik Hovedtrækkene i Herrens Moders Liv og viste, hvorledes dette kan lære den Kristne Guds Naade, Troens Lydighed og Forstaaelse af Guds Førelse.

Den smukke Højtidelighed sluttede med Salmen: „Mægtigste Kristo, Menighedens Herre!“

Renskrift.

Mere end et halvt år efter at Pastor Martin Sørensen er blevet frikendt er der stadig uro i de Vestjyske og Nordjyske missionskredse.

Man anmoder nu atter Fyns Biskop, Balslev, om igen at suspendere Pastor Sørensen.

Menighedsrådene i Hammerum Herred sender Pastor Sørensen en personlig skrivelse, hvori de opfordrer ham til at søge sin afsked.

**Vendelboerne og Skaarup-
Præsten.**
Paa Vennebjerg Herreds Menigheds-
raadsmøde i Gaar i Hjørring vedtoges
med 32 St. mod 3 en Resolution, hvori
Biskoppen over Fyns Stift anmodes om
at suspendere Pastor Sørensen, Skaa-
rup.

Skive Folkeblad, 1. april 1909.

**Vendelboerne og Skaarup-
Præsten.**

Paa Vennebjerg Herreds Menigheds-
raadsmøde i Gaar i Hjørring vedtoges
med 32 St. mod 3 en Resolution, hvori
Biskoppen over Fyns Stift anmodes om
at suspendere Pastor Sørensen, Skaa-
rup.

Renskrift.

**Et daarligt Eksempel
smitter altid.**
Menighedsraadet i Hammerum
Herred har sendt Pastor Sørensen,
Skaarup, en Skrivelse, hvori det
opfordrer ham til at søge sin Af-
sked. Samtidig har Raadet under-
rettet Kultusministeriet om det Skridt,
man har foretaget sig.

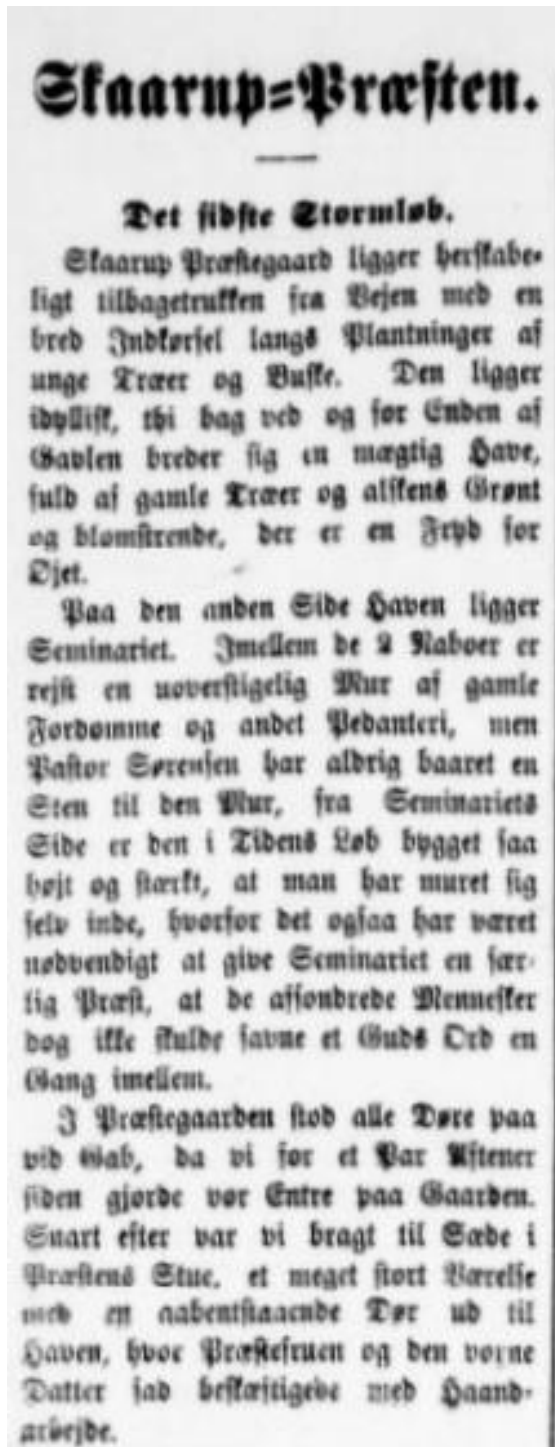
Vendsyssels Tidende, 26. juni 1909.

**Et daarligt Eksempel
smitter altid.**

Menighedsraadet i Hammerum
Herred har sendt Pastor Sørensen,
Skaarup, en Skrivelse, hvori det
opfordrer ham til at søge sin Af-
sked. Samtidig har Raadet under-
rettet Kultusministeriet om det Skridt,
man har foretaget sig.

Renskrift.

”Langelands-Social-Demokrat” har sendt en medarbejder på besøg hos Pastor Sørensen i Skaarup. Det er der kommet nedenstående artikel ud af. Den er et stærkt forsvar for Pastor Sørensen og samtidigt et skarpt (politisk) angreb mod især ”Indre Mission” og dets tilhængere.

Skaarup-Præsten.

Det sidste Stormløb.

Skaarup Præstegaard ligger herskabeligt tilbagetrukket fra Vejen med en bred Indkørsel langs Plantninger af unge Træer og Buske. Den ligger idyllisk, thi bag ved og for Enden af Gavlen breder sig en mægtig Have, fuld af gamle Træer og alskens Grønt og blomstrende, der er en Fryd for Øjet.

Paa den anden Side Haven ligger Seminariet. Imellem de 2 Naboer er rejst en uoverstigelig Mur af gamle Fordomme og andet Pedanteri, men Pastor Sørensen har aldrig baaret en Sten til den Mur, fra Seminariets Side er den i Tidens Løb bygget saa højt og stærkt, at man har muret sig selv inde, hvorfor det ogsaa har været nødvendigt at give Seminariet en særlig Præst, at de afsondrede Mennesker dog ikke skulde savne et Guds Ord en Gang imellem.

I Præstegaarden stod alle Døre paa vid Gab, da vi for et par Aftener siden gjorde vor Entre paa Gaarden. Snart efter var vi bragt til Sæde i Præstens Stue, et meget stort Værelse med en aabentstaaende Dør ud til Haven, hvor Præstefruen og den vorne Datter sad beskæftigede med Haandarbejde.

Fortsættes>>

Pastor Sørensen har et sorgløst og tilfreds Udseende og er en interessant og behagelig Mand, med hvem Samtalen glider let og utvungent. Vi taler om Morten Pontoppidan, den begavede, originale Præstemand og frisindede Idealist, som ved forrige Valg stillede sig mod J. C. Christensen i Ringkøbingkredsen. Kun den, der kender, hvilke uhyggelige Midler der anvendes i Valgkampen derovre mod Christensens Modstander, kan fatte, hvilken ubehagelig Post han her stillede sig paa for at tjene Frisindets Sag. Pontoppidan har viet Pastor Sørensen til sin anden Hustru, og det var vel en af Aarsagerne til, at Pastor Sørensen kaldte ham sin Ven.

Samtalen gled over paa Politik, det sidste Valg og Socialdemokratiets Stilling under den Situation, at vort Parti sammen med de radikale fik Flertal i Folketinget, og vi rettede endelig det Spørgsmaal til Pastoren, om han agtede at følge de uldjyske Menighedsraads Anvisning til at søge sin Afsked. Men herom kunde der selvfølgelig ikke være Tale. Hvis Sortseerne over det ganske Land vidste, med hvilken Sindsro Præsten i Skaarup og hans Familie tager alle deres Angreb, baade de aabenlyse og de skjulte, vilde de indstille deres Anstrængelser, der altid vil forblive frugtesløse. Ikke en eneste søvnløs Nat har disse idelige Overfald foraarsaget hidtil, og fremtidig vil de endnu mindre kunne gøre det.

Pastor Sørensen har et sorgløst og tilfreds Udseende og er en interessant og behagelig Mand, med hvem Samtalen glider let og utvungent. Vi taler om Morten Pontoppidan, den begavede, originale Præstemand og frisindede Idealist, som ved forrige Valg stillede sig mod J. C. Christensen i Ringkøbingkredsen. Kun den, der kender, hvilke uhyggelige Midler der anvendes i Valgkampen derovre mod Christensens Modstander, kan fatte, hvilken ubehagelig Post han her stillede sig paa for at tjene Frisindets Sag. Pontoppidan har viet Pastor Sørensen til sin anden Hustru, og det var vel en af Aarsagerne til, at Pastor Sørensen kaldte ham sin Ven.

Samtalen gled over paa Politik, det sidste Valg og Socialdemokratiets Stilling under den Situation, at vort Parti sammen med de Radikale fik Flertal i Folketinget, og vi rettede endelig det Spørgsmaal til Pastoren, om han agtede at følge de uldjyske Menighedsraads Anvisning til at søge sin Afsked. Men herom kunne der selvfølgelig ikke være Tale. Hvis Sortseerne over det ganske Land vidste, med hvilken Sindsro Præsten i Skaarup og hans Familie tager alle deres Angreb, baade de aabenlyse og de skjulte, vilde de indstille deres Anstrængelser, der altid vil forblive frugtesløse. Ikke en eneste søvnløs Nat har disse idelige Overfald foraarsaget hidtil, og fremtidig vil de endnu mindre kunne gøre det.

Fortsættes>>

Thi den Sag er en Gang for alle afgjort, og den Afgørelse kan der ikke rettes ved. Fremtidige Henvendelser til Ministeriet gaar ganske selvfølgelig i Papirkurven -- de kan ikke gaa andre Steder hen -- og Pastor Sørensen bliver i Skaarup, hvor han har vundet sig saa mange Venner og fundet saa stor Forstaaelse hos langt den overvejende Del af Menigheden. Dertil kommer, at han efter sin egen Mening har det godt i Skaarup -- og saa bor han saa henrivende dejligt, at enhver Bybeboer maa misunde ham.

Det kan altsaa tjene til Underretning for alle uvedkommende, at Pastor Sørensen vedbliver at være Præst, og at han bliver i Skaarup.

Det kan synes mærkeligt, at disse midt- og vestjyske Menighedsraad længe efter Skaarup-Sagens endelige Afgørelse paany graver den frem for at lave indremissionsk Rummel paa den. Bønderne derovre -- og ganske særlig de "hellige" Bønder -- er i al Almindelighed ikke Initiativets Mænd, og selv om Menighedsraadene, der som i det øvrige Land mangler noget at adspredde sig med, fordi der intet nærværdigt Arbejde er forbundet med deres Stilling, saa vil dog ikke ret mange tro, at Menighedsraadenes Skrivelse til Ministeriet er af vestjysk Oprindelse.

Ved en nøjere Underøgelse af Sagen viser det sig, at hele dette sidste Angreb paa Pastor Sørensen er Efterdønninger fra den store Strid, og alle Spor peger tilbage paa en enkelt Person som Op-havsmand, en københavnsk Præst, som synes at have gjort sig til Specialitet at forhindre Folk i at indgaa Ægteskab. Denne københavnske Missionspræst har

Thi den sag er en Gang for alle afgjort, og den Afgørelse kan der ikke rettes ved. Fremtidige Henvendelser til Ministeriet gaar ganske selvfølgelig i Papirkurven -- de kan ikke gaa andre Steder hen -- og Pastor Sørensen bliver i Skaarup, hvor han har vundet sig saa mange Venner og fundet saa stor Forstaaelse hos langt den overvejende Del af Menigheden. Dertil kommer, at han efter sin egen Mening har det godt i Skaarup -- og saa bor han saa henrivende dejligt, at enhver Bybeboer maa misunde ham.

Det kan altsaa tjene til Underretning for alle uvedkommende, at Pastor Sørensen vedbliver at være Præst, og at han bliver i Skaarup.

Det kan synes mærkeligt, at disse midt- og vestjyske Menighedsraad længe efter Skaarup-Sagens endelige Afgørelse paany graver den frem for at lave indremissionsk Rummel paa den. Bønderne derovre -- og ganske særlig de "hellige" Bønder -- er i al Almindelighed ikke Initiativets Mænd, og selv om Menighedsraadene, der som i det øvrige Land mangler noget at adspredde sig med, fordi der intet nærværdigt Arbejde er forbundet med deres Stilling, saa vil dog ikke ret mange tro, at Menighedsraadenes Skrivelse til Ministeriet er af vestjysk Oprindelse.

Ved en nøjere Undersøgelse af Sagen viser det sig, at hele dette sidste Angreb paa Pastor Sørensen er Efterdønninger fra den store Strid, og alle Spor peger tilbage paa en enkelt Person som Op-havsmand, en københavnsk Præst, som synes at have gjort sig til Specialitet at forhindre Folk i at indgaa Ægteskab. Denne københavnske Missionspræst har

Fortsættes>>

været særlig virksom for at faa Pastor Sørensen trukket op til at imødegaa de Artikler, han skrev i „Kristeligt Dagblad“. Da dette viste sig umuligt, dels fordi at Pastor Sørensen ikke vil diskutere med Manden, og dels fordi, at Pastor Sørensen under ingen Omstændigheder vil skrive i et Blad som „Kristeligt Dagblad“, saa bombarderede Københavneren Pastor Sørensen med private Skrivelser. Disse indbragte ham bare et stumt Svar, som ikke kunde misforstaaes, og Korrespondancen afsluttedes med en Trusel paa et aabent Brevkort fra den københavnske Præst.

Naar man nu ved, at Præsten i Ikast, som staar i Spidsen for de jyske Menighedsraad, der er Underskrivere paa den tidligere meddelte Skrivelse, er en personlig Ven af den københavnske Præst, som truede Pastor Sørensen, saa er det ikke vanskeligt at udregne, hvorfra Initiativet til den ny jyske Bevægelse mod Pastor Sørensen stammer.

Det var den 27. November, at Menighedsraadens Henvendelse til Ministeriet og Pastor Sørensen vedtoges. Siden den Dag har de siddet paa Lur, baade Jyderne og Københavneren, for at se, om der skete noget, og da der intet fremkom, hverken fra den ene eller fra den anden Side, saa greb man til den sidste Udvej og satte Skrivelsen i „Kristeligt Dagblad“, vel iagtens i det Haab at rejse en ny Storm over Landet og atter faa Skaarupsagen sat under Debat.

Men det bliver kun til en Storm i et Glas Vand. Skaarupsagen er udbatteret og færdig. Pastor Sørensen bliver i sin Præstegaard med den store, prægtige Have, hvorhen han begav sig for at dyrke Familielivet, da vi forleden Aften bød denne mod sin Vilje saa stærkt omtalte Mand Farvel.

været særlig virksom for at faa Pastor Sørensen trukket op til at imødegaa de Artikler, han skrev i „Kristeligt Dagblad“. Da dette viste sig umuligt, dels fordi at Pastor Sørensen ikke vil diskutere med Manden, og dels fordi, at Pastor Sørensen under ingen Omstændigheder vil skrive i et Blad som „Kristeligt Dagblad“, saa bombarderede Københavneren Pastor Sørensen med private Skrivelser. Disse indbragte ham bare et stumt Svar, som ikke kunde misforstaaes, og Korrespondancen afsluttedes med en Trusel paa et aabent Brevkort fra den københavnske Præst.

Naar man nu ved, at Præsten i Ikast, som staar i Spidsen for de jyske Menighedsraad, der er Underskrivere paa den tidligere meddelte Skrivelse, er en personlig Ven af den københavnske Præst, som truede Pastor Sørensen, saa er det ikke vanskeligt at udregne, hvorfra Initiativet til den ny jyske Bevægelse mod Pastor Sørensen stammer.

Det var den 27. November, at Menighedsraadens Henvendelse til Ministeriet og Pastor Sørensen vedtoges. Siden den Dag har de siddet paa Lur, baade Jyderne og Københavneren, for at se, om der skete noget, og da der intet fremkom, hverken fra den ene eller fra den anden Side, saa greb man til den sidste Udvej og satte Skrivelsen i „Kristeligt Dagblad“, vel iagtens i det Haab at rejse en ny Storm over Landet og atter faa Skaarupsagen sat under Debat.

Men det bliver kun til en Storm i et Glas Vand. Skaarupsagen er udbatteret og færdig. Pastor Sørensen bliver i sin Præstegaard med den store, mægtige Have, hvorhen han begav sig for at dyrke Familielivet, da vi forleden Aften bød denne mod sin Vilje saa stærkt omtalte Mand Farvel.

Indholdet af skrivelsen til Pastor Sørensen og kultusministeriet gengives i "Fyns Venstreblad".

Pastor Sørensen, Skaarup,

har i F. Kristel. Dagbl. fra 19 Menighedsraad paa Herningegnen faaet følgende Opfordring til at søge sin Afsked:

Vi beder Dem betænke, at det allerede for en verdslig Betragtning kan staa som et misligt Skridt, at De har indgaaet nyt Ægteskab, medens Deres første Hustru er i Live. Og naar der anlægges en kirkelig og kristelig Maalestof, forekommer Sagen os endnu mere betænkelig. Vi vil ikke domme Dem. Vi kan vel i nogen Maade forstaa den svære Stilling, De var kommet i, og det er ogsaa vort Ønske at tillægge Dem de bedst mulige Bevæggrunde til det gjorte Skridt. Men det er os dog umuligt at indse, hvorledes De kan forlige Deres Handlemaade med vor Herres Ord (Matth. 19, 3—9), og hvorledes De herefter uden stadig Forargelse skulde kunne gøre Præstegerning i Kirken.

En Afskrift af Opfordringen er sendt til Kultusministeriet.

Pastor Sørensen, Skaarup,

har i Skriftet Dagbl. fra 19 Menighedsraad paa Herningegnen faaet følgende Opfordring til at søge sin Afsked.

Vi beder Dem betænke, at det allerede for en verdslig Betragtning kan staa som et misligt Skridt, at De har indgaaet nyt Ægteskab, medens Deres første Hustru er i Live. Og naar der anlægges en kirkelig og kristelig Maalestof, forekommer Sagen os endnu mere betænkelig. Vi vil ikke dømme Dem. Vi kan vel i nogen Maade forstaa den svære Stilling, De var kommet i, og det er ogsaa vort Ønske at tillægge Dem de bedst mulige Bevæggrunde til det gjorte Skridt. Men det er os dog umuligt at indse, hvorledes De kan forlige Deres Handlemaade med vor Herres Ord (Matth. 19, 3-9), og hvorledes De herefter uden stadig Forargelse skulde kunne gøre Præstegerning i Kirken.

En Afskrift af Opfordringen er sendt til Kultusministeriet.

Fyns Venstreblad, 30. juni 1909.

Renskrift.

Modstanden mod Pastor Sørensen som sognepræst aftager tilsyneladende langsomt de følgende år, og "Skriverierne" om "Skaarupaffæren" i pressen ebber ud.

I 50-året for 1864-krigen afholdes der landet over veteransammenkomster afsluttende med et stort arrangement i København i weekenden de 18.-19. april 1914, hvor kong Christian den X talte til veteranerne.

Også i Skårup afholdes en sammenkomst for sognets veteraner. Det er sognepræst, Martin Sørensen, og frue, der har inviteret veteranerne på besøg i præstegården. Arrangementet, hvori deltager 19 veteraner, omtales i "Svendborg Avis".

Veteranfest.

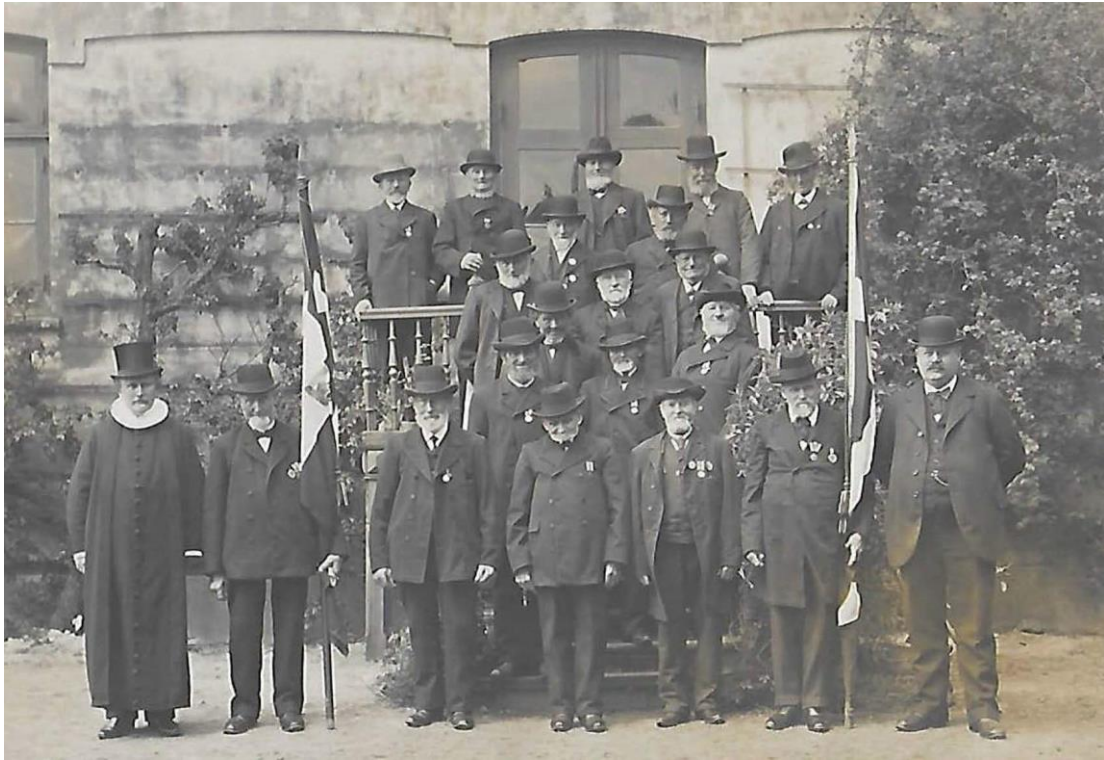
Efter Indbydelse af Pastor Sørensen og Frue i Skaarup samlede Torsdag Eftermiddag 19 gamle Veteraner fra 64-Krigen i Skaarup Præstegaard til en yderst vellykket Fest, der længe vil mindes af de gamle Krigere. Kl. 4 Eftermiddag blev der budt til Bords, og ved det festligt dækkede Bord talte Pastor Sørensen smukt og hjærteligt for Veteranerne, saavel dem fra 64 som dem fra 48. Under det muntre Samvær fortaltes mange morsomme Træk og Oplevelser fra Krigen, og de gamle Veteraner genopfriskede i Erindringerne mangen haard Tørn og muntre Oplevelser. Først Kl. 9½ Aften gik hver til sit, en smuk Oplevelse rigere, og med Tak til den afholdte Præst og Præstefrue for den vellykkede Fest, der er et smukt Vidnesbyrd om det gode Forhold, der bestaar mellem Præst og Menighed i Skaarup.

Veteranfest.

Efter Indbydelse af Pastor Sørensen og Frue i Skaarup samlede Torsdag Eftermiddag 19 gamle Veteraner fra 64-Krigen i Skaarup Præstegaard til en yderst vellykket Fest, der længe vil mindes af de gamle Krigere. Kl. 4 Eftermiddag blev der budt til Bords, og ved det festligt dækkede Bord talte Pastor Sørensen smukt og Hjærteligt for Veteranerne, saavel dem fra 64 som dem fra 48. Under det muntre Samvær fortaltes mange morsomme Træk og Oplevelser fra Krigen, og de gamle Veteraner genopfriskede i Erindringerne mangen haard Tørn og muntre Oplevelser. Først Kl. 9½ Aften gik hver til sit, en smuk Oplevelse rigere, og med Tak til den afholdte Præst og Præstefrue for den vellykkede Fest, der er et smukt Vidnesbyrd om det gode Forhold, der bestaar mellem Præst og Menighed i Skaarup.

Svendborg Avis, 13. marts 1914.

Renskrift.

De 19 1864-veteranerne fotograferet ved Skårup Præstegård. Forrest til venstre ses Pastor Sørensen. De 2 fanebærere er til venstre husmand, Find Jensen, til højre skomagemester, J. Kordt Jørgensen. Alle veteranerne bærer deres erindringsmedalje for krigstjeneste. Herren længst til højre er ikke veteran (ingen medalje). Det kan være den lokale sognefoged eller formanden for menighedsrådet.

En af initiativtagerne til bestræbelserne på at få pastor Sørensen afskediget, forstander på Skårup Seminarium, J. F. L. Klingemann, ønsker at fratræde sit embede på grund af sygdom (den efterhånden snart 10-årige "kamp" mod sognepræsten menes at have været en medvirkende årsag til et skrantende helbred).

Han ansøger - og får af kongen bevilget sin afsked – som der står i avisnotatet – "i nåde og med pension".

J. F. L. Klingemann dør senere på året, den 12. november 1915.

Den nye seminarieforstander, Eduard Larsen, viser sig at være hans diametrale modsætning.

Citat af kultusminister, Keiser-Nielsen, i folketinget ved Eduard Larsens udnævnelse: "Han er en fritænkter, der forhåner og spotter kristendommen".

Fra at prioritere "*det religiøse*" ved ansættelse af en seminarieforstander, ville man nu lægge større vægt på "*det pædagogiske*".

Skaarup Statsseminarium.

Under 30. August har Kongen meddelt Forstander for Skaarup Statsseminarium, lic. theol. J. F. L. Klingemann, efter Ansøgning Afsked paa Grund af Svagelighed i Naade og med Pension fra 30. September.

Skaarup Statsseminarium.

Under 30. August har Kongen meddelt Forstander for Skaarup Statsseminarium, lic. theol. J. F. L. Klingemann, efter Ansøgning Afsked på Grund af Svagelighed i Naade og med Pension fra 30. September.

Svendborg Avis 1. september 1915.

Renskrift.

I 1916 siger J. C. Knudsen farvel til lærerjobbet på Skårup Seminarium og dermed også til stillingen som medhjælpende præst i Skårup sogn. Han vælger i stedet for præstegerningen heltids. Som det ses af nedenstående avis-klip, var han blandt ansøgerne til det ledige forstanderembede, men opnåede ikke ansættelse, hvilket måske også kan have haft indflydelse på hans valg af et permanent præsteembede. Fra 1916 – 1921, sognepræst i Gerrild og Hemmed sogne, Randers amt og fra 1921 – 1934 sognepræst i Bylderup sogn, Haderslev amt.

Religionslæreren forlader Skaarup Seminarium.

Cand. theol. og mag. J. C. Knudsen, som siden 1903 har været Religionslærer ved Skaarup Seminarium og siden 1909 præsteviet Medhjælper i Skaarup, er nu indstillet som Nummer et til det ledige Sognepræsteembede i Gjerrild ved Grenaa.

Pastor Knudsen var blandt Ansøgerne til Forstanderembedet og ønsker i Følge „Holstebro Dagblad“ ikke at blive under Forstander Dr. Edu. Larsen.

Religionslæreren forlader Skaarup Seminarium.

—^—

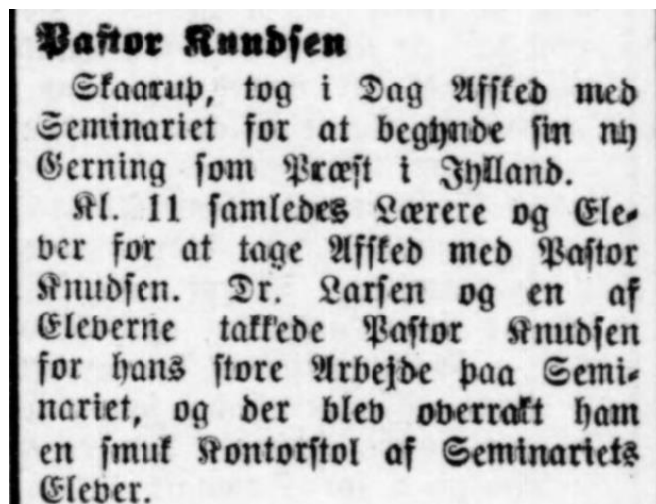
Cand. theol. og mag. J. C. Knudsen, som siden 1903 har været Religionslærer ved Skaarup Seminarium og siden 1909 præsteviet Medhjælper i Skaarup, er nu indstillet som Nummer et til det ledige Sognepræsteembede i Gjerrild ved Grenaa.

Pastor Knudsen var blandt Ansøgerne til Forstanderembedet og ønsker ifølge ”Holstebro Dagblad” ikke at blive under Forstander Dr. Edu. Larsen.

Aarhus Stifts-Tidende, 10. februar 1916.

Renskrift.

På seminariet tager man afsked med seminarielærer og pastor J. C. Knudsen.

Svendborg Avis, 18. februar 1916.

Pastor Knudsen

Skaarup, tog i Dag Afsked med Seminariet for at begynde sin ny Gerning som Præst i Jylland.

Kl. 11 samledes Lærere og elever for at tage Afsked med Pastor Knudsen. Dr. Larsen og en af Eleverne takkede Pastor Knudsen for hans store Arbejde paa Seminariet, og der blev overrakt ham en smuk Kontorstol af Seminariets Elever.

Renskrift.

Landets aviser har tilsyneladende ikke glemt Pastor Sørensen. Da nedenstående avisnotits dukker op i en avis, kopieres den stort set enslydende af samtlige aviser.

Randers Amtsavis, 30. oktober 1916.

Pastor Sørensen, Skaarup

ligger meget alvorligt syg af en haardnakket Aarebetændelse.

Renskrift.

I løbet af de næste år kom der langsomt igen samling over menigheden. Pastor Sørensen blev med tiden en meget populær præst. Han nåede også i sine sidste leveår at opleve, at flere af hans tidligere stærkeste modstandere igen deltog i hans gudstjenester.

Pastor Sørensen tiltrådte sit embede den 11. november 1894. På denne dato i 1919 kan han således fejre 25-års jubilæum som sognepræst i Skårup.

Dagen markeres med en festgudstjeneste i kirken. Ifølge avisreferatet modtager han desuden flere smukke gaver.

Præstøjublæet i Skaarup.

Det var den 11. Novbr. 1894, at Pastor Martin Sørensen tiltraadte Embedet som Sognepræst i Skaarup. Han kom fra Sebbesund ved Limfjorden, hvor han havde været Præst i 6 Aar. Pastor Sørensen er født 1863 som Søn af den kendte og ansete Provst Sørensen, Aarhus.

Pastor Sørensen har ved sin Forkyndelse i Kirken, der uden at kunne indrammes i nogen bestemt Retnings Anskuelse, har et varmhjertet og meget frisindet Præg, samlet Menigheden i udstrakt Grad til Kirkegangen. Men ogsaa udenfor sit Embede, som han har røgtet med Nødkærhed og til almindelig Tilfredshed, har han taget virksom Del i Sognets Anliggender. Han har med stor Dygtighed ledet Foredragsforeningen og særlig taget sig af den frivillige Forsorg for syge og fattige.

Det er lykkedes Pastor Sørensen ved utrættelig Energi og aldrig svigtende Redelighed at samle hele Menigheden, saa den nu ved Højtidsfesten staar fuldtud enig om at hædre sin Kirkes Tjener.

Paa Tirsdag Eftermiddag, vil der, som omtalt, blive afholdt en Festgudstjeneste Kl. 2, ved hvilken Pastor Sørensen taler. Endvidere vil der paa Menighedens Vegne blive holdt en Tale af cand. theol. Lærer Bugge, og Kirkemusiken vil blive af en særlig festlig Karakter.

Dagen vil i det hele blive fejret som en mindeværdig Festsdag af hele Sognet.

Søren Martin Sørensen

Præstøjubilæum.

Pastor S ø r e n s e n, Skaarup, kunde igaar fejre 25 Aars Jubilæum som Præst i Skaarup.

I Anledning af Jubilæet holdtes der i Skaarup Kirke en Festgudstjeneste, hvortil Kirken var smukt pyntet. Pastor Sørensen talte ved denne Lejlighed om det Ansvar, der er forbundet med at være Præst, og bragte ved Slutningen af sin Tale en Tak til Skaarup Sogns Beboere for de svundne 25 Aar.

Som et synligt Bevis paa Menighedens Hengivenhed har Pastor Sørensen modtaget flere smukke Gaver.

Pastor Søren Martin Sørensen dør den 5. september 1923.

<p>1923. 5te September. Amtssygehuset Svendborg. St. Nikolaj Sogn.</p>	<p>Skaarup Kirkegaard. Skaarup Sogn, Sjunde Herred. 1923. 8 September.</p>	<p>Søren Martin Sørensen.</p>	<p>Sognepræst i Skaarup Sogn, Skaarup Præstegaard, Skaarup Sogn Sjunde Herred. Født i Borskilde. Søn af Stiftsprovst Hans Sørensen og Hustru Johanne Frederikke Bollette født i Aarhus. Gift med Pauline Marie Cecilie John. Smed Dorothea Marie Langkilde født Søn, sidste faldet Bopæl med sidstnævnte: Skaarup Præstegaard.</p>	<p>60 Aar. Født 11/4 63.</p>	<p>Sognepræst Berthelin Hauerslev & Skræm.</p>
---	--	-----------------------------------	--	--	--

Søren Martin Sørensens døds- og begravelsesnotits i Skårup sogns kirkebog.

Død 5. september 1923 på Amtssygehuset i Svendborg. Begravet 8. september 1923 på Skårup kirkegård. 60 år, født 11/4 63. Begravelsen forrettet af sognepræst Berthelin, Hauerslev/Skræm sogne (Thomas Daniel Berthelin er Søren Martin Sørensens svigersøn gift med hans datter af 1. ægteskab, Ellen Marie Berthelin, født Sørensen).

Dødsfald.

Pastor Martin Sørensen, Skaarup, er Natten til igaar afgaaet ved Døden paa Svendborg Sygehus efter kun faa Dages Sygdom efter en Operation.

Pastor Sørensen, der blev 60 Aar, havde været Sognepræst i Skaarup i henved 30 Aar og var som Præst vokset sammen med sin Menighed i Forstaaelse og Tillid, og Budskabet om hans Død er da ogsaa overalt i Sognet blevet modtaget med oprigtig Sorg og Vemod samt Deltagelse for hans efterladte Hustru og Døtre.

Savnet af ham vil blive stort i Sognet ikke mindst blandt syge og lidende Mennesker, til hvem Pastor Sørensen havde en egen Evne til at bringe Trøst og Haab.

Fyens Stiftstidende, 6. september 1923.

Dødsfald.

Pastor Martin Sørensen, Skaarup, er Natten til igaar afgaaet ved Døden paa Svendborg Sygehus efter kun faa Dages Sygdom efter en Operation.

Pastor Sørensen, der blev 60 Aar, havde været Sognepræst i Skaarup i henved 30 Aar og var som Præst vokset sammen med sin Menighed i Forstaaelse og Tillid, og Budskabet om hans Død er da ogsaa overalt i Sognet blevet modtaget med oprigtig Sorg og Vemod samt Deltagelse for hans efterladte Hustru og Døtre.

Savnet af ham vil blive stort i Sognet ikke mindst blandt syge og lidende Mennesker, til hvem Pastor Sørensen havde en egen Evne til at bringe Trøst og Haab.

Renskrift.

Dødsfald.

Pastor Martin Sørensen, Skaarup.

Sognepræst til Skaarup Martin Sørensen døde i Gaar Morges efter en Operation paa Svendborg Sygehus i en Alder af 60 Aar.

Det uventede Dødsbudskab har paa sin Vandring over det Sogn, til hvilket den afdødes Liv har været knyttet gennem henved 30 Aar, virket saaledes, at man faar et tydeligt Vidnesbyrd om Beboernes Forhold overfor deres Præst. Som man ved hans 25 Aars Jubilæum i 1919 i rigt Maal mærkede deres taknemlige Glæde over at have ham iblandt sig, møder man i Dag en virkelig Sorg over, at han er gaaet bort.

Det var lykkedes Pastor Sørensen gennem Liv og Virken i vanskelige Tider og under lyse Kaar at vinde en Hengivenhed, man vist ikke saa let finder Mage til.

Han var ogsaa en dygtig Prædikant og et varmhjertet livsglad Menneske med megen humoristisk Sans. Den, der lærte ham nær-

mere at kende, mødte stadig dette: et barnligt og ydmygt Sind. Jævnlig udtrykte han sin Taknemlighed for den Lykke, der var blevet ham til Del i det store og i det smaa.

Det er i nøje Overensstemmelse med Pastor Sørensens ærlige Ydmyghed, at han har nedskrevet det som sit bestemte Ønske at begravnes i den fuldkomne Stilhed. Sognebørnene vil sikkert blive bedrøvede ved at erfare dette, men tage imod Ønsket som en sidste Prædiken af den afholdte Præst og af Hjertet sende ham en inderlig Tak som den sidste Hilsen.

Johs. Bugge.

Dødsfald.

Pastor Martin Sørensen, Skaarup.

Sognepræst til Skaarup Martin Sørensen døde i Gaar Morges efter en Operation paa Svendborg Sygehus i en Alder af 60 Aar.

Det uventede Dødsbudskab har paa sin Vandring over det Sogn, til hvilket den afdødes Liv har været knyttet gennem henved 30 Aar, virket saaledes at man faar et tydeligt Vidnesbyrd om Beboernes Forhold overfor deres Præst. Som man ved hans 25 Aars Jubilæum i 1919 i rigt Maal mærkede deres taknemlige Glæde over at have ham iblandt sig, møder man i Dag en virkelig Sorg over, at han er gaaet bort.

Det var lykkedes Pastor Sørensen gennem Liv og Virken i vanskelige Tider og under lyse Kaar at vinde en Hengivenhed, man vist ikke saa let finder Mage til.

Han var ogsaa en dygtig Prædikant og et varmhjertet livsglad Menneske med megen humoristisk Sans. Den, der lærte ham nær-

mere at kende, mødte stadig dette: et barnligt og ydmygt Sind. Jævnlig udtrykte han sin Taknemlighed for den Lykke, der var blevet ham til Del i det store og i det smaa.

Det er i nøje Overensstemmelse med Pastor Sørensens ærlige Ydmyghed, at han har nedskrevet det som sit bestemte Ønske at begravnes i den fuldkomne Stilhed. Sognebørnene vil sikkert blive bedrøvede ved at erfare dette, men tage imod Ønsket som en sidste Prædiken af den afholdte Præst og af Hjertet sende ham en inderlig Tak som den sidste Hilsen.

Johs. Bugge.

Fra Sydfyn.

Pastor Sørensens Jordefærd.

En smuk og gribende Sørgehøjtid.

Pastor Sørensen i Skaarup havde under Forudtalelse om sin Død og Bortgang selv truffet Bestemmelse om, hvorledes han ønskede sin Jordefæstelse formet. Den skulde foregaa — saaledes var hans skriftlige Ønske — enkelt og stille, ved Solnedgang og uden Følge, et Ønske, Menigheden naturligvis respekterede. Men da han i Torsdags Aftes førtes fra Amtssygehuset i Svendborg og hjem til Skaarup, fandt hans Sognebørn Lejlighed til at vise ham den sidste Hæder, paa den stilsfærdigste, mest gribende Maade. Fra Sogneskillet til Præstegaarden stod Folk stille og ventede paa det lille Ligtog — kun to Vogne — og efterhaanden sluttede de stille og tavse op, og tilsidst var det et imponerende Følge, der fulgte. Kisten førtes ind i Haven, og man sang saa en Salme, den, Pastor Sørensen selv havde udpeget. Derefter tog Broderen, der ogsaa er Præst, Ordet og gengav, hvad den afdøde havde nedskrevet og ønskede sagt. Det samlede sig i en Tak til Sognet — i Ordene: Jeg elsker Skaarup!

Hele Følget var dybt grebet, og Sørgehøjtideligheden vil sikkert længe mindes i Skaarup.

Bagefter førtes Kisten ind i Præstegaardens store Stue, og mange defilerede stille og sørgmodige forbi Liget af den Mand, der i 30 Aar havde levet midt iblandt dem, i Med- og Modgang.

I Aftes foregik selve Jordfæstelsen, ogsaa i nøje Overensstemmelse med afdødes eget Ønske. Kisten førtes ved Solnedgang over paa Kirkegaarden, og medens den allernærmeste Familie stod dybt nedbøjet omkring den aabne Grav, sænkedes Liget ned, og Svigersonnen, Pastor Bertelsen, bad Fadervor og forrettede Jordpaa-kastelsen. Derefter sang det lille Følge — ogsaa efter Pastor Sørensens eget Ønske — det skønne Salmever: Saa rejse vi til vort Fædreland!

Fra Sydfyn.

Pastor Sørensens Jordefærd.

En smuk og gribende Sørgehøjtid.

Pastor Sørensen i Skaarup havde under Forudtalelse om sin Død og Bortgang selv truffet Bestemmelse om, hvorledes han ønskede sin Jordefæstelse formet. Den skulde foregaa — saaledes var hans skriftlige Ønske — enkelt og stille, ved Solnedgang og uden Følge, et Ønske, Menigheden naturligvis respekterede. Men da han i Torsdags Aftes førtes fra Amtssygehuset i Svendborg og hjem til Skaarup, fandt hans Sognebørn Lejlighed til at vise ham den sidste Hæder, paa den stilsfærdigste, mest gribende Maade. Fra Sogneskillet til Præstegaarden stod Folk stille og ventede paa det lille Ligtog — kun to Vogne — og efterhaanden sluttede de stille og tavse op, og tilsidst var det et imponerende Følge, der fulgte. Kisten førtes ind i Haven, og man sang saa en Salme, den, Pastor Sørensen selv havde udpeget. Derefter tog Broderen, der ogsaa er Præst, Ordet og gengav, hvad den afdøde havde nedskrevet og ønskede sagt. Det samlede sig i en Tak til Sognet — i Ordene: Jeg elsker Skaarup!

Hele Følget var dybt grebet, og Sørgehøjtideligheden vil sikkert længe mindes i Skaarup.

Bagefter førtes Kisten ind i Præstegaardens stor Stue, og mange defilerede stille og sørgmodige forbi Liget af den Mand, der i 30 Aar havde levet midt iblandt dem, i Med- og Modgang.

I Aftes foregik selve Jordfæstelsen, ogsaa i nøje Overensstemmelse med afdødes eget Ønske. Kisten førtes ved Solnedgang over paa Kirkegaarden, og medens den allernærmeste Familie stod dybt nedbøjet omkring den aabne Grav, sænkedes Liget ned, og Svigersonnen, Pastor Bertelsen, bad Fadervor og forrettede Jordpaa-kastelsen. Derefter sang det lille Følge — ogsaa efter Pastor Sørensens eget Ønske — det skønne Salmever: Saa rejse vi til vort Fædreland!

NB! Svigersønnens korrekte navn er "Berthelin" — ikke Bertelsen.

Fyns Venstreblad, 9. september 1923.

Renskrift.

Foto: Svend Bomholt.

Martin og Marie Sørensens gravsted på Skårup Kirkegård. Foruden navne, fødsels- og dødsdatoer er gravstenen forsynet med følgende påskrift:

**I TAKNEMIGHED
FRA
SKAARUP SOGN**

På gravstedet desuden gravstene med navnene, Mogens Schou og Kirsten Eivil (præsteparrets datter og svigersøn).

Foto: Svend Bomholt.

Gravstenen på Skårup kirkegård umiddelbart bagved Søren Martin Sørensen og hustru, Marie Dorthea Sørensen, født Lauesen, er gravmindet over præsteparrets ældste datter, Ellen Marie Berthelin, født Sørensen, død den 26. maj 1952 og hendes mand, Thomas Daniel Berthelin, død den 3. september 1972.

Pastor Søren Martin Sørensens familie:

Midt i pastor **Søren Martin Sørensens** turbulente periode bliver han far (med sin 2. hustru) til endnu en datter, **Kirsten Johanne Sørensen**, født den 22. juli 1907.

Ved folketællingen den 1. februar 1921 bor begge døtre hos Pastor **Martin Sørensen** og frue, **Marie Dorthea Sørensen**.

Den ældste datter, **Ellen Marie Sørensen**, er registreret som sygeplejerske.

Hun bliver senere på året, den 3. november 1921, gift i Skårup Kirke med cand. theol. **Thomas Daniel Berthelin**, født den 22. oktober 1895 på Den kongelige Fødselsstiftelse, København.

Han bliver ansat som sognepræst ved Hørslev og Skræm sogne i Hjørring amt. Ved folketællingen den 5. november 1940 bor ægteparret og 3 børn, 1 datter og 2 drenge, i præstegården i Hørslev (Hørslev).

Det er **Thomas Daniel Berthelin** (svigersøn), der forretter **Søren Martin Sørensens** begravelse.

Ægteparret flytter senere til Thurø. **Ellen Marie Berthelin** dør den 26. maj 1952. Hendes mand bliver i 1956 gift igen med **Jenny Nielsen**. Han dør den 3. september 1972, men bliver begravet på Skårup kirkegård sammen med sin første kone.

Den yngste datter, **Kirsten Johanne Sørensen**, bliver den 3. juni 1932 gift i Skårup Kirke med forpagter på Bækkeskov Gods, **Mogens Frederik Birch Schou**, født den 2. marts 1903 i Helsingør sogn, Frederiksborg amt.

Mogens Frederik Birch Schou dør den 28. januar 1955 i Everdrup sogn, men begravnes på Skårup Kirkegård.

Kirsten Johanne Schou, f. **Sørensen** bliver gift igen den 18. april 1958 i Everdrup Kirke med enkemand i Roskilde, fabrikant, **Valdemar Eivil**, født den 11. september 1893 i Gadstrup sogn, Københavns amt.

Kirsten Johanne Eivil, født **Sørensen**, dør den 14. august 1669 og bliver begravet på Skårup Kirkegård samme sted som sin mand af første ægteskab, **Mogens Frederik Birch Schou**, begge begravet i faderen, **Søren Martin Sørensens** gravsted.

Pastor **Søren Martin Sørensens** enke (hustru af 2. ægteskab), **Marie Dorthea Sørensen**, født **Laesen**, må efter mandens død fraflytte præstegården i Skårup, hvor sognets nye præst, **Hans Christian Rørdam**, flytter ind.

Hun flytter fra Skårup til Odense, hvor hun i første omgang (1924) bor på Gretevej 9, Dalum. Herfra flytter hun året efter (1925) til Filosofgangen 8, Odense. Derefter går turen til København, hvor hun i folketællingen 5. november 1930 er registreret på adressen, P. G. Ramms Alle 25, 3. th., Frederiksberg og ved folketællingen 5. november 1940 registreret på adressen Emil Slomanns Vej 11, 3., ligeledes Frederiksberg. Hun er i ovennævnte folketællinger angivet som præsteenke.

Marie Dorthea Sørensen dør den 1. januar 1970 (4 måneder efter sin datters død) og begravnes i sin mands gravsted på Skårup kirkegård. Hun er således enke i 46 år.

Skaarup Kirke.

Kilder:

Avisartikler fra "Mediestream.dk"

Kirkebøger og folketællinger fra "Arkivalieronline.dk"

Billeder fra "DK gravsten"

Billeder fra "arkiv.dk"

Artikler fra "Fyens Stiftstidendes arkiv"

Personoplysninger fra "MyHeritage"

G. Schmidt Nielsen: "Skårup Seminarium 1803 – 1953"

En kreds af Skaarupborgere: "Skaarup Sogns Historie"

Dokumentar-historie - udarbejdet af Leif Andersen (november/december 2019).